Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Beleidsplan 2008·2012

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Samenwerken aan **veiligheid**

Beleidsplan 2008·2012

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Inhoudsopgave

1 Documentinformatie

1.1 Grondslag beleidsplan 07
1.2 Doelstelling beleidsplan 07
1.3 Landelijke ontwikkelingen 08
1.4 Leeswijzer 08

2 De veiligheidsregio

2.1 Een korte schets van het gebied 11
2.2 De organisatie van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond 12
2.3 Partners 13
2.4 Overlegstructuren 20
2.5 Visie 22
2.6 Missie 22
2.7 Beleidsdoelstellingen 23
2.8 Actiepunten 25

3 Het risicoprofiel

3.1 Risico's 27
3.2 Mogelijke crises en maatrampen 28
3.3 Risico-inventarisatie en risicokaart 29
3.4 Risicoanalyse en toekomstige thema's 34
3.5 Gevolgen van een crisis 35
3.6 Actiepunten 37

4 Risicobeheersing

4.1 Beleidskader 39
4.2 Beleidscyclus van risicobeheersing 41
4.3 Vergunningverlening en veiligheidsrapporten 41
4.4 Toezicht, controle en handhaving 42
4.5 Risicocommunicatie 42
4.6 Actiepunten 45

5 Incidentbeheersing

5.1 Verantwoordelijkheid en taken voorbereiding 47
5.2 Visie op planvorming 48
5.3 Voorbereiding op grootschalige evenementen 50
5.4 Opleiden, toetsen en oefenen 51
5.5 Crisiscommunicatie 53
5.6 **Actiepunten** **55**

6 Herstel

6.1 Evaluatie en analyse van een crisis 57
6.2 **Actiepunten** **59**

7 Informatiemanagement

7.1 Ontwikkelingen en uitgangspunten 61
7.2 Crisisbesluitvorming en informatiemanagement 62
7.3 **Actiepunten** **65**

8 Kennismanagement en kwaliteitszorg

8.1 Visie op kwaliteit 67
8.2 Bereik en doelen van het kwaliteitsbeleid 67
8.3 **Actiepunten** **69**

9 Programma's en organisatie

9.1 Programma's 71
9.2 Plancyclus en financieringsstromen 77
9.3 Kenniscentra 78
9.4 Klantgericht P&O-beleid 78
9.5 **Actiepunten** **81**

Bijlagen 83

1 Documentinformatie

1.1 Grondslag beleidsplan

Voor u ligt het beleidsplan van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR). Conform artikel 12, lid 1 van het wetsvoorstel van de Wet op de veiligheidsregio's moet het bestuur van elke veiligheidsregio tenminste één maal in de vier jaar een beleidsplan vaststellen dat wordt afgestemd met aangrenzende veiligheidsregio's, waterschappen en het politiekorps. Dit beleidsplan dient volgens de wet te bevatten:

- een beschrijving van de beoogde operationele prestaties van de diensten en organisaties van de veiligheidsregio, alsmede van de beoogde operationele prestaties in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing van de gemeenten en de politie in de regio;
- een uitwerking van de door de minister vastgestelde landelijke beleidsdoelstellingen;
- een informatieparagraaf waarin een beschrijving wordt gegeven van de informatievoorziening binnen en tussen de hierboven bedoelde organisaties;
- een oefenbeleidsplan;
- een beschrijving van de niet-wettelijke adviesfunctie.

Het beleidsplan dient mede gebaseerd te zijn op een door het bestuur vastgesteld risicoprofiel.

1.2 Doelstelling beleidsplan

Veel partijen spelen een rol als het gaat om de veiligheid in de regio Rotterdam-Rijnmond. Het samenspel van al die partijen vormt het werkgebied van de veiligheidsregio. De kerntaak van de veiligheidsregio is dan ook het verbinden van een groot aantal partners in veiligheid en het bevorderen van de samenwerking met die andere instanties.

Dit beleidsplan bevat de structurele en planmatige ontwikkeling van het beleid van de veiligheidsregio voor de komende vier jaar. Het sluit aan op de strategische agenda van het visiedocument 'Eenheid in verscheidenheid' (december 2007). Ook daarin staat het verbinden van partijen bovenaan.

Vanuit de beleidsvelden risicobeheer, incidentmanagement en herstel worden strategische keuzes gemaakt. Uit deze keuzes volgt het beleid op taken van het veiligheidsbestuur. Dit is uitgewerkt in andere documenten, zoals:

- de Gemeenschappelijke Regeling van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond;
- convenanten;
- uitvoeringsprogramma's zoals organisatieplannen.

Het doel van het beleidsplan komt grotendeels overeen met de doelen van het in 2005 opgestelde Regionaal Beheersplan Crisisbeheersing, te weten:

- het beschrijven van het beleid voor de multidisciplinaire voorbereiding, de benodigde capaciteit en de kwaliteit van de organisatie van de rampenbestrijding;
- het waarborgen van de multidisciplinaire afspraken tussen de operationele diensten en de gemeenten, zoals die in het kader van de voorbereiding van de rampenbestrijding zijn gemaakt.

Dit beleidsplan verwoordt essentiële keuzes van het bestuur; het beleidsplan draagt bij aan het structureren van opgaven en het stellen van prioriteiten in die opgaven. Daarnaast is het een naslagwerk voor alle partners: het bundelt informatie die tot op heden niet voor iedereen op een overzichtelijke wijze beschikbaar was. Het beleidsplan bevat dus richtinggevend nieuw beleid, maar ook een overzicht van bestaand beleid en de daaraan gekoppelde afspraken. Consequentie is dat het een redelijk lijvig document is met een grote hoeveelheid technische informatie. Voordeel hiervan is dat het beleidsplan tevens als een Handvest voor de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond kan worden gezien.

De VRR heeft dit beleidsplan opgesteld aan de hand van de landelijke Handreiking voor het opstellen van het Beleidsplan Veiligheidsregio[1]. Het beleidsplan is zo veel mogelijk afgestemd op de beleids- of beheersplannen[2] van alle aangrenzende veiligheidsregio's, de betrokken waterschappen, het regionale politiekorps en de rijksheren[3].

[1] Project Model Beleidsplan Veiligheidsregio, november 2006.
[2] Bij het opstellen van dit Beleidsplan beschikte niet alle in de wet genoemde partners al over een beleidsplan.
[3] Rijksheren zijn b
Ze kom
Verschillende ministeries hebben functionarissen die tijdens een noodtoestand als Rijksheer kunnen optreden.

De Stafdirectie Risico- en Crisisbeheersing (SRC) van de VRR is verantwoordelijk voor het beheren en actueel houden van dit beleidsplan. Het Beleidsplan Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond is, na instemming van de gemeenteraden, vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de VRR. Hiermee komt het Regionaal Beheersplan te vervallen.

De SRC zorgt voor verspreiding onder alle relevante partners (zie verzendlijst – bijlage 8).

1.3 Landelijke ontwikkelingen

Bij het opstellen van dit beleidsplan waren, vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), geen nieuwe landelijke beleidsdoelstellingen bekend. Wel ligt het wetsvoorstel Veiligheidsregio's op tafel, met daarin pittige eisen voor de Nederlandse veiligheidsregio's. Naar aanleiding hiervan ondertekenden de minister en de VRR 3 april 2008 een convenant voor twee jaar. Daarmee wil de minister de VRR stimuleren om toe te groeien naar het niveau van eisen in het wetsvoorstel en – waar nodig – de eisen toe te snijden op de lokale situatie. Het convenant levert zo een bijdrage aan het verder professionaliseren en intensiveren van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio Rotterdam-Rijnmond.

Uiteraard blijft de VRR de landelijke ontwikkelingen volgen en als het nodig is verwerken in haar beleid.

1.4 Leeswijzer

Dit beleidsplan borduurt voort op het visiedocument 'Eenheid in verscheidenheid'. Het bevat de agendapunten van de VRR voor de periode 2008 – 2012.

Het plan begint met een beschrijving van de VRR en haar partners. De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond is een nieuwe bestuurlijke en ambtelijke organisatievorm die per definitie multidisciplinair is. De VRR is zowel een beheers- als een netwerkorganisatie. De VRR stuurt een complex netwerk van operationele en andersoortige organisaties aan. Netwerken kennen twee dimensies: inhoud en relatie. De relatie tussen de partners is de bodem waarop de inhoud (risicobeheer, incidentmanagement en herstel) kan groeien. Dit komt duidelijk naar voren uit de kerntaak van de VRR: het verbinden van een groot aantal partners in veiligheid en het bevorderen van de samenwerking met die andere instanties. Het tweede hoofdstuk wordt afgesloten met de visie, missie en doelstellingen van de VRR. In hoofdstuk 3 wordt het risicoprofiel van de regio beschreven. Het risicoprofiel vormt het uitgangspunt voor de volgende hoofdstukken.

In de hoofdstukken 4, 5 en 6 worden - op basis van de beleidsvelden risicobeheersing, incidentbeheersing en herstel - de beleidsvoornemens in de verschillende fases van de veiligheidsketen beschreven. Per fase is een beschrijving gegeven van de bestaande situatie. Daarbij ligt de nadruk meer op professionaliseren en intensiveren dan op innoveren en ontwikkelen. Immers, veel in onze regio is al bedacht en geregeld. De komende jaren besteden we daarom veel aandacht aan borging en professionalisering van de dingen die wij goed doen. Op die manier maken we de gewenste efficiencyslagen binnen de VRR en verstevigen we de bereikte samenwerking. Dit geldt ook voor de ontwikkelingen op het gebied van informatiemanagement, kwaliteitszorg en bedrijfsvoering. Deze onderwerpen worden in de hoofdstukken 7 en 8 behandeld. Het laatste hoofdstuk tenslotte, Programma's en organisatie, geeft een toelichting op de bedrijfsvoering.

Aan het einde van elk hoofdstuk zijn de acties weergegeven. Het totaaloverzicht van alle beleidsacties voor de komende vier jaar is bepalend voor de uitvoering van het beleid van de VRR en zal in de reguliere planning & control-documenten worden meegenomen.

Versie	Datum	Wijzigingen
0.3	d.d. 3 november 2008	Dit Beleidsplan vervangt het Regionaal Beheersplan Crisisbeheersing 2005 -2008 en bevat tevens beleid dat tot op heden was vastgelegd in de gemeentelijke crisis-beheersingsplannen en andere beleidsdocumenten.

2 De veiligheidsregio

2.1 Een korte schets van het gebied

De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) is een regionaal samenwerkingsverband volgens de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Twintig gemeenten werken nauw samen op het gebied van crisisbeheersing en hulpverlening.

Het gebied van de VRR beslaat een oppervlakte van 865,6 km². De ruim 1.2 miljoen inwoners wonen verspreid over de volgende twintig gemeenten: Albrandswaard, Barendrecht, Bernisse, Brielle, Capelle aan den IJssel, Dirksland, Goedereede, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Middelharnis, Oostflakkee, Ridderkerk, Rotterdam, Rozenburg, Schiedam, Spijkenisse, Vlaardingen en Westvoorne. De gemeenten hebben op 27 maart 2006 gezamenlijk de Gemeenschappelijke Regeling van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond vastgesteld.

Kenmerk: diversiteit

Het gebied van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond laat zich nog het beste beschrijven met het woord 'divers'. Dunbevolkte plattelandsgemeenten als Dirksland en Goedereede vallen onder de VRR, maar ook het verstedelijkte gebied van Rotterdam en omstreken. Er zijn gemeenten binnen de VRR waar de bevolking nog steeds groeit, maar er zijn er ook waar het bevolkingsaantal al jaren terugloopt. De samenstelling van de bevolking varieert sterk. In Rotterdam en omstreken wonen bijvoorbeeld relatief veel jongeren en allochtonen, in andere gemeenten is dat juist niet het geval. In Westvoorne wonen veel ouderen, in buurgemeenten Hellevoetsluis en Brielle niet.

Ook de aard van de economische bedrijvigheid is zeer verschillend binnen de gebieden van de VRR. We vinden hier de wereldhaven, met haar scheepvaart, transport- en overslagbedrijven en andere 'spin-off', de petrochemische industrie, maar ook uitgestrekte landbouwgebieden, visserij en financiële en zakelijke dienstverlening. Aan de zuidkant (Zuid-Hollandse Eilanden) en de noordkant (Lansingerland, Krimpen aan den IJssel) van de veiligheidsregio liggen agrarisch georiënteerde gebieden met kleinere gemeenten, in het centrum ligt wereldstad Rotterdam.

Het contrast tussen platteland en verstedelijkt gebied heeft grote invloed op het werk van de VRR. Ieder gebied heeft zijn eigen kenmerken ten aanzien van logistiek, infrastructuur, communicatie, etc. Dit alles maakt de taak van de veiligheidsregio complex. De kerntaak van de VRR ligt dan ook op het gebied van samenwerking en verbinden.

Hoog risicoprofiel

De regio Rotterdam-Rijnmond is een belangrijk verkeersknooppunt. De aanwezigheid van het maritiem-petrochemisch complex van het haven- en industriegebied is bepalend voor de risicokarakterisering van de veiligheidsregio. Jaarlijks doen zo'n 35.000 zeeschepen en 130.000 binnenvaartschepen met passagiers en goederen – waaronder chemicaliën – de Rotterdamse haven aan. Transport naar het achterland verloopt via weg, water, rail en buisleidingen. Binnen het gebied vindt grootschalige op- en overslag plaats. De kans dat zich hier een crisis of ramp afspeelt, is aanzienlijk. Ter illustratie: van de Nederlandse bedrijven die vallen onder het regime van het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo), is zo'n 40% in dit gebied gevestigd. In de regio vinden bovendien regelmatig grootschalige evenementen plaats. Van popconcerten en voetbalwedstrijden in stadion

De Kuip tot de Rotterdamse marathon, Wereldhavendagen, muziekfestivals, zeilwedstrijden, grote braderieën en demonstraties.

Rondom het industriële complex wonen grote aantallen mensen in uitgestrekte woongebieden met geheel eigen kenmerken en een daaruit voortvloeiend risicoprofiel. Pernis en Rozenburg bijvoorbeeld, zijn vrijwel ingesloten door de petrochemische industrie, terwijl Goedereede en Dirksland in een uitgestrekt landbouwgebied liggen. In oude stadswijken van Rotterdam en omstreken speelt de grote stadsproblematiek volop. Een groot deel van de nieuwere wijken ligt (diep) beneden zeeniveau. Ze worden beschermd door duinen, dijken en de Deltawerken met haar beweegbare stormvloedkering. De ligging van woon- en industriegebieden rondom de rivieren brengt grote infrastructurele kunstwerken – bruggen en tunnels – met zich mee. Charter- en lijnvluchten met middelgrote passagiersvliegtuigen vliegen van en naar Rotterdam Airport.

Samenwerking

Binnen de VRR werken politie, brandweer, GHOR en ambulancezorg volgens dezelfde territoriale gebiedsindeling. De DCMR-Rijnmond is actief in zestien van de twintig gemeenten. Voor de vier gemeenten op Goeree-Overflakkee werkt de VRR samen met de Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Goeree-Overflakkee (ISGO). Binnen de regio functioneren twee Gemeentelijke Gezondheidsdiensten en drie waterschappen. De havenmeester van Rotterdam is tevens Rijkshavenmeester.

2.2 De organisatie van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) is een samenwerkingsverband tussen twintig gemeenten volgens de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Aan het hoofd van de gemeenschappelijke regeling staat het Algemeen Bestuur dat wordt gevormd door de twintig burgemeesters in de regio. De leden van het Algemeen Bestuur kiezen uit hun midden een Dagelijks Bestuur. Onder aansturing van dit bestuur werken diverse disciplines intensief met elkaar samen om de veiligheid van de burger in een steeds veranderende en hoogcomplexe samenleving te waarborgen.

Het College van burgemeester en wethouders is belast met: "de voorbereiding van de bestrijding van rampen en zware ongevallen in de gemeente, voor zover niet bij of krachtens de wet anders is bepaald. Het bevordert in het bijzonder het houden van oefeningen en de totstandkoming van afspraken, die nodig zijn voor een doelmatige bestrijding van rampen en zware ongevallen"[4]. Daarnaast heeft het College van burgemeesters en wethouders volgens de conceptwet op de veiligheidsregio's de zorg voor[5]:

- de brandweer;
- de rampenbestrijding en de crisisbeheersing;
- de organisatie van de geneeskundige hulpverlening.

De Colleges van burgemeester en wethouders dragen deze zorg volgens diezelfde wet over aan het bestuur van de veiligheidsregio. Gemeenten blijven zelf verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van de gemeentelijke deelprocessen zoals genoemd in bijlage 2 van dit beleidsplan.

Voor elke gemeente geldt dat de burgemeester het opperbevel heeft bij brand evenals bij zware ongevallen en rampen[6]. De burgemeester is tevens belast met de handhaving van de openbare orde en heeft daarbij het gezag over de politie.

In de beheersorganisatie van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond zijn de Regionale Brandweer, de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen, de Regionale Ambulancedienst, de Gemeenschappelijke Meldkamer, de Stafdirectie Risico- en Crisisbeheersing en een aantal ondersteunende onderdelen samengebracht. Voor elk van deze onderdelen is in het visiedocument 'Eenheid in verscheidenheid' een programma beschreven. Aan elk programma zijn beleidsdoelstellingen verbonden. De programma's zijn opgenomen in hoofdstuk 9.

[4] Art. 2. Wet rampen en zware ongevallen.
[5] Art. 2. Concept Wet op de veiligheidsregio's.
[6] Art. 5. Concept Wet op de veiligheidsregio's.

De VRR geeft, zoals vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling, ook uitvoering aan de taken van de Regionale Ambulance Voorziening (RAV). Dit laatste voor zover en zolang het Openbaar Lichaam VRR vergunninghouder is zoals bedoeld in de Wet Ambulancevervoer. Op dit moment vormt de Regionale Ambulancedienst (RAD of AZRR/VRR) onder de naam AmbulanceZorg Rotterdam-Rijnmond (AZRR) samen met de private partner AZRR/BIOS-groep één uitvoeringsorganisatie in afwachting van de Wet Ambulancezorg (WAZ). De wet ligt op dit moment ter vaststelling bij de Eerste Kamer. Deze nieuwe Wet Ambulancezorg bepaalt dat de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan één private of publieke rechtspersoon per veiligheidsregio de RAV-vergunning verstrekt. Met het oog op de publieke borging van de Gemeenschappelijke Meldkamer zoekt de Eerste Kamer bij de behandeling van de WAZ de koppeling met de Wet op de veiligheidsregio's. De beantwoording van de vraag hoe een mogelijkerwijs private RAV (inclusief MKA) zich verhoudt tot een publieke meldkamer, staat daarbij centraal.

Naast een beheersorganisatie is de VRR ook een netwerkorganisatie, waarin iedere partner zijn eigen inbreng heeft. De VRR wil ieders specifieke professionaliteit naar behoefte en omstandigheden met elkaar verbinden, onder meer door het tot stand brengen van een 'Marktplaats Veiligheidsregio'. Dit vereist een complete netwerkstrategie met een groot aantal externe partners. Door ervoor te zorgen dat een veelheid van partijen met elkaar verbonden wordt, realiseert de VRR een meerwaarde die elk van de partners afzonderlijk niet voor elkaar krijgt.

Kenmerkend voor de moderne samenleving is de toenemende interactieve complexiteit. Ogenschijnlijk kleine gebeurtenissen kunnen leiden tot een ernstige verstoring van het maatschappelijke leven. Onder aansturing van één bestuur werken de diverse (veiligheid)disciplines intensief met elkaar samen om de veiligheid van en de zorg aan de burger in onze samenleving te waarborgen.

2.3 Partners

Bij de voorbereiding op risico- en crisisbeheersing zijn vanwege de complexiteit en multidisciplinaire aanpak vele diensten en partners betrokken. Hierna worden in het kort de bestuurlijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de meeste belangrijke partners aangegeven.

Primaire partners:
- Politie
- Openbaar Ministerie/Operationele Staf Parket
- DCMR Milieudienst Rijnmond
- Waterschappen
- Divisie Havenmeester/Havenbedrijf Rotterdam NV

Overige partners:
- Nederlandse Kustwacht
- Rijkswaterstaat
- Defensie
- Nutsbedrijven
- Openbaar Vervoerbedrijven
- Kamer van Koophandel
- RTV Rijnmond
- Provincie Zuid-Holland
- Ministerie van BZK
- Nationaal Crisiscentrum
- Expertisecentrum Risico- en Crisiscommunicatie
- Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum
- Buurregio's

De GHOR werkt daarnaast met de volgende partners samen:
- GGD Rotterdam-Rijnmond
- GGD Zuid-Hollandse eilanden
- Het Nederlandse Rode Kruis
- Huisartsen
- Instellingen voor Geestelijke Gezondheidszorg
- Maatschappelijk Werk
- Slachtofferhulp
- Ziekenhuizen
- Traumacentrum Zuidwest Nederland

Primaire partners

Naast de diensten binnen de beheersorganisatie VRR wordt al sinds lange tijd nauw samengewerkt met een aantal belangrijke partners. Dit betreft in eerste instantie de politie, het Openbaar Ministerie, de DCMR Milieudienst Rijnmond en het Havenbedrijf Rotterdam NV. Sinds enige jaren behoren hiertoe ook de waterschappen. Onderstaand wordt kort de rol van de primaire partners binnen de VRR beschreven.

Politie

De politieregio Rotterdam-Rijnmond wordt bestuurd door het Regionale College. Dit college wordt gevormd door de twintig burgemeesters van de gemeenten in de regio en de Hoofdofficier van Justitie van het Openbaar Ministerie (OM). De burgemeester van Rotterdam is korpsbeheerder en voorzitter van het Regionale College. Hij heeft door middel van mandaat een deel van zijn bevoegdheden overgedragen aan de korpschef.

De bestuurlijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor wat betreft de inzet van de politie bij grootschalige incidenten en crises is met name geregeld in de Politiewet 1993 en de Gemeentewet. Daarnaast is in de landelijke Referentiekaders Conflict- en Crisisbeheersing Politie 2002 opgenomen dat de politie voorbereid moet zijn op samenwerken bij rampenbestrijding. Tevens is hierin opgenomen dat de politie verantwoordelijk is voor een zevental deelprocessen (zie bijlage 2). Ook wordt van de politie verwacht dat zij de partnerorganisaties ondersteunt bij de uitvoering van de overige processen[7]. Het Regionale College legt financiele verantwoording af aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

De politieregio Rotterdam-Rijnmond werkt op een aantal specifieke terreinen nauw samen met de veiligheidsregio. Zo werkt zij binnen de gecolokeerde Gemeenschappelijk Meldkamer samen met de brandweer en de Regionale Ambulancedienst onder een éénhoofdige leiding. Daarnaast is zij een actieve partner in de Veiligheidsdirectie. Ook is de politieregio inhoudelijk betrokken bij de beleidsontwikkeling en vormgeving van de Veiligheidsregio door deelname aan tal van werkgroepen en commissies. Een belangrijke rol is weggelegd voor het Bureau Conflict- en Crisisbeheersing van de politie; dit bureau is verantwoordelijk voor het organiseren, prepareren en realiseren van grootschalig politieoptreden betreffende openbare orde, rampenbestrijding en grootschalige justitiële opsporing. Daarnaast wordt vanuit het Bureau Conflict- en Crisisbeheersing bijgedragen aan multidisciplinair oefenen en multidisciplinaire preparatie. De politie maakt tevens deel uit van de pool van multidisciplinaire leiders van het Regionaal Operationeel Team (RegOT). De samenwerkingsafspraken tussen de politie en de VRR zijn vastgelegd in een convenant.

De regiopolitie Rotterdam-Rijnmond heeft als enige regio een eigen Zeehavenpolitie. De Zeehavenpolitie is verantwoordelijk voor onder andere de politietaken in het Rotterdams havengebied. Zij surveilleert op zowel het water als op alle haventerreinen en kades in het stedelijk gebied en in de gebieden Botlek, Europoort en Maasvlakte. Het werkgebied van de Zeehavenpolitie loopt van Ridderkerk tot 5 mijl op zee (Rotterdams gebied). Zij assisteert de Kustwacht in voorkomende gevallen tot 30 mijl op zee. De Zeehavenpolitie surveilleert in het zomerseizoen op het Brielse Meer en het Haringvliet. De Zeehavenpolitie, als onderdeel van de Politie Rotterdam-Rijnmond, draagt in nauwe samenwerking met partners de verantwoordelijkheid voor het realiseren van het gewenste niveau van veiligheid, orde en rust in de Rotterdamse haven en de overige wateren in de regio.

Openbaar Ministerie/Operationele Staf Parket

De afgelopen jaren hebben diverse rampen, aanslagen en incidenten duidelijk gemaakt dat het Openbaar Ministerie (OM) een belangrijke rol speelt bij het proces van crisisbeheersing. Met de toegenomen dreiging van terrorisme is het belang van het OM als partner in het proces van crisisbeheersing alleen nog maar toegenomen.

Het OM Rotterdam trof in 2001 een voorziening die het in staat stelt adequaat te reageren in geval van een crisissituatie. Dit is de Operationele Staf Parket (OSP). Zodra zich in het arrondissement Rotterdam een calamiteit of crisis van

[7] Een overzicht van alle deelprocessen is opgenomen in bijlage 2.

enige omvang voordoet, kan de OSP door een lid van de parketleiding in werking gesteld worden. Afhankelijk van de afgekondigde GRIP-fase kan het OM aansluiting zoeken bij de diverse gremia op het gebied van crisisbeheersing in de regio. Het OM is binnen de crisisbeheersing verantwoordelijk voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Dit betekent dat het OM:

- leiding geeft aan het opsporingsonderzoek naar de toedracht van de calamiteit of ramp;
- het plegen van strafbare feiten voorkomt door potentiële daders op te pakken en/of personen, objecten en diensten te laten bewaken en te beveiligen;
- de rechtsorde handhaaft door het laten aanhouden (en vervolgen) van burgers die zich schuldig maken aan het overtreden van wet- en regelgeving tijdens een calamiteit of ramp.

DCMR Milieudienst Rijnmond

De milieuproblemen in de regio Rijnmond worden aangepakt door een intensieve samenwerking tussen alle betrokken overheden, bedrijven en milieuorganisaties. Elk vanuit hun eigen rol, actief en oplossingsgericht. De participanten hebben diverse milieuactiviteiten neergelegd bij de DCMR Milieudienst Rijnmond. De DCMR Milieudienst Rijnmond werkt in opdracht van zestien Rijnmondgemeenten en de provincie Zuid-Holland. De DCMR is sinds 1987 ondergebracht in een gemeenschappelijke regeling, een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam. De DCMR heeft onder andere tot taak om vanuit haar milieudeskundigheid de gemeenten en hulpdiensten mede te adviseren over de omvang en aard van de incidenten waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn en te informeren over de aard en mogelijke risico's van bedrijven en objecten. De directeur van de DCMR is verantwoordelijk voor het deelproces milieuzorg. De Milieudienst legt financiële verantwoording af aan het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling DCMR.

Waterschappen

Waterschappen zijn verantwoordelijk voor de waterstaatkundige zorg in hun beheersgebied. Binnen de veiligheidsregio zijn de volgende drie waterschappen actief:

- het Hoogheemraadschap van Delfland;
- het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard;
- het Waterschap Hollandse Delta[8].

De waterschappen hebben, afgeleid van hun wettelijke verantwoordelijkheden, de volgende taken:

- de zorg voor waterkering (waaronder de aanleg en het onderhoud van duinen, dijken en kaden), waarmee bescherming van het land tegen overstroming plaatsvindt;
- de zorg voor de waterbeheersing (het regelen en beheersen van het waterpeil in polder en boezemwateren);
- de zorg voor de waterkwaliteit in sloten en vaarten (door zuivering van afvalwater en het aan strenge regels binden van lozingen op sloten en vaarten).

Het Waterschap Hollandse Delta en het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard hebben daarnaast tot hun takenpakket:

- wegenbeheer: de aanleg en het onderhoud van wegen en fietspaden in het buitengebied;
- vaarwegbeheer: de instandhouding van een aantal vaarwegroutes.

Waterschappen spelen dus een rol als het gaat om de algemene veiligheid van de bevolking. Vanuit hun functionele taakveld komen zij in actie bij de bestrijding van (waterstaatkundige) calamiteiten en ongevallen. Zo krijgt de dijkgraaf van een waterschap volgens de Waterstaatswet uit 1900 bijzondere bevoegdheden bij dringend of dreigend gevaar van water. De calamiteitenplannen van de waterschappen zijn in navolging van artikel 14 van de conceptwet op de veiligheidsregio's en artikel 69 van de waterstaatswet 1900, in overleg met de gemeenten op regionaal niveau, afgestemd op de gemeentelijke plannen. De calamiteitenplannen zijn

[8] De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond overlapt (delen van) het grondgebied van drie waterschappen. 1. Hoogheemraadschap van Delfland en de Krimpenerwaard: Rotterdam-West, Hoek van Holland, Lansingerland, Maassluis, Schiedam en Vlaardingen. 2. Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard: Noord-Rotterdam, Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel en Lansingerland. 3. Waterschap Hollandse Delta: Rotterdam-Zuid, incl.Hoogvliet en Pernis Botlek, Europoort en Maasvlakte, Barendrecht, Ridderkerk, Albrandswaard, Spijkenisse, Bernisse, Hellevoetsluis, Brielle, Westvoorne en Rozenburg, Goedereede, Dirksland, Middelharnis en Oostflakkee.

opgenomen in Cedric. De deelname van de waterschappen aan de VRR is vastgelegd in artikel 7 van de Gemeenschappelijke Regeling van de VRR en nader uitgewerkt in de gemaakte afspraken op 25 augustus 2006.

Divisie Havenmeester/ Havenbedrijf Rotterdam N.V.

De havenmeester van Rotterdam verenigt een aantal verwante functies in één persoon. Hij is naast havenmeester van de gemeente Rotterdam ook Rijkshavenmeester namens de minister van Verkeer en Waterstaat, havenmeester van de aangrenzende haven van Schiedam en heeft daarnaast ook nog toezichthoudende bevoegdheden in de haven van Vlaardingen. De Havenmeester van Rotterdam is tevens Port Security Officer voor de gemeenten Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen en Maassluis. Deze rol is hem toebedeeld in het kader van de Havenbeveiligingswet, en omvat onder meer de coördinatie van de implementatie daarvan, alsmede het handhaven van de naleving.

De Divisie Havenmeester hanteert de volgende maritieme kerndoelen:

- een vlotte afwikkeling van de scheepvaart;
- een veilige afwikkeling van de scheepvaart (nautisch- en transportveilig);
- een schone afwikkeling van de scheepvaart (milieuveilig);
- een beveiligde afwikkeling van de scheepvaart (port security).

De Divisie Havenmeester heeft naast deze kerndoelen Incidentenbestrijding als kerntaak. Deze kerntaak draagt bij aan alle kerndoelen. De verantwoordelijkheid voor de bestrijding van incidenten, rampen en/of crises is o.a. in de Operationele Havenovereenkomst met de gemeente Rotterdam expliciet gemaakt. De Havenmeester zorgt ervoor dat alle mensen en middelen aanwezig zijn om te kunnen acteren als professionele hulpverleningsdienst.

De Divisie Havenmeester (DHMR) werkt op het gebied van Search and Rescue (OPPLAN SAR) samen met de Kustwacht.

Overige partners

Naast de primaire partners kent de netwerkorganisatie van de VRR nog vele andere partners met wie op meer of minder frequente basis wordt samengewerkt.

Nederlandse Kustwacht

De Nederlandse Kustwacht is een zelfstandige organisatie met eigen taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. De Kustwacht voert taken uit op de Noordzee voor zeven ministeries: Verkeer en Waterstaat, Defensie, Justitie, Financiën, Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit, Economische Zaken en Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties. Voor de uitvoering van deze taken worden varende en vliegende eenheden ter beschikking gesteld door de participerende diensten. De beleidsmatige verantwoordelijkheid is in handen van het ministerie van Verkeer en Waterstaat, de operationele leiding en beheer van het Kustwachtcentrum berust bij het Ministerie van Defensie.

Het Kustwachtcentrum heeft een 24-uurs bezetting en fungeert als centraal meld-, informatie- en coördinatiecentrum en is tevens het Nationale Maritieme- en Aeronautische Redding Coördinatie Centrum (JointRCC).

Binnen het werkgebied is de Nederlandse Kustwacht verantwoordelijk voor de navolgende taken:

- dienstverleningstaken: nood-, spoed- en veiligheidsverkeer, hulpverlening en redding, Search and Rescue (SAR), rampen- en incidentenbestrijding, verkeersbegeleiding, vaarwegmarkering en zeeverkeersonderzoek;
- toezichthoudende taken: algemene politietaak, douanetoezicht, toezicht op het milieu, toezicht op de visserij, toezicht op het scheepvaartverkeer, toezicht op de uitrusting van schepen en grensbewaking.

De Kustwacht werkt samen met de Divisie Havenmeester (DHMR) op het gebied van Search and Rescue (OPPLAN SAR). De inbreng van de DHMR bestaat bij Search and Rescue (SAR) uit het leveren van een aandeel in het opsporen en redden van drenkelingen en, op verzoek, het verzorgen van

coördinatie ter plaatse. De incidenten- en rampenbestrijding op zee is vastgelegd in het Rampenplan voor de Noordzee. Als Rijkshavenmeester is de Havenmeester van Rotterdam de bevoegde autoriteit. Hij is in beginsel verantwoordelijk voor de afhandeling van incidenten in het aanloopgebied. Operationele taken staan vermeld in de samenwerkingsregeling tussen het Kustwachtcentrum en de Rijkshavenmeester.

Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat (RWS) is de uitvoeringsorganisatie van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat. Rijkswaterstaat is de beheerder van het nationale rijkswegennetwerk, het rijkswaterwegennetwerk en het landelijk watersysteem. Rijkswaterstaat werkt aan de vlotte, veilige en milieuvriendelijke doorstroming van het verkeer, aan een veilig, schoon en gebruikersgericht landelijk watersysteem en aan de bescherming van ons land tegen overstromingen. Op de genoemde gebieden ontwikkelt Rijkswaterstaat de benodigde kennis en expertise en levert hij voor het publiek betrouwbare en bruikbare informatie. Rijkswaterstaat werkt daarbij intensief samen met andere netwerkbeheerders. Vooral in drukke, grootstedelijke gebieden, maar ook in internationaal verband.

De Dienst Zuid-Holland van Rijkswaterstaat bereidt zich voor op calamiteiten en rampen waarbij waterstaatsaangelegenheden aan de orde komen. Deze verantwoordelijkheid komt voort uit de Waterstaatswet 1900 en omvat de zorg voor:

- de kwaliteit van het oppervlaktewater (incl. waterbodem);
- het in stand houden van de waterstaatswerken als kunstwerken en oevers;
- de veilige en vlotte afwikkeling van het scheepvaart- en wegverkeer;
- een goede afvoer van water, ijs en sediment;
- het beheer en onderhoud van het hoofdvaarwegennet en de kust.

Voor deze taken heeft de Dienst Zuid-Holland een calamiteitenorganisatie in het leven geroepen. Deze organisatie is beschreven in het ‘Calamiteitenplan Rijkswaterstaat Directie Zuid-Holland’. Dit calamiteitenplan sluit zoveel mogelijk aan op het bedrijfsmodel van RWS en de hierin benoemde primaire processen. RWS voldoet hiermee aan de eisen die in de Waterstaatswet 1900 worden gesteld ten aanzien van calamiteitenplannen.

De Dienst Zuid-Holland werkt samen met de DHMR op de volgende gebieden:

- verkeersmanagement;
- beheer en onderhoud;
- schadevaring;
- incidentmanagement (zoals het opruimen van olielozingen/morsingen);
- crisisbeheersing;
- handhaving.

Als Rijkshavenmeester op de rijkswateren in de regio Rotterdam-Rijnmond is de Divisie Havenmeester (DHMR) verantwoordelijk voor het nautisch beheer in het Rotterdams havengebied. RWS is de waterkwaliteitsbeheerder in heel Rijnmond voor wat betreft de rivieren en de daarmee in open verbinding staande havens en technisch beheerder voor de rijkswateren en het aanloopgebied. RWS-ZH en DHMR hebben operationele afspraken op het gebied van verkeersmanagement, beheer en onderhoud van vaarwegen, schadevaring en crisisbeheersing in een samenwerkingsregeling vastgelegd. Ook werken ze samen op het gebied van handhaving (toezicht en opsporing) en wetgeving en wisselen beide organisaties gegevens uit via de Scheepsmilieucontrole binnenvaart.

Daarnaast hebben de Divisie Havenmeester en RWS op grond van de Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels (WARVW) nadere afspraken over multidisciplinaire oefeningen in wegtunnels gemaakt. De tunnelbeheerder zorgt ervoor dat voor iedere tunnel tenminste eenmaal in de vier jaar een realistische oefening en in elk tussenliggend jaar een gedeeltelijke of simulatieoefening wordt uitgevoerd. Als in een beheersgebied van een veiligheidsregio twee of

meer tunnels van één tunnelbeheerder liggen, kan worden volstaan met het houden van één oefening in tenminste één van die tunnels.

Defensie

In 2002 maakte de VRR voor het eerst afspraken met het Regionaal Militair Commando West (RMC-West) van het Ministerie van Defensie. De afspraken betroffen de inzet van defensie in geval van een grootschalige crisis. Het Convenant Intensivering Civiel-Militaire Samenwerking (ICMS)[9] tussen de ministers van BZK en Defensie gaf aanleiding de samenwerking verder uit te bouwen. Op 4 april 2007 is tussen de VRR en de commandant van het RMC-West een convenant afgesloten waarin de samenwerkingsafspraken nader zijn uitgewerkt. Het doel van de samenwerking is om optimaal uitvoering te kunnen geven aan het convenant ICMS. Het RMC-West heeft tot taak het voorbereiden en coördineren van Militaire Bijstand en Steunverlening in de regio Rijnmond. De Officier Veiligheidsregio (OVR) heeft binnen de VRR de volgende taken:

- vertegenwoordigen van de betrokken organisatie;
- het ter beschikking stellen van specifieke organisatiekennis aan andere diensten;
- het leveren van een bijdrage aan het multidisciplinair oefenprogramma;
- het leveren van een overzicht van de taken in de operationele fase;
- het uitzetten van acties binnen eigen organisatie in geval van een GRIP-situatie;
- het terugkoppelen van relevante informatie uit het RegOT naar zijn/haar organisatie.

Nutsbedrijven

In het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing onderhoudt de VRR contacten met de nutsbedrijven die actief zijn in de regio. Het doel is om afspraken te maken met betrekking tot de multidisciplinaire samenwerking met deze partners bij calamiteiten. In dit kader is de VRR betrokken bij het opstellen van de crisisplannen van betrokken nutsbedrijven. Belangrijke partners zijn Evides, het Duinwaterbedrijf Zuid-Holland, Eneco en Tennet.

Openbaar Vervoerbedrijven

In het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing onderhoudt de VRR contacten met de openbaar vervoerbedrijven die actief zijn in de regio. In de koude fase is de VRR betrokken bij het opstellen van onder andere het Calamiteiten Afhandelingsplan van de RET. Ook zijn nadere afspraken gemaakt in het kader van terrorisme. De VRR en de RET hebben een convenant afgesloten over samenwerking in geval van evacuaties en ontruimingen. De RET is verantwoordelijk voor de organisatie en de regie van alle bij evacuaties en ontruimingen betrokken vervoerscapaciteit.

Kamer van Koophandel

In een crisissituatie kan de directeur van de Kamer van Koophandel van de grootste gemeente in de regio als Economisch Commissaris worden aangesteld. De directeur van de Kamer van Koophandel heeft geen wettelijke basis waarop hij kan opereren tijdens crisisbeheersing in de regio. De directeur heeft wel een algemene rol tijdens crisisbeheersing, namelijk het behartigen van de belangen van het bedrijfsleven en zorgdragen dat het bedrijfsleven door kan draaien zonder groot verlies als gevolg van een crisis.

RTV Rijnmond

In geval van een incident kan RTV Rijnmond worden ingeschakeld als rampenzender. Dit is vastgelegd in een convenant tussen RTV Rijnmond en de VRR. Hierin staan afspraken over de onderbreking van radio- en tv-programma's voor het uitzenden van omroepberichten bij (vrees voor) een ramp of calamiteit.

Provincie

De provincie Zuid-Holland heeft een verantwoordelijkheid op het gebied van bestuurlijke coördinatie, informatievoorziening en bijstandsverlening. Zonodig kan de Commissaris

[9] 24 mei 2006-0000175447.

van de Koningin (CdK) een beleidsaanwijzing geven aan een burgemeester. De taken en bevoegdheden van de Commissaris van de Koningin zijn nader uitgewerkt in het Provinciaal Coördinatieplan. De positie van de provincie (CdK en GS) zal naar verwachting wijzigen door de komst van de Wet op de veiligheidsregio's.

Ministerie van BZK

De rijksoverheid (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) is systeemverantwoordelijk voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing en geeft vanuit die rol sturing en ondersteuning aan de rampenbestrijding. De Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV) houdt daartoe tevens vierjaarlijks de Algemene Doorlichting Rampenbeheersing (ADR).

Nationaal Crisiscentrum

Het Nationaal Crisis Centrum (NCC) van het ministerie van BZK zorgt er voor dat bestuurders tijdig beslissingen kunnen nemen, zodat zowel voorafgaand aan risicovolle evenementen als tijdens crises, negatieve maatschappelijke gevolgen zoveel mogelijk worden beperkt. Op basis van een melding en situatie-inschatting wordt bepaald of de nationale structuur voor crisisbesluitvorming wel of niet wordt geactiveerd. In de crisisstructuur worden adviezen opgesteld voor het bevoegd nationaal gezag. Het nationaal gezag beslist over deze adviezen. Deze besluiten worden door middel van situatierapporten en besluitenlijsten aan alle betrokkenen kenbaar gemaakt en vertaald naar concrete acties. De diensten die het NCC aanbiedt, ondersteunen partners op verschillende manieren voorafgaande en gedurende een crisis. Centrale doelstelling is dat het NCC er voor zorgt dat haar partners alle ruimte krijgen om goede beslissingen te nemen. Tijdens crisissituaties is het NCC voor alle overheden het loket voor informatie. Met het oog op snelle en adequate wederzijdse informatievoorziening kunnen de betrokken departementen liaison-ambtenaren bij het NCC stationeren.

Expertisecentrum Risico- en Crisiscommunicatie[10]

Het Expertisecentrum Risico- en Crisiscommunicatie (ERC) is een kenniscentrum dat onderdeel uitmaakt van het ministerie van BZK en voor de gehele overheid werkt. Door ondersteuning in mensen en faciliteiten heeft het centrum een voorbereidende en operationele functie. Een onderdeel betreft het inrichten van een call center ten tijde van een ramp of calamiteit. Het inrichten gebeurt via Postbus 51. Een ander onderdeel betreft het faciliteren van de website www.crisis.nl. De inschakeling van het ERC gebeurt door een gemeente of een regio, al dan niet in gezamenlijkheid.

Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum (LOCC)

Het doel en de taken van het Landelijk Operationeel Coordinatie Centrum (LOCC) van het ministerie van BZK zijn beschreven in de circulaire d.d. 15 juni 2006. Met ingang van 1 juni 2006 voert het LOCC de regie op bijstand. In praktische zin geeft het LOCC daar al sinds de oprichting uitvoering aan. Vanaf 2 januari 2007 is het LOCC eveneens verantwoordelijk voor de formele afhandeling van bijstand die is aangevraagd in het kader van de Politiewet 1993 en de (concept) Wet op de veiligheidsregio's en voor zover de gevraagde bijstand valt onder verantwoordelijkheid van de Minister van BZK.

Buurregio's

De VRR kent vijf buurregio's, te weten:

- Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid;
- Veiligheidsregio Zeeland;
- Hulpverleningsregio Haaglanden;
- Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant;
- Veiligheidsregio Hollands Midden.

Met de buurregio's bestaan diverse contacten, waarbij het contact tussen VRR en de buurregio's in de provincie Zuid-Holland intensiever is dan met de andere twee regio's. In 2008 worden bestaande contacten geëvalueerd en geïntensiveerd. Op basis van de uitkomst wordt bepaald of en zo ja hoe een verdere samenwerking vorm kan krijgen.

[10] ⊠

Ketenpartners GHOR

Om invulling te kunnen geven aan haar procesverantwoordelijkheid is de GHOR mede afhankelijk van de uitvoerende zorginstellingen. De ketenpartners van de GHOR zijn: GGD Rotterdam-Rijnmond en GGD Zuid-Hollandse eilanden, Nederlandse Rode Kruis, huisartsen, instellingen voor geestelijke gezondheidszorg, maatschappelijk werk, slachtofferhulp, ziekenhuizen en Traumacentrum Zuidwest Nederland.

Om adequaat te kunnen reageren op grootschalige incidenten is een operationele organisatie gevormd die 24 uur per dag, 365 dagen per jaar beschikbaar is. Voor de GHOR betekent dit dat bij elke fase van opschaling functionarissen opgeroepen kunnen worden die een rol hebben bij de bestrijding van het incident, gericht op een goede hulpverlening aan betrokkenen. De directeur GHOR/RGF moet daarom, indien nodig, direct kunnen beschikken over de GHOR-functionarissen in de keten. Om dit te bereiken sluit de directeur GHOR/RGF convenanten of contracten met de geneeskundige partners in de regio over de bijdrage van de organisaties aan de GHOR. Dit betreft onder andere de levering van functionarissen aan een parate pool. Daarnaast zijn de afspraken met ketenpartners erop gericht om de acute zorgketen tijdens grootschalige incidenten als één geheel te kunnen laten functioneren.
Binnen de VRR heeft de GHOR de relatie en dienstverlening ten behoeve van grootschalige incidenten met de publieke ambulancedienst RAD vastgelegd in de vorm van werkafspraken.

2. 4 Overlegstructuren

De directeuren van alle bij de crisisbeheersingsorganisatie betrokken organisaties en diensten zoals genoemd in dit plan, zijn verantwoordelijk voor een kwalitatief adequate bijdrage aan de beleidsmatige en operationele voorbereiding van de crisisbeheersingsorganisatie. Binnen de regio bestaat hiervoor een groot aantal overlegvormen en besluitvormingsstructuren. In deze paragraaf zijn de meest belangrijke overlegvormen benoemd. Ook wordt een aantal adviesorganen beschreven. De samenhang tussen de diverse gremia is weergegeven in bijlage 4. Voor alle besluitvormings- en adviesorganen is een instellingsbesluit opgesteld. In elk instellingsbesluit is opgenomen wie de leden van het betreffende gremium zijn en wat de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn. In bijlage 3 is een overzicht opgenomen van alle gremia met een reglement van orde of een instellingsbesluit.

Besluitvormingsorganen

Bestuur

De burgemeesters van alle twintig gemeenten van de regio Rotterdam-Rijnmond vormen samen het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio. Dit bestuur stelt de hoofdlijnen van het te voeren beleid en de financiële kaders vast. Elk lid van het Algemeen Bestuur legt binnen haar of zijn gemeenteraad verantwoording af over het beleid van de VRR.
Acht leden uit het Algemeen Bestuur vormen het Dagelijks Bestuur van de VRR. Het Dagelijks Bestuur is belast met de voorbereiding en uitvoering van de besluiten die het Algemeen Bestuur neemt. Zij vergaderen net als het Algemeen Bestuur meerdere malen per jaar. De taken van het bestuur zijn opgenomen in de hoofdstukken IV en V van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond.

Veiligheidsdirectie

De Veiligheidsdirectie[11] is het hoogst ambtelijke orgaan binnen de VRR dat belast is met de multidisciplinaire afstemming en coördinatie van de voorbereiding op de risico- en crisisbeheersing en rampenbestrijding en is uit dien hoofde het primaire adviesorgaan van het bestuur. Ter uitvoering van deze taken kan de Veiligheidsdirectie comités, werkgroepen en projecten instellen. Regionale multidisciplinaire (operationele) plannen en regelingen worden door de Veiligheidsdirectie vastgesteld.

[11] Gemeenschappelijke Regeling, art. 28.

Port Security Policy Board

De Veiligheidsdirectie aangevuld met het hoofd van de Douane en het diensthoofd van de Zeehavenpolitie vormen tezamen de Port Security Policy Board (PSPB)[12]. De PSPB adviseert de burgemeesters van Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen en Maassluis als 'designated authority' over port security. Tevens neemt de PSPB besluiten over beveiligingsaangelegenheden in de haven.

Directieteam beheer

Voor de besluitvorming over het integraal beheer van de verschillende organisatieonderdelen van de VRR bestaat er een Directieteam VRR[13]. Daarnaast worden in dit overleg de beleidskaders en strategische visie bepaald voor de organisatieonderdelen Regionale Brandweer Rotterdam-Rijnmond (RBRR), GHOR, de Regionale Ambulancedienst en de Stafdirectie Risico- en Crisisbeheersing.

Directieteam Meldkamer

Ten behoeve van een adequate mono- en multidisciplinaire aansturing en beheer van de Gemeenschappelijke Meldkamer en gezamenlijke operationele ruimten bestaat er een Directieteam Meldkamer[14]. In dit overleg vindt besluitvorming plaats over het beheer van de Gemeenschappelijke Meldkamer en het sirenenet voor zover dit het mandaat van de directeur GMK overstijgt.

Adviesorganen

Regionaal Managementteam Brandweer

Het Regionaal Managementteam (RMT) Brandweer is het besluitvormend orgaan op gebied van monodisciplinaire brandweerzaken en adviseert het bestuur. Besluiten kunnen na goedkeuring van het RMT al dan niet worden voorgelegd aan het Bestuur via het twee-ingangenprincipe (Directieteam Beheer of de Veiligheidsdirectie). Het RMT bestaat uit alle districtscommandanten en de directiesecretaris onder leiding van de regionaal commandant.

Commissie van Advies Gemeenten

De Commissie van Advies Gemeenten (CAGEM)[15] geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het Dagelijks Bestuur van de VRR – door tussenkomst van de Veiligheidsdirectie – met betrekking tot gemeentelijke aangelegenheden op het gebied van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en de ambtelijke ondersteuning van het gezag van de burgemeesters in het geval van een calamiteit. De commissie is verder belast met de sturing van de actualisatie van de crisisbeheersingsplannen in de gemeenten en de uitwerking van de gemeentelijke deelprocessen.

Commissie van advies GHOR

De Commissie van Advies GHOR (CAG)[16] geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het Dagelijks Bestuur van de VRR – door tussenkomst van de Veiligheidsdirectie – over artikel 4 van de wet GHOR en de taken van de Regionale Ambulance Dienst (RAD).

Adviesraad Risico- en Crisisbeheersing

De Adviesraad Risico- en Crisisbeheersing (ARC) is een multidisciplinair advies- en beleidsvoorbereidend orgaan dat op tactisch niveau invulling geeft aan de voorbereidingen van risico- en crisisbeheersing. Voor multidisciplinaire aangelegenheden fungeert de Adviesraad tevens als voorportaal voor de Veiligheidsdirectie.

Kerngroep Ambtenaren Rampenbestrijding

De Kerngroep ARB (hierna Kerngroep) wordt gevormd door vertegenwoordigers van de deelnemende gemeenten aan de Gemeenschappelijke Regeling van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond. De Coördinerend Gemeentesecretaris is voorzitter van de Kerngroep en van de CAGEM. De Kerngroep is het adviesorgaan voor de CAGEM en brengt gevraagd en ongevraagd advies uit de leden hiervan. Daarnaast is de Kerngroep een platform om problemen, ontwikkelingen en ideeën binnen de samenwerkingsgebieden en de VRR te bespreken. De leden van de Kerngroep

[12] Gemeenschappelijke Regeling, art. 28.
[13] Gemeenschappelijke Regeling, art. 29.
[14] Gemeenschappelijke Regeling, art. 30.
[15] Art. 22 Gemeenschappelijke Regeling.
[16] Art. 23 Gemeenschappelijke Regeling.

vertegenwoordigen in de Kerngroep hun eigen samenwerkingsgebied.

2.5 Visie

Het werkgebied van de VRR wordt gevormd door het samenspel van al die partijen die een rol spelen in de veiligheid van de regio Rotterdam-Rijnmond. En dat is gelijk de kerntaak waar de VRR zich voor gesteld weet; het verbinden van een groot aantal partners in veiligheid en het bevorderen van de samenwerking met die partners. Hierbij staat de VRR één doel voor ogen: de regio veiliger maken[17]. Door de toenemende complexiteit van de samenleving is het onmogelijk die veiligheid langs monodisciplinaire weg te bereiken. Multidisciplinariteit, het denken en handelen in samenhangende ketens, in plaats van in functionele kolommen, is onontbeerlijk.

De regio veiliger maken is het doel, maar hoe veilig is veilig? Tot welk niveau is de overheid in staat, mede gezien de maatschappelijke kosten, veiligheid te garanderen? Immers absolute veiligheid bestaat niet. In het veiligheidsbeleid stelt de VRR samen met alle partners vast welke risico's aanvaardbaar zijn en hoe de risico's kunnen worden beperkt of teruggedrongen. Duidelijkheid scheppen naar de burgers over de risico's is essentieel. Hierdoor wordt het risicobewustzijn groter en krijgen mensen een realistisch beeld van wat de overheid kan. Het stimuleren van zelfredzaamheid is een onmisbaar element bij het tot stand brengen van een modern veiligheidszorgsysteem.

De VRR is één van de grootste veiligheidsregio's van ons land en alle typen rampen kunnen zich hier voordoen. Daarbij is het fysieke veiligheidsdossier voortdurend onderhevig aan veranderingen en onzekerheden. De combinatie van zich aanpassen aan continu veranderende omstandigheden en het hoge risicoprofiel vraagt om kwalitatief hoogwaardige dienstverlening. De VRR ambieert een belangrijke rol om vanuit de eigen praktijk landelijke ontwikkelingen (waaronder wet- en regelgeving) te voeden en daar waar nodig is te beïnvloeden. Het werkt uiteraard ook andersom, door de blik naar buiten te richten, kan de VRR ook heel veel leren van collega's in het land en kennis nemen van 'best practices' in het buitenland. Om de voortrekkersrol te kunnen waarmaken zal de veiligheidsregio volop investeren in management development en persoonlijke ontwikkeling van medewerkers.

2.6 Missie

Gebaseerd op de doelstelling van de VRR en in het licht van de maatschappelijke ontwikkelingen is de volgende missie geformuleerd:

De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond staat voor 'samen sterk' in risicobeheersing, incidentbestrijding en crisisbeheersing door een gezamenlijke inzet van diensten, organisaties, burgers en bedrijfsleven, waardoor schade en leed bij incidenten wordt voorkomen of beperkt.

Deze missie vereist:

- een grote gezamenlijke inzet om de complementaire samenwerking met een groot aantal partners te realiseren;
- een voortdurende investering in kwaliteitsverbetering bij alle disciplines en in alle schakels van de veiligheidsketen om in een sterk veranderende samenleving sterk en vitaal te blijven.
- een proactieve en flexibele instelling van medewerkers om signalerend, ondersteunend en adviserend op te treden voor het openbaar bestuur. Kernwaarden hierbij zijn: transparantie en het stellen van grenzen op grond van specifieke professionaliteit en beschikbare (repressieve) capaciteit;
- waakzaamheid bij alle medewerkers zowel in de voorbereiding (voorkomen en prepareren) als in de uitvoering (beheersen);
- een organisatie die op orde is; voor een goed presterende veiligheidsregio is de bedrijfsvoering essentieel, daarbij wordt nadrukkelijk op doelmatigheid en doeleffectiviteit gestuurd;
- een hoge bereidheid om te leren van (bijna) incidenten en klachten en de opgedane kennis structureel in te bedden

[17] De onderstaande visie en missie zijn overgenomen uit het 'Eenheid in verscheidenheid. Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond', door J.D. Berghuijs, januari 2008.

in een systeem van kennismanagement en kwaliteitsontwikkeling;
- een uit professionals bestaande, optimaal georganiseerde organisatie die voor de dagelijkse en opgeschaalde hulp zeven dagen per week 24 uur per dag klaar staat;
- een inzet op het versterken van de informatieverstrekking en handelingsperspectief van de burger en bedrijven waardoor deze beter in staat zijn hun eigen verantwoordelijkheid te nemen op het gebied van veiligheid en zorg.

Voor de verschillende directies geldt een aantal afgeleide missies:

- het verlenen van verantwoorde ambulancezorg en opgeschaalde geneeskundige zorg in goede samenspraak met alle betrokken partijen in de geneeskundige keten, waarbij de beschikbare middelen zo efficiënt en effectief mogelijk worden ingezet;
- het verlenen van verantwoorde brandweerzorg door het beschermen van mensen, dieren en goederen in de gehele regio Rotterdam-Rijnmond tegen brand, ongevallen en natuurgeweld, in een werkomgeving waar klantgerichtheid en professionaliteit centraal staan;
- het 7 x 24 uur verzorgen van de front-office voor de hulpvraag van burgers en bedrijven in nood door het geoliede samenspel van mensen en techniek in een Gemeenschappelijke Meldkamer;
- het door multidisciplinaire samenwerking verbeteren van efficiency en effectiviteit bij zowel de dagelijkse hulpverlening als bij de bestrijding van calamiteiten en rampen.

2.7 Beleidsdoelstellingen

De volgende doelstellingen – ontleend aan wet- en regelgeving en de Gemeenschappelijke Regeling van de VRR – vormen de basis voor het functioneren van de VRR:

- het geven van invulling aan de regionale taken ten aanzien van het waarborgen van de fysieke veiligheid van de samenleving (risicobeheersing), de voorbereiding op rampenbestrijding en crisisbeheersing en het terugkeren naar een normale situatie na afloop van een crisis (herstel). Multidisciplinaire samenwerking is hierin essentieel, waarbij een bijzondere rol is weggelegd voor de Gemeenschappelijke Meldkamer als integraal informatieknooppunt;
- het doelmatig organiseren en coördineren van werkzaamheden ter voorkoming, beperking en bestrijding van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al wat daarmee verband houdt;
- het doelmatig organiseren, coördineren en uitvoeren van het vervoer van zieken en ongevalslachtoffers, de registratie van deze processen en het bevorderen van adequate opname van zieken en ongevalslachtoffers in ziekenhuizen of andere instellingen voor intramurale zorg;
- het voorbereiden en bewerkstelligen van een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen;
- het adequaat reageren op spoedeisende hulpvragen van burgers, instellingen en bedrijven;
- het ondersteunen en coördineren van gemeentelijke processen op het gebied van risico- en crisisbeheersing.

2.8 Actiepunten

Nr.	Actiepunt	Omschrijving	Verantwoordelijke dienst	'08	'09	'10	'11	'12
1.	**Uitvoering actiepunten Convenant BZK-VRR**	Op 3 april 2008 heeft de minister van BZK met de voorzitter van de VRR een convenant ondertekend. De afspraken die hierin zijn opgenomen worden de komende 2 jaar uitgevoerd.	Directieteam beheer, Veiligheidsdirectie en Directie Team GMK onder regie van de afdeling BMO					
2.	**Inzichtelijk maken en kennis nemen van 'best practices'**	De VRR ambieert een belangrijke rol om vanuit de eigen praktijk landelijke ontwikkelingen (waaronder wet- en regelgeving) te voeden en daar waar nodig te beïnvloeden. Het werkt uiteraard ook andersom, door de blik naar buiten te richten, kan de VRR ook veel leren van de collega's in het land en kennis nemen van 'best practices' in het buitenland.	Projectenpool VRR i.s.m.: • RBRR • GHOR • SRC • Politie • DHMR • DCMR • OM • Gemeenten • Waterschappen					
3.	**Buurregio's**	De bestaande contacten met de buurregio's worden geïnventariseerd en geëvalueerd; op basis daarvan wordt bekeken hoe verdere samenwerking vorm kan krijgen.	SRC					
4.	**Netwerkbijeenkomsten**	Eénmaal per jaar wordt een brede, thematische netwerkbijeenkomst georganiseerd, waarvoor alle partners worden uitgenodigd.	Veiligheidsdirectie					

3 Het risicoprofiel

In dit hoofdstuk is het risicoprofiel van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond opgenomen. In het wetsvoorstel van de Wet op de veiligheidsregio's is vastgesteld dat in het risicoprofiel in ieder geval is opgenomen:

- een overzicht van de soorten branden, zware ongevallen, rampen of crises die zich in een veiligheidsregio kunnen voordoen en de mogelijke gevolgen daarvan;
- een overzicht van de risicovolle situaties binnen de veiligheidsregio die tot een ramp of crisis kunnen leiden.

Achtereenvolgens wordt in dit hoofdstuk ingegaan op het risicoprofiel, de mogelijke risico's en crisis, de vastgestelde maatramptypen en de mogelijke gevolgen van crises. Tevens wordt in dit hoofdstuk beschreven hoe de komende jaren verder vorm wordt gegeven aan het risicoprofiel.

3.1 Risico's

Het gebied van de VRR kan met recht een dynamisch gebied genoemd worden. De kans dat zich in dit gebied een ramp afspeelt, is aanzienlijk. Daarmee heeft de VRR een hoog risicoprofiel. Een risicoprofiel geeft aan hoe groot de kans is dat zich een bepaalde ramp of crisis voordoet. In het gebied van de VRR kunnen risico's en crises van verschillende aard en omvang optreden. Grote branden, verkeersongevallen en ongevallen met giftige stoffen, maar ook het grootschalig uitvallen van de elektriciteit of watervoorziening of de dreiging van een grieppandemie. Het onderkennen van de aard en het niveau van de risico's is essentieel en dit is dan ook al jarenlang een prioriteit van de hulpverleningsdiensten en gemeenten.

Paragraaf 3.3 beschrijft mogelijke risico's en crises in Rotterdam-Rijnmond. Het is van belang om in het risicoprofiel niet alleen de huidige risico's in kaart te brengen, maar ook de toekomstige risico's en relevante regionale en landelijke ontwikkelingen (zie paragraaf 3.4). Binnen het risicoprofiel gaat het niet alleen om bron en effect, maar ook om inzicht in de operationele consequenties én de bestuurlijke dilemma's. Het is een verantwoordelijkheid van zowel het bestuur van de VRR als van de afzonderlijke gemeenteraden om uitspraken te doen over de aanvaardbaarheid en openbaarmaking van onderkende risico's en over de mate waarin maatregelen worden getroffen om deze risico's te voorkomen.

Rotterdam-Rijnmond kent veel verschillende soorten risico's. Het gebied kenmerkt zich door een wereldhaven en een grote concentratie van petrochemische industrie dicht bij een grootstedelijke agglomeratie. Een groot deel van de regio ligt onder zeeniveau. Met andere woorden: het gebied staat bloot aan een groot aantal verschillende risico's die gemakkelijk kunnen leiden tot een ontwrichting van vitale functies van de maatschappij.

Bij de verschillende risico's moet in eerste instantie gedacht worden aan de bedrijven in het haven- en industriegebied (petrochemie, bulkchemie, tankopslag, distributie en logistiek). Door productie, gebruik, opslag en transport van gevaarlijke stoffen via weg, spoor, water, lucht en buisleidingen vormen zij een verhoogd risico voor hun omgeving. Daarnaast is het gebied een belangrijk verkeersknooppunt van wegen, spoorwegen en vaarwegen en herbergt het een alsmaar groeiende luchthaven. Het gaat hierbij om enorme vervoerstromen van personen en goederen. Dit brengt risico's op ongevallen (al dan niet met gevaarlijke stoffen) met zich mee, maar ook op grootschalige verkeersinfarcten (op de A4, A15, A16, A20).

De ruim één miljoen mensen in de regio Rotterdam-Rijnmond kunnen getroffen worden door stroomstoringen, verontreiniging van drinkwater, grootschalige uitval van ICT-infrastructuur, gezondheidsbedreigende epidemieën en aanslagen door terroristische groeperingen. Ook bijeenkomsten en locaties waar veel mensen bijeen zijn, worden als risico beschouwd omdat ze betrokken kunnen zijn bij het ontstaan van een crisis. Te denken valt aan grootschalige evenementen (marathons, luchtshows, zeilwedstrijden, races, optochten, muziekfestivals, braderieën), voetbalwedstrijden, demonstraties, openbaar vervoerknooppunten (onder andere stations) en weekmarkten.

Water speelt een belangrijke rol in Rotterdam-Rijnmond. De regio is een laaggelegen deltagebied, het grenst aan de zee en er stromen meerdere rivieren door heen. Ondanks de aanwezigheid van duinen, dijken, dammen en andere waterkeringswerken zijn er wel degelijk kansen op overstromingen.

3.2 Mogelijke crises en maatrampen

De Leidraad Maatramp beschrijft 18 verschillende soorten rampen die zich kunnen voordoen. Op basis van de genoemde risico's kunnen gemeenten binnen de VRR worden getroffen door één of meer van deze zogeheten maatramptypen.

In de Leidraad Maatramp en de hierop volgende Leidraad Operationele Prestaties zijn de risico's voor Rotterdam-Rijnmond op de ramptypen naar hun effecten ingedeeld in de klassen (of niveaus) I tot en met V (des te meer effecten, des te hoger de klassering). In de tabel hieronder staan de achttien maatramptypen en de klassering, zoals die geldt voor de VRR.

Op grond van deze indeling komt de regio in de hoogste klasse terecht, uitgaande van een absolute maximumbenadering. Dit betekent dat het risicoprofiel van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond als hoog gekwalificeerd moet worden.

Tabel 1

	Ramptype	Maatscenario	
1.	Luchtvaartongeval	III	225 slachtoffers
2.	Ongeval op water	V	1.250 opvarenden
3.	Verkeersongevallen op land	V	1000 slachtoffers
4.	Ongeval met brandbare/explosieve stof	V	700 slachtoffers
5.	Ongeval met giftige stof	V	2000 slachtoffers
6.	Kernongeval	V	is niet kwantitatief uitgewerkt
7.	Bedreiging volksgezondheid	V	300.000 blootgestelden per regio
8.	Ziektegolf	V	200 ziekenhuisopnames
9.	Ongevallen in tunnels [18]	III	100 slachtoffers
10.	Branden in grote gebouwen	V	250 slachtoffers
11.	Instortingen van grote gebouwen	II	100 slachtoffers
12.	Paniek in menigten	V	400 slachtoffers
13.	Grootschalige ordeverstoringen	IV	300 ordeverstoorders (geweldplegers)
14.	Overstroming	V	75.000 betrokken bewoners
15.	Natuurbranden	III	200 hectares
16.	Extreme weersomstandigheden	V	200 slachtoffers
17.	Uitval nutsvoorzieningen	V	150 slachtoffers
18	Ramp op afstand	II	500 te repatriëren personen
19.	Terroristische dreiging [19]		onbekend

[18] De resultaten van het Brand Onderzoek Metro geven aanleiding het aantal slachtoffers ramptype ongevallen in tunnels bij te stellen.
[19] Binnen het gebied van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond wordt terreur ook als een maatramptype beschouwd. Formeel behoort terroristische dreiging niet tot de maatramptypen zoals deze landelijk zijn vastgesteld.

Klasse V betekent een ramp of crisis met grote gevolgen en dus veel inzet van alle betrokken partners. De bestrijding van een klasse-V-ramp (worst case scenario's) vraagt dus ook om het (maximale) hulppotentieel klasse V. Concreet houdt dit in dat de regio tientallen brandweercompagnieën en geneeskundige combinaties en duizenden politiemensen en gemeenteambtenaren paraat zou moeten hebben. De gewenste capaciteit moet echter worden afgezet tegen de zeer kleine kans dat een crisis van een dergelijke omvang ook werkelijk plaatsvindt. Deze overweging leidde ertoe dat het bestuur in 2004 besloot dat de maatschappelijke kosten van de extra personele en materiële capaciteit niet opwegen tegen de eventuele baten. Daarom ook is het 'managen van verwachtingen' bij en de zelfredzaamheid van de bevolking van groot belang (zie actie 3).

Op basis van het beschikbare eigen potentieel is de regio Rotterdam-Rijnmond in staat een maatramp van klasse III het hoofd te bieden. Op 23 juni 2004 heeft het Algemeen Bestuur van de (toenmalige) RHRR dit niveau bestuurlijk vastgesteld voor de regio Rotterdam-Rijnmond. Op grond van recente inzichten is het maatscenario van ramptype overstromingen van klasse I opgehoogd tot klasse V.

De kansen op het ontstaan van een crisis moeten worden teruggebracht tot 'aanvaardbare proporties'. Preventieve maatregelen spelen daarbij een belangrijke rol. Bij rampen in klasse IV en V richten de voorbereidingen zich vooralsnog op het in beeld brengen van de wenselijke en noodzakelijke bijstand zowel van andere regio's, als van defensie als van bijvoorbeeld bedrijven. Door opschaling en het verlenen van bijstand komt binnen de VRR een groter hulpverleningspotentieel beschikbaar voor het bestrijden van crises. Dat is ook nodig, want geen gemeente of regio in Nederland is in staat om zonder bijstand effectief te reageren op wat voor crisis dan ook. In een crisissituatie moet zo goed mogelijk gehandeld worden met de bestaande middelen en is hulp van buitenaf onontbeerlijk.

3.3 Risico-inventarisatie en risicokaart

Veiligheidsregio's hebben de plicht hun risico's te inventariseren (in overleg met de deelnemende gemeenteraden). Om per maatramptype de concrete risico's ook inzichtelijk te maken voor burgers, ontwikkelden de landelijke overheid en de provincies een model-risicokaart. De risicokaart moet inwoners van gemeenten een goed inzicht geven in de risico's in hun woon- en leefomgeving. Dat betekent ook, dat de kaart voortdurend wordt aangepast aan de actualiteit en recent verworven inzichten.

In de afgelopen jaren is de risicokaart door bijna alle gemeenten binnen de VRR gevuld. Deze omvangrijke inventarisaties zijn niet opgenomen in dit beleidsplan, maar wel digitaal in te zien via www.zuid-holland.nl/risicokaart. Onderstaande tekst beschrijft kort enkele clusters van maatramptypen en de bijbehorende risico's.

Maatramptypen transportveiligheid (1, 2, 3 en 9)

Mensen worden steeds mobieler, zowel op privé- als zakelijk gebied. Bovendien groeit het aantal transportbewegingen met gevaarlijke stoffen en goederen (van haven naar achterland) nog steeds. Daardoor is de kans op transportongevallen toegenomen. Binnen de regio Rotterdam-Rijnmond wordt dagelijks een groot aantal goederen vervoerd over de weg, het spoor, het water, door de lucht en via buisleidingen. Verantwoordelijke partijen zijn in eerste instantie de vervoersmaatschappijen zoals RET, NS, Connexxion en luchtvaartmaatschappijen, beheerders zoals Prorail, maar ook Rijkswaterstaat, het Havenbedrijf Rotterdam N.V. en Rotterdam Airport. Zij zijn immers eigenaren en/of beheerders van (vaar-/lucht-)wegen, (pijp)leidingen en infrastructurele kunstwerken zoals tunnels, bruggen, sluizen en waterkeringen.

Hulpverleningsdiensten hebben onderling en met de gemeenten afspraken gemaakt over hoe te handelen bij incidenten die met transport te maken hebben. Die afspraken staan in het rampbestrijdingsplan Rotterdam Airport, het Incidentbestrijdingsplan Railplan, de calamiteitenplannen van de Maastunnel en de Beneluxtunnel, het Calamiteitenplan

van Rijkswaterstaat en het Convenant tot regeling van de incidentenbestrijding voor de grote vaarwegen in het benedenrivierengebied. Ook transporten met gevaarlijke stoffen zijn in kaart gebracht, zowel over de weg, als het water als het spoor. Het calamiteitenplan voor de metro zal in de komende periode aangepast worden aan de veranderende veiligheidsmaatregelen die in het metrosysteem worden getroffen.

II Maatramptypen veiligheid gevaarlijke stoffen (4 en 5)

Risico's met gevaarlijke stoffen zijn opgenomen in het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS). Het Registratiebesluit richt zich op een belangrijke categorie bedrijven, namelijk die, waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn voor gebruik, opslag en productie.

Milieuvoorschriften gaan met name over de veiligheid en gezondheid van personen in de omgeving van bedrijven die risico's opleveren. Bedrijven worden ingedeeld naar de mate waarin ze een risico vormen voor de buurt en de werknemers. Daarbij speelt mee dat de aanwezige ruimte steeds intensiever gebruikt wordt. Dat kan heikele situaties opleveren, bijvoorbeeld als veel gebouwd wordt in de buurt van risicovolle bedrijven. Mogelijke ongevallen kunnen dan omvangrijke gevolgen hebben. Daarom moet vooraf een keuze gemaakt worden tussen ruimtelijke ontwikkeling en risicovolle activiteiten.

Ook het vervoer van gevaarlijke stoffen speelt een steeds belangrijkere rol. Er bestaan plannen en wensen om grootschalige bouwprojecten te realiseren bij knooppunten van infrastructuur en bebouwing, met alle risico's van dien. Er zijn veel ambitieuze plannen van gemeenten, havenbedrijf, provincie en rijksoverheid. Naast de aanleg van de Tweede Maasvlakte gaat het bijvoorbeeld om het ontwikkelen van nieuwe of het uitbreiden van bestaande bedrijventerreinen. Andere voorbeelden zijn het omvormen van huidige stadsgebieden en oude havens tot gebieden met veel hoogbouw en gemengde functies voor wonen, werken, recreëren en vervoer, plannen voor nieuwe woongebieden (deels buitendijks of dicht bij bestaande bedrijventerreinen) en de ontwikkeling van overloopgebieden en natuurgebieden. De verwachting is, dat – bij ongewijzigd (rijks)beleid - deze knooppunten uit het oogpunt van risicobeheersing steeds vaker knelpunten zullen vormen.

Er moet een gedegen afweging gemaakt worden tussen het belang van wonen en recreëren en de kans dat er iets mis gaat bij risicovolle activiteiten. Als dan toch gekozen wordt voor de risicovolle activiteit, moet verantwoord worden waarom een verhoogd risico op maatschappelijke ontwrichting aanvaardbaar is. De verantwoording hiervan is verplicht volgens het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI) en de circulaire Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen (cRNVGS). Deze verantwoording kan volgens de CHAMP-methodiek worden uitgewerkt en omvat onder andere de volgende vijf aspecten:

- **het plaatsgebonden risico:** de kans per jaar dat een persoon op een bepaalde plaats dodelijk wordt getroffen door een ongeval met gevaarlijke stoffen (harde norm);
- **het groepsrisico:** de kans per jaar dat in één keer een groep van een bepaalde grootte dodelijk getroffen wordt door een ongeval met gevaarlijke stoffen (met andere woorden een maat voor maatschappelijke ontwrichting, nu nog een oriënterende waarde waarvan beargumenteerd mag worden afgeweken);
- **de zelfredzaamheid:** de mate waarin de aanwezigen in staat zijn zich op eigen kracht in veiligheid te brengen (al dan niet te verbeteren door middel van preventieve maatregelen);
- **de hulpverlening:** de mate waarin hulpverleningsdiensten kunnen voldoen aan de potentiële hulpvraag en in hoeverre zij in staat zijn om hun taken goed uit te voeren en daarmee verdere escalatie van het incident kunnen voorkomen (al dan niet te verbeteren door preventieve of repressieve maatregelen);
- **de resteffecten:** geeft een inschatting van het aantal doden, gewonden en materiële schade die bij een aantal representatieve scenario's op de beschouwde locatie

optreedt (inclusief maatregelen). Dit is het bestuurlijk geaccepteerde risico dat per gemeente gecommuniceerd dient te worden richting de bevolking.

De respectievelijke Colleges van burgemeester en wethouders maken telkens de integrale afweging tussen de verschillende belangen waaronder milieu, veiligheid, ruimtelijke ordening en economie. Deze afweging vindt plaats bij het goedkeuren c.q. verlenen van bouwplannen, milieuvergunningen, bestemmingsplannen en grote ruimtelijke projecten. Om een afgewogen beslissing te kunnen maken, dienen deze plannen of vergunningen een 'veiligheidsparagraaf' te bevatten, waarin onder andere staat beschreven wat de gevolgen zijn van een eventuele crisis voor de hulpverlening aan de burgers. Daarnaast moet worden aangegeven of er resteffecten te verwachten zijn die niet te dekken zijn door het huidige hulpverleningspotentieel.

III Maatramptype veiligheid kernenergie (6)

De voorbereiding en bestrijding van ongevallen en rampen is geregeld in de Wet op de veiligheidsregio's. Voor kernongevallen is echter specifieke regelgeving van kracht, de Kernenergiewet. Dit heeft te maken met de zeer grote effectgebieden, de onmiddellijke politieke en maatschappelijke onrust en de benodigde specialistische deskundigheid. Risico's met kernenergie worden in Nederland onderverdeeld naar zogenoemde categorie A- en B-objecten. Onder A-objecten vallen werkende kerncentrales in en nabij Nederland, onderzoeksreactoren, satellieten en schepen die gebruik maken van kernenergie en verder kernwapens. Onder B-objecten vallen alle andere objecten waar sprake is van de aanwezigheid van radioactieve stoffen (zoals installaties voor uraniumverrijking, verwerking en opslag van radioactieve stoffen en transporten).

Bij A-objecten kan de (potentiële) omvang van de gevolgen van een ongeval betekenis hebben voor het gehele land, of is inschakeling van de rijksoverheid nodig. De bestrijding van het ongeval vindt dan volgens de Kernenergiewet plaats onder de bestuurlijke en operationele coördinatie van de rijksoverheid. Dit laat overigens onverlet dat de burgemeester van de betreffende gemeente alle noodzakelijke maatregelen moet nemen in afwachting van coördinatie door de rijksoverheid en verantwoordelijk blijft voor de uitvoering van de maatregelen, ook als de minister van VROM de coördinatie van de bestuurlijke besluitvorming over de maatregelen op zich heeft genomen.

De Leidraad Kernongevallenbestrijding beschrijft maatscenario's voor A- en B-objecten en dan met name in geval van ongevallen in A-inrichtingen en transportongevallen. Ook de bijbehorende slachtofferaantallen en de zone waarin maatregelen genomen moeten worden, staan in de Leidraad. Als het gaat om A-inrichtigen, moet de VRR rekening houden met de kernenergiecentrales van Borssele en Doel (België) en de onderzoeksreactor van het Interfacultair Reactor Instituut (IRI) in Delft. Ongevallen op het gebied van transport betreffen met name de kernenergie-aangedreven schepen die de Rotterdamse haven aandoen. Deze maatscenario's worden expliciet in de leidraad beschreven.

Bij B-objecten blijft de (potentiële) omvang van de gevolgen van een kernongeval in beginsel beperkt tot de gemeente waar het ongeval heeft plaatsgevonden. De bestrijding van een dergelijk ongeval blijft daarom primair de verantwoordelijkheid van de lokale overheid, onder opperbevel van de burgemeester. B-objecten zijn objecten, waar sprake is van de aanwezigheid van radioactieve stoffen, maar die niet onder categorie A vallen. Voorbeelden zijn opslag en het transport van radioactieve stoffen en - incidenteel - het transport van brandstofstaven van kernenergiecentrales. Verder zijn er in de VRR onderzoekslaboratoria (bijvoorbeeld ziekenhuizen) en meetinstanties die radioactieve bronnen gebruiken.

IV Maatramptypen volksgezondheid (7 en 8)

Uit het oogpunt van volksgezondheid zijn vele risico's te noemen die kunnen leiden tot een crisis. Zo kan een grootschalige uitbraak van bijvoorbeeld griep leiden tot enorme maatschappelijke ontwrichting. Enerzijds door (grote) onrust bij de bevolking door de berichtgeving, anderzijds door de

daadwerkelijke fysieke impact van een grootschalige griepepidemie. Andere medische crises waar rekening mee moet worden gehouden zijn onder andere: een epidemie met polio, TBC, hepatitis, salmonella, legionella, vogelgriep, SARS en pokken. Verder kan gedacht worden aan een terroristische aanslag waarbij 'biologische wapens' worden ingezet, zoals besmetting met miltvuur of het pokkenvirus.

De Wet publieke gezondheid geeft gemeentelijke gezondheidsdiensten een belangrijke taak op het gebied van het voorkomen en beperken van de effecten van besmetting met virussen en bacteriën via lucht, voedsel of lichamelijk contact. Over de taakverdeling zijn - in geval van opschaling - afspraken gemaakt tussen GGD en GHOR. Het is de taak van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) om te signaleren of zich landelijke dreigingen voordoen op infectieziektegebied. De Voedsel- en Warenautoriteit houdt toezicht op de aanwezigheid van door dieren en voedsel overgedragen infectieziekten. Ter voorbereiding op infectieziekten is binnen de VRR een rampbestrijdingsplan vastgesteld.

V Maatramptypen gebouwveiligheid (10 en 11)

Brandpreventieve maatregelen en bouwtechnische voorschriften richten zich onder andere op de veiligheid van personen die in de te reguleren objecten aanwezig zijn. Aan de hand van de volgende factoren worden objecten ingedeeld naar de mate waarin er voor de aanwezige personen sprake is van een risico:

- het aantal personen;
- de mate van zelfredzaamheid;
- de mate van bekendheid met de omgeving;
- de mate van naleving van de regelgeving;
- de mogelijkheid tot effectief ingrijpen van buitenaf;
- de bouwconstructie;
- het type gebouw of inrichting (één of meerdere locaties betreffend);
- de politiek-maatschappelijke actualiteit.

De eigenaar en gebruiker van een bouwwerk zijn primair verantwoordelijk voor het naleven van de voorschriften en het waarborgen van de veiligheid van de mensen die in een gebouw aanwezig zijn. De overheid zorgt voor toetsing en het regelmatig uitoefenen van toezicht en – indien nodig – de handhaving van de voorschriften, zoals gesteld in de vergunning.

VI Maatramptypen grootschalige evenementen (12 en 13)

Evenementen binnen de regio trekken jaarlijks vele honderdduizenden bezoekers. De afgelopen jaren is niet alleen een toename van het aantal bezoekers per evenement te constateren, maar ook een toename in het aantal evenementen. Tevens is steeds vaker sprake van gelijktijdigheid van grote publieksevenementen. Door deze toename ontstaat meer kans op problemen met het handhaven van de openbare orde en veiligheid. Grootschalige publieksevenementen zijn aan te merken als potentiële crises. In de evenementenvergunning stelt de burgemeester ter voorbereiding en voorkoming hierop voorschriften vast.

Manifestaties, demonstraties en samenkomsten waarin een bepaalde godsdienst of levensovertuiging wordt uitgedragen (zoals beschreven in de Wet openbare manifestaties) kunnen eveneens aanleiding geven tot verstoring van de openbare orde en veiligheid. De voorbereiding van de operationele diensten op dergelijke manifestaties vertoont dan ook grote overeenkomsten met de voorbereiding op evenementen.

VII Maatramptypen waterveiligheid, natuurbranden en extreme weersomstandigheden (14, 15 en 16)

Op basis van de risicoanalyses die door de waterschappen zijn uitgevoerd in de regio Rotterdam-Rijnmond is gebleken dat er een redelijk grote kans bestaat dat zich een waterstaatkundige calamiteit voordoet. Het gaat hierbij om calamiteiten zoals (dreigende) overstromingen en/of doorbraken van waterkeringen en/of boezemkaden. Rotterdam-Rijnmond is namelijk gelegen in een deltagebied met

kleine en grote rivieren, kanalen en (voormalige) zeearmen. Het gebied wordt beschermd door dijkringen en waterkeringswerken, zoals de Maeslantkering. Een groot deel van het gebied, waaronder het haven- en industriegebied, ligt buitendijks. Het binnendijkse gebied heeft een tekort aan waterbergingscapaciteit. Hiervoor wordt momenteel naar oplossingen gezocht. Voor compartimenteren (het onderverdelen van het hoofdsysteem om overstromingsgevolgen te beperken) is slechts beperkt ruimte door de overwegend stedelijke functie van het gebied.

Overstromingen kunnen veroorzaakt worden door een stormvloed, maar ook door hoge rivierstanden of langdurige zware regenval. De waterschappen en diverse gemeenten hebben ter voorbereiding hierop calamiteitenbestrijdingsplannen opgesteld. De komende jaren wordt een Regionaal Coördinatieplan Overstromingen opgesteld, waarin per dijkring de bestuurlijke dilemma's worden vertaald in maatregelen. Dit regionale plan dient als handreiking voor de gemeenten.

Extreme weersomstandigheden, zoals extreme regenval en extreme droogte, hebben niet alleen invloed op de toestand van dijken en boezemkades, maar ook op andere sectoren van de samenleving. Door extreme kou, ijzel en sneeuw kunnen verkeersinfarcten ontstaan. Bij een hittegolf kunnen ouderen en mensen met een zwakke gezondheid met klachten te maken krijgen die te maken hebben met het ontstaan van smog. Het weer en de natuur zijn niet los van elkaar te zien. Stormen leiden vaak tot materiële schade en in combinatie met hoog water kunnen ze leiden tot overstromingen. Extreme droogte kan leiden tot een natuurbrand, niet het eerste waar je aan denkt in Rotterdam-Rijnmond, maar niet ondenkbaar in bijvoorbeeld de duinen van Hoek van Holland, Goedereede en Westvoorne.

VIII Maatramptype uitval vitale infrastructuur (17)

Vitale infrastructuur kenmerkt zich door de grote mate van verwevenheid en onderlinge afhankelijkheid. Uitval van vitale infrastructuur, zoals nutsvoorzieningen kan via cascade-effecten leiden tot een ontwrichting van de samenleving. Concreet moet worden gedacht aan de uitval van bijvoorbeeld elektriciteits-, gas- en drinkwatervoorziening, maar ook aan voorzieningen voor spraak- en datacommunicatie. Op landelijk niveau wordt een twaalftal vitale sectoren onderscheiden, het betreft: energie, telecommunicatie, drinkwater, voedsel, gezondheidszorg, financieel, beheer oppervlaktewater, openbare orde en veiligheid, rechtsorde, openbaar bestuur, transport en chemische/nucleaire industrie. Bescherming van de vitale infrastructuur is een belangrijk onderdeel van de voorbereiding op crisisbeheersing. Per sector moet bepaald worden welk producten en diensten van vitaal belang zijn in de regio, welke eigen OOV-diensten vitaal zijn en welke maatregelen op gebied van crisisbeheersing en incidentmanagement kunnen worden genomen.

De effecten van uitval van publieke nutsvoorzieningen in de sfeer van openbare orde, verkeer en volksgezondheid mogen niet onderschat worden. Denk bijvoorbeeld aan: uitval van verkeersregelinstallaties, koelingen, liften, medische installaties, automatische brand- en inbraakinstallaties, internettoegang, maar ook van waterdruk in hoogbouw en installaties in de industrie etc. In het deelplan Primaire Levensbehoefte is een aantal maatregelen en afspraken opgenomen over de uitval van nutsvoorzieningen. Een deel van deze maatregelen en afspraken is bovendien uitgewerkt in specifieke draaiboeken, als het Draaiboek Nooddrinkwater en Operationeel Plan Stroomuitval.

IX Maatramptype ramp op afstand (18)

Bij een ramp op afstand gaat het om het repatriëren of opvangen van slachtoffers van een crisis die buiten de eigen gemeente plaatsvindt. Het gaat bijvoorbeeld om slachtoffers als gevolg van een verkeersongeval, extreme weersomstandigheden of de politieke situatie in een ander land. Een crisis waarbij diverse personen uit een lokale gemeenschap zijn betrokken, kan diep ingrijpen in het dagelijks leven. De crisisbeheersing richt zich met name op een goede coördinatie van hulpverleningsactiviteiten vanuit Nederland en de opvang en verzorging van slachtoffers die naar huis terugkeren.

X Maatramptype terrorisme (19)

Sinds 11 september 2001 en de aanslagen in Madrid (2004) en Londen (2005), realiseert een ieder zich dat terrorisme een reële dreiging is. Terroristische aanvallen kunnen zich altijd en overal voordoen, ook in Nederland. Rotterdam-Rijnmond is een dichtbevolkt gebied met vele potentiële doelen voor mensen die bewust de maatschappij willen ontwrichten. De voorbereiding op mogelijke terroristische acties speelt zich af op het snijvlak tussen monodisciplinair optreden van de politie, onder gezag van de driehoek en het multidisciplinair optreden van de (operationele) diensten onder gezag van de Regionale Veiligheidsstaf. Indicaties over mogelijke concrete dreigingsbeelden zullen via de lijn van politie en justitie binnenkomen. Vervolgens is het aan het bevoegd gezag om te besluiten welke maatregelen in gang zullen worden gezet om deze dreiging het hoofd te bieden en/of de gevolgen te beperken. Binnen de regio Rotterdam-Rijnmond zijn deze maatregelen voorbereid door de hulpverleningsdiensten en de directie veiligheid van de gemeente Rotterdam en opgenomen in het Multidisciplinair Continuïteitsplan bij (Terroristische) Dreiging.
In het geval van een daadwerkelijke aanslag met crisisachtige gevolgen, wordt de operationele leiding over de daadwerkelijke bestrijding overgedragen aan het Regionaal Operationeel Team (RegOT) en functioneert het GBO als actiecentrum van de politie. Het NCTb is verantwoordelijk voor de alertering. In Nederland zijn op dit moment de volgende bedrijfssectoren op het alerteringssysteem aangesloten:

- luchthavens;
- spoor;
- stads- en streekvervoer;
- zeehavens;
- tunnels en waterkeringen;
- olie;
- chemie;
- drinkwater;
- gas;
- elektriciteit;
- nucleair;
- financieel;
- publieksevenementen;
- hotels.

Alle veertien sectoren hebben afspraken gemaakt met de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding (NCTb) over het pakket aan maatregelen dat geëffectueerd wordt bij een bepaald dreigingsniveau: lichte dreiging, matige dreiging of hoge dreiging. Alertering vindt plaats vanuit de NCTb naar het Nationaal Crisiscentrum, de Departementale Coördinatiecentra Crisisbeheersing (DCC) van de departementen en naar de sector. Parallel hieraan vindt alertering naar de BZK-kolom plaats. De NCTb draagt zorg voor zowel de implementatie als het verdere beheer van het systeem.

Het plaatsen van vertrouwelijke en/of kwetsbare informatie op een risicokaart staat haaks op het beleid, dat binnen de VRR wordt gevoerd ten aanzien van terrorisme. Immers door inzicht te geven in de inventarisatie van meest kwetsbare objecten en effectafstanden van bepaalde gevaarlijke stoffen, wordt het potentiële terroristen wel erg gemakkelijk gemaakt. Om die reden is er voor gekozen om inventarisaties van kwetsbare objecten niet allemaal openbaar te maken en ook geen effectafstanden op de risicokaart te plaatsen.

3.4 Risicoanalyse en toekomstige thema's

Het uiteindelijke doel van risico-inventarisaties is om op termijn voor alle maatramptypen te komen tot een geïntegreerde regionale risicoanalyse. De risico-inventarisatie en risicoanalyse vormen de basis waarmee de voorbereidingen worden getroffen voor het in hoofdstuk 4 beschreven beleid voor risicobeheersing. Tevens vormen de risico-inventarisatie en -analyse een basis voor de preparatie op de rampenbestrijding en crisisbeheersing (zie paragraaf 4.2) en de risicocommunicatie (zie paragraaf 4.5).

De risico-inventarisatie en -analyse zijn ook van belang in het kader van het (regionaal) bijstellen van het risicoprofiel, de 'maatramp' en de te leveren operationele prestaties en de daarbij benodigde middelen. De komende jaren zal de VRR het risicoprofiel van de regio verder ontwikkelen. De VRR zal daarbij gebruik maken van de Strategie Nationale Veiligheid zoals deze in mei 2007 door het Ministerie van BZK is gepresenteerd. Thema's die hierbij van belang zijn:

klimaatverandering, polarisatie en radicalisering en energievoorzieningszekerheid. Tevens is – als onderdeel van het risicoprofiel - een aantal vitale belangen gedefinieerd, te weten: territoriale veiligheid, economische veiligheid (ongestoord handelsverkeer), ecologische veiligheid (leefomgeving), fysieke veiligheid (volksgezondheid) en sociale en politieke stabiliteit.

De door de VRR in de visie op risicobeheersing (zie hoofdstuk 4) geformuleerde thema's voor risicobeheersing sluiten hier grotendeels op aan. Risicobeheersing binnen de VRR wordt de komende jaren aan de hand van deze thema's verder vormgegeven. De maatramptypen in de Leidraad Maatramp zijn te clusteren naar de voor risicobeheersing geformuleerde thema's. Binnen de thema's is vooral aandacht voor bijvoorbeeld cascade-effecten, beveiligingsissues en maatschappelijke gevolgen die de maatramptypen overstijgen.

De thema's voor risicobeheersing zijn:

- externe veiligheid;
- fysieke veiligheid (brandveiligheid, veiligheid infrastructuur etc.);
- grootschalige ruimtelijke ordeningsprojecten;
- vitale infrastructuur;
- overstromingsrisico's en extreme weersomstandigheden;
- nautische veiligheid (safety & security in de haven);
- volksgezondheid;
- grootschalige evenementen;
- sociaal-maatschappelijke veiligheid;
- terreur.

Het regionale risicoprofiel (gebaseerd op gebiedsspecifieke risico-inventarisaties) en risico-analyses vormen de basis voor multidisciplinair beleid ten aanzien van risicobeheersing. De VRR wil in het vormgeven van risicobeheersing een gebiedsgerichte benadering volgen die gebaseerd is op het specifieke risicoprofiel van het gebied. Elk gebied heeft namelijk zijn specifieke karakter (geografie, demografie, functies, bebouwing), risicobronnen en te verwachten risico-effecten. Acceptatie van risico's kan per gebied verschillen en er zijn op maat gemaakte specifieke oplossingen en maatregelen denkbaar. De gebiedsindeling die de VRR voor risicobeheersing hanteert is als volgt:

- brongebied: haven- en industrieel complex;
- effectgebied: gebieden met transportroutes, gelegen ten noorden en zuiden van het haven- en industrieel complex;
- grootstedelijk gebied: gebieden met intensieve (woon)bebouwing en clustering van functies;
- landelijk gebied: gebieden met een landelijk karakter en licht tot matig intensieve (woon)bebouwing en een beperkte clustering van functies.

Het bepalen van het risicoprofiel is een continu proces waarin niet alleen wordt gekeken naar de status-quo in risicobronnen en -effecten, maar ook naar relevante ontwikkelingen in bijvoorbeeld ruimtelijke ordening, infrastructuur, waterkering en geplande grootschalige evenementen. Belangrijke voorbeelden in dit kader zijn de ontwikkeling met betrekking tot de Tweede Maasvlakte, nieuwe verbindingen als de A4 Midden-Delfland en de herstructurering van Rotterdam CS.

3.5 Gevolgen van een crisis

Op basis van bestaande analyses over risico's worden in deze paragraaf de mogelijke gevolgen van crises die gemeenten kunnen bedreigen geschetst. Het maatschappelijk leven kan ernstig verstoord raken door:

- vernieling of zware beschadiging van wooncomplexen en/of vitale objecten en/of kunstwerken (bruggen/tunnels);
- de gehele of gedeeltelijke versperring van het wegennet en/of het spoorweg, metro- of tramnet;
- de gehele of gedeeltelijke versperring van havens en vaarwegen;
- het onbruikbaar raken van het elektriciteits-, gas- en drinkwaternet en/of telecommunicatievoorzieningen;
- cascade-effecten na uitval van vitale infrastructuur die een discontinuïteit van bedrijfsuitoefening en vitale producten en diensten zoals financiële dienstverlening, productie, transport en gezondheidszorg veroorzaken;

- het op zodanige wijze onder water geraken van een gebied dat hierdoor ernstige schade ontstaat aan gebouwen en inventaris;
- een zodanige verontreiniging van bodem, water of lucht dat hierdoor acuut vergiftiging en/of explosiegevaar ontstaat;
- een besmetting van goederen, gebouwen, grondwater en lucht door radioactieve stoffen.

Voor de inwoners van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond kan een crisis onder andere de volgende gevolgen hebben:

- het gewond, bedwelmd, vergiftigd, bedolven, bekneld of ingesloten raken van personen;
- het overlijden van personen;
- het uitbreken van paniek onder de bevolking;
- het ontruimen, evacueren en/of opvangen van personen;
- het evacueren van de veestapel uit een bepaald gebied en/of het vernietigen van vee;
- het uitbreken van epidemieën;
- het ontstaan van voedsel- en drinkwatertekorten;
- het onbereikbaar worden van bepaalde bestemmingen als gevolg van stremmingen op belangrijke transportassen;
- het niet meer kunnen communiceren via telefoon, e-mail en dergelijke.

3.6 Actiepunten

Nr.	Actiepunt	Omschrijving	Verantwoordelijke dienst	'08	'09	'10	'11	'12
5.	**Risico-inventarisatie**	Elke gemeente moet haar risico's volgens de landelijke leidraad inventariseren en op de digitale risicokaart van de provincie plaatsen. Vijftien van de twintig[20] gemeenten hebben de inventarisatie afgerond. Er moet een systematiek bedacht worden om de gegevens actueel te houden ten einde te kunnen anticiperen op ontwikkelingen in de toekomst.	Gemeenten i.s.m. de provincie Zuid-Holland. SRC en de gemeenten ontwikkelen een beheerssysteem.					
6.	**Herijken Leidraad maatramp en Leidraad operationele prestaties**	De maatrampniveaus (daterend uit 2002/2003) worden tegen het licht gehouden en gespiegeld aan toekomstige gebeurtenissen c.q. trends.	SRC i.s.m. • RBRR • GHOR • RAD • Politie • DHMR • DCMR • OM • Gemeenten					
7.	**Calamiteitenplan Metro**	Actualiseren van Calamiteitenplan Metro.	• SRC • RBRR • GHOR • Politie • RET • Gemeenten					
8.	**Tweede Maasvlakte**	De coördinatie tussen de hulpdiensten en projectorganisatie Maasvlakte II.	SRC i.s.m. • RBRR • GHOR • RAD • Politie • HbR/DHMR • DCMR • Gemeente Rotterdam					
9.	**Beleidskader waterveiligheid**	VRR ontwikkelt beleid in het kader van de beheersbaarheid van overstromingen en natuur.	SRC i.s.m. • Gemeenten • RWS • Waterschappen					

[20] Vanaf 1 oktober 2007

4 Risicobeheersing

Risicobeheersing is, naast incidentbeheersing/-bestrijding en herstel van het maatschappelijk leven, een van de primaire beleidsvelden van de VRR. Risicobeheersing omvat alle activiteiten die een vroegtijdige structurele aandacht voor integrale veiligheid bevorderen en die gericht zijn op het zoveel mogelijk voorkomen van onveilige situaties en omstandigheden. Ook het beperken en beheersen van gevolgen van inbreuken op de veiligheid, maken deel uit van het beleidsveld risicobeheersing.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het multidisciplinaire beleid ten aanzien van risicobeheersing. Dit beleid wordt op grond van de regionale risico-inventarisaties uitgewerkt. Het relevante beleidskader komt in paragraaf 4.1 aan de orde. De VRR zal haar adviesrol met betrekking tot het planologische beleid en infrastructurele projecten versterken. Naast advisering zijn ook vergunningverlening, toezicht, handhaving, controle en communicatie belangrijke instrumenten voor de beheersing van risico's. De ontwikkelingen van deze instrumenten worden in paragraaf 4.3 en paragraaf 4.4 beschreven.

4.1 Beleidskader

Het is goed te beseffen dat de overheid geen garantie kan geven voor een crisisvrije samenleving. Burgers hebben ook een eigen verantwoordelijkheid bij het voorkomen van crises. Dat geldt uiteraard eveneens voor bedrijven. Voor zover dat kan worden gevraagd, moeten bedrijven zoveel mogelijk maatregelen treffen om crises te voorkomen, dan wel de nadelige gevolgen van crises beperken. De laatste jaren maakt beveiliging (tegen onverwachte externe acties) steeds duidelijker integraal deel uit van de bedrijfsveiligheidaanpak. Dit vloeit niet alleen voort uit de vraag van de overheid (bijvoorbeeld op basis van internationale verplichtingen met betrekking tot port security), maar ook uit afspraken van bedrijven onderling.

Naast het bereiken van beheersbaarheid aan de bronzijde, kan ook in de ruimtelijke ordening grote winst worden behaald. Duurzame veiligheid is bereikbaar door al bij het voorontwerp oog te hebben voor veiligheid. De wetgever voorziet hier maar in beperkte mate in. Vooral in sectorale wetgeving is bepaald wanneer het bevoegd gezag de Veiligheidsregio en haar partners in de gelegenheid moet stellen advies uit te brengen. Daarnaast is er wetgeving in de maak, zoals het Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen, die de nodige eisen zal stellen aan toekomstige besluiten van het bevoegd gezag. Naast sectorale wetgeving zijn er algemene wettelijke bepalingen opgesteld met betrekking tot de eisen waaraan een besluit moet voldoen. Zo kan in het kader van het zorgvuldigheidsbeginsel het bevoegd gezag aan het bestuur van de veiligheidsregio vragen advies uit te brengen over vraagstukken met betrekking tot openbare orde en veiligheid.

Uit de concepttekst van de Wet op de veiligheidsregio's blijkt dat de veiligheidsregio de belangrijke rol van adviseur op het terrein van veiligheid krijgt. In dit wetsvoorstel wordt nadrukkelijk ingegaan op de niet-wettelijke advisering. Op basis van het risicoprofiel van de regio kan de VRR gevraagd en ongevraagd adviseren aan gemeenten, provincies en andere bestuursorganen over risico's op het gebied van branden, ongevallen, rampen en crises. Dit advies gaat uit van zowel de bestaande als de verwachte risicosituatie in het betreffende gebied. De VRR maakt hiervoor gebruik van de expertise die aanwezig is binnen de verschillende kolomen en bij de verschillende partners. Hierdoor krijgt de adviestaak een meer multidisciplinair karakter. Om de adviestaken goed te kunnen (blijven) uitvoeren, investeren we de komende jaren in kennis- en deskundigheidsbevordering binnen de VRR. Daarbij spelen ook de partijen waar aan geadviseerd wordt een belangrijke rol. Dit alles leidt tot de volgende aandachtspunten bij de ontwikkelingen in risicobeheersing:

- het primaat van risicobeheer ligt niet altijd bij het veiligheidsbestuur. Andere partijen met eigen taken en bevoegdheden maken deel uit van het systeem van risicobeheer. Risicobeheersing is daarmee ook netwerkmanagement, met een regisserende rol voor de veiligheidsregio;
- samenwerking met andere veiligheidsregio's in risicobeheer. Immers, risico's zijn soms exogeen, dat wil zeggen dat risico's niet altijd in de eigen regio ontstaan of zich tot één regio beperken;

- de dynamiek van risicobeheersing is toegenomen. Op zichzelf neutrale elementen kunnen zich onder invloed van situationele factoren ontwikkelen tot risicodragers. De complexe interactie tussen variabelen maakt dat risicomonitoring en risicobeheersing dagelijks werk worden. Hierin moeten we nadrukkelijk investeren;
- de aard van de risico's maakt een generalistische en multidisciplinaire invulling van het beleidsveld risicobeheersing noodzakelijk;
- risicobeheersing moet ook gericht zijn op het vergroten van het risicobewustzijn van burgers en bedrijven door risicocommunicatie. Belangrijke elementen in risicocommunicatie zijn het bieden van een handelingsperspectief en vergroting van de zelfredzaamheid.

In het verlengde van de visie 'Multidisciplinaire Risicobeheersing Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond', die in juni 2007 door de Veiligheidsdirectie van de VRR is vastgesteld, is

Cyclus van risicobeheersing

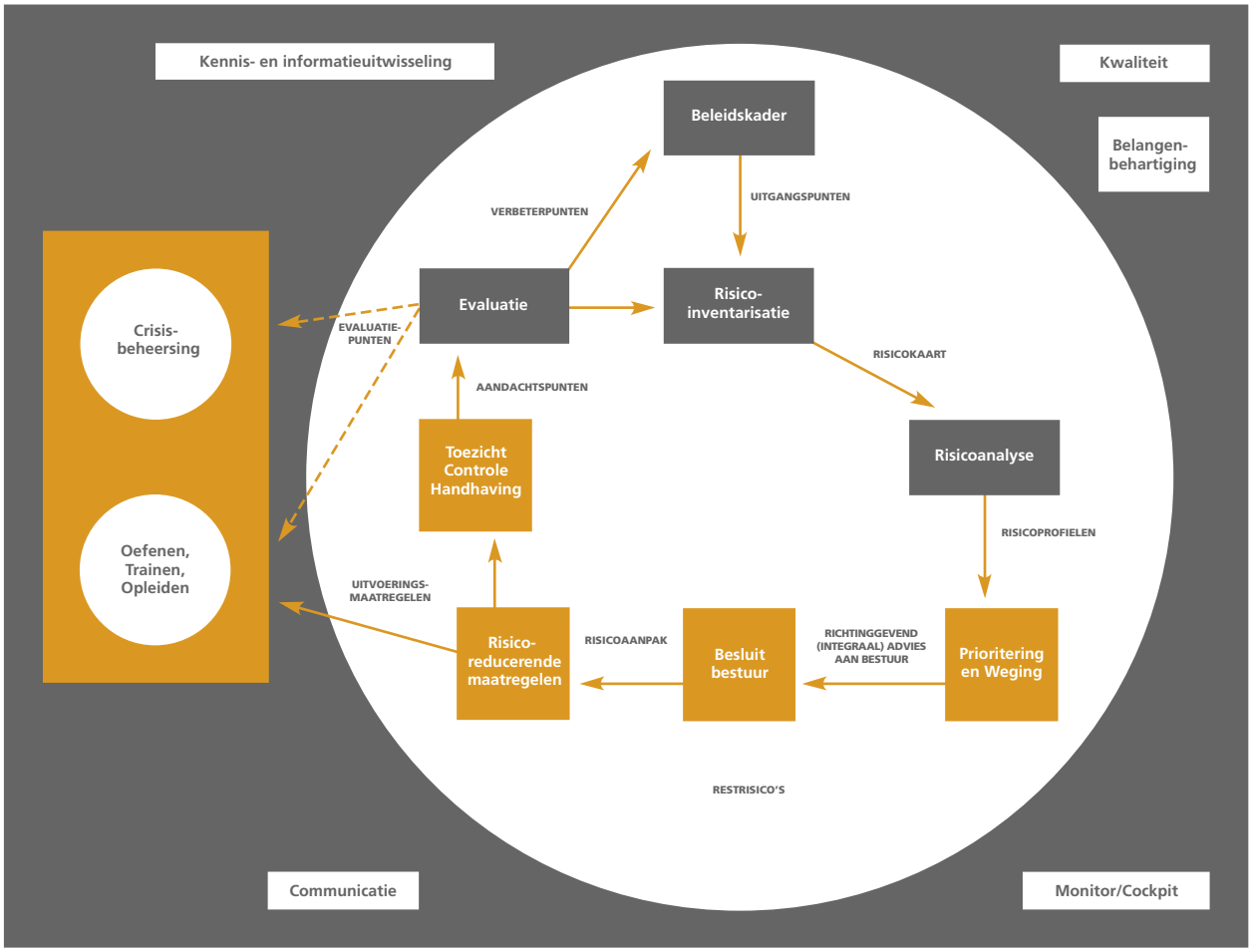

onderzocht op welke wijze de advisering in de toekomst kan plaatsvinden en hoe deze taak wordt ingericht. Eind 2008 zal aan het Algemeen Bestuur van de VRR worden gevraagd een besluit te nemen over de uitkomsten van dit onderzoek en de verdere invulling van risicobeheersing.

4.2 Beleidscyclus van risicobeheersing

De VRR heeft in haar visie op multidisciplinaire risicobeheersing de beleidscyclus van risicobeheersing nader uitgewerkt. Risicobeheersing is een dynamisch proces en bestaat uit diverse stappen waarbinnen een Plan-Do-Check-Act-cyclus wordt doorlopen. Deze cyclus bestaat uit een aantal beleidsmatige processen: opstellen beleidskader, risico-inventarisatie, risico-analyse en evaluatie van zowel beleid als leerpunten uit incidenten, crises en oefeningen.

Ook besluitvormingsprocessen maken deel uit van de beleidscyclus. Meer uitvoeringsgerichte processen zijn risicoregulering (vergunningverlening, veiligheidsrapporten, toezicht, controle en handhaving). Naast de primaire processen is een aantal ondersteunende processen in de cyclus te onderscheiden, zoals risicocommunicatie, kennis- en informatieuitwisseling, monitoren van relevante ontwikkelingen, kwaliteitsmonitoring en belangenbehartiging cq accountmanagement. Nevenstaand figuur geeft de cyclus van risicobeheersing schematisch weer.

4.3 Vergunningverlening en veiligheidsrapporten

Een belangrijk instrument voor risicobeheersing is de vergunningverlening op het gebied van bouw, milieu en brandveiligheid. Ook bij de vergunningverlening voor evenementen krijgt de beheersing van risico's expliciet aandacht. Met de vergunningen op het terrein van de fysieke veiligheid wil de overheid primair risico's beheersen en een voldoende niveau van veiligheid te waarborgen. Het betreft hier onder meer:

- de bouwvergunning;
- de milieuvergunning;
- de gebruiksvergunning;
- de evenementenvergunning.

In dit kader zijn de volgende twee ontwikkelingen relevant:

1. Besluit brandveilig gebruik bouwwerken
Op grond van de huidige Woningwet moeten gemeenten in hun bouwverordening voorschriften geven over het brandveilig gebruik van bouwwerken. Met de komst van de Algemene Maatregel van Bestuur 'Besluit brandveilig gebruik bouwwerken', wil het Ministerie van VROM die voorschriften landelijk gaan uniformeren. Het Besluit treedt op 1 oktober 2008 in werking. Op hoofdlijnen komen de voornemens op het volgende neer:

- landelijke uniformering van de voorschriften over brandveilig gebruik van bouwwerken die in de gemeentelijke bouwverordeningen zijn opgenomen;
- bij die landelijke uniformering zullen de voorschriften zoveel mogelijk de vorm van algemene regels krijgen en wordt het aantal bouwwerken waarvoor een gebruiksvergunning nodig is, zoveel mogelijk beperkt (indien tot 20% van het huidige aantal);
- voor een groot deel van de voorheen gebruiksvergunningplichtige bouwwerken gaat een meldingsplicht gelden;
- bij de inwerkingtreding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt de gebruiksvergunning(procedure) vervolgens ingebed in de omgevingsvergunning(procedure)

De Regionale Brandweer Rotterdam-Rijnmond bereidt zich momenteel voor op procedureniveau op de implementatie van het Besluit.

2. De omgevingsvergunning
Als burgers en bedrijven activiteiten willen ondernemen die invloed hebben op de fysieke leefomgeving, dan moeten zij hier toestemming voor vragen. Volgens het wetsvoorstel Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO) moet dit voortaan mogelijk zijn via een overzichtelijke procedure en bij één bevoegd gezag. Het nieuwe stelsel van regels is

daarom zoveel mogelijk opgebouwd vanuit de positie van de ondernemende burger en het bedrijfsleven. Met de nieuwe wet streeft het kabinet ernaar om de administratieve lasten van de burger en bedrijven te verminderen. Ook wordt zo de mogelijkheid gecreëerd om aanvragen zoveel mogelijk digitaal te behandelen. De kosten voor burger en bedrijfsleven mogen door de invoering van de WABO niet toenemen.

Het nieuwe vergunningstelsel gaat ca. 25 bestaande vergunning-, ontheffingen- en andere toestemmingstelsels vervangen door één omgevingsvergunning. Hiervoor wordt één bevoegd gezag aangewezen. In de meeste gevallen zal het College van burgemeester en wethouders bevoegd zijn de omgevingsvergunning te verlenen. Als het gaat om een activiteit van provinciaal- of rijksbelang, dan ligt de bevoegdheid bij Gedeputeerde Staten van de provincie, respectievelijk de betrokken minister. Bestuursorganen die voorheen bevoegd waren om toestemming te verlenen, worden in het nieuwe stelsel in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over het desbetreffende onderdeel van de omgevingsvergunning (verankering in het Besluit omgevingsrecht).

Op 11 december 2007 is de 'Wet algemene bepalingen omgevingsrecht' door de Tweede Kamer aangenomen. Onderdeel van de wet is de uitwerking van het model Opbouw Samenwerking Processen Omgevingsvergunning. Hiervoor hebben de VRR en de gemeente Rotterdam een stuurgroep en een aantal ontwerpteams geformeerd. In 2008 wordt gestart met de afstemming met de overige gemeenten.

4.4 Toezicht, controle en handhaving

In aansluiting op de vergunningverlening is toezicht, controle en handhaving essentieel voor het beheersen van risico's. Handhaving van regels en voorschriften is één van de belangrijkste schakels in de veiligheidsketen. Het gaat hier niet alleen om vergunningen die op grond van de Wet milieubeheer (milieuvergunning), de Woningwet (bouwvergunning) en de Bouwverordening (gebruiksvergunning) zijn verleend, maar ook om een scala aan meldingen en algemene regels. Met name door de dereguleringsgedachte is al enige jaren een sterke verschuiving van vergunningplicht naar algemene regels zichtbaar. Dit proces startte binnen de milieuwetgeving en kent zijn voorlopige hoogtepunt met het Activiteitenbesluit van 1 januari 2008.

Binnen het taakveld brandveiligheid ontstaat op 1 oktober 2008 een vergelijkbare situatie. Dan wordt het Gebruiksbesluit van kracht, waardoor 80% van de bouwwerken niet meer onder de gebruiksvergunningplicht, maar onder een stelsel van meldingen en algemene regels is gebracht. Deze verschuiving leidt ook tot een versterking van de bestaande accenten op toezicht, controle en handhaving. Er is inmiddels een systematiek ontwikkeld, waarmee de brandweerdistricten de binnengekomen meldingen op een adequate wijze kunnen afhandelen en bij afwijkingen van een handhavingstraject kunnen voorzien.

De verwachting is dat het werkveld van toezicht, controle en handhaving niet alleen in kwantiteit zal worden uitgebouwd, maar dat er vooral ook een professionaliseringslag zal worden gemaakt. Hierin staan aspecten als samenwerking, integratie, administratieve organisatie, kwaliteit en kwaliteitsborging centraal. Rotterdam is hiermee al begonnen door het opstellen van het Integraal Handhavingsprogramma en het vaststellen van het beleidsplan handhaving en strategie brandveiligheid. De overige gemeenten in de regio moeten nog een professionaliseringsplan opstellen.

Het instrument van toezicht, controle en handhaving is ook een belangrijk instrument om de kwaliteit van de vergunningverlening te bewaken. Daarom moet er expliciet sprake zijn van een functionele scheiding tussen de vergunningverlening enerzijds en toezicht, controle en handhaving anderzijds. De afdelingen Brandveiligheid van de verschillende VRR-districten geven dit verder vorm.

4.5 Risicocommunicatie

Ook risicocommunicatie maakt deel uit van risicobeheersing. Het gaat om het communiceren over risico's waaraan burgers blootstaan, maar ook om het bieden van een

handelingsperspectief, waardoor zij in staat zijn hun eigen verantwoordelijkheid te nemen. Voor de overheid is risicocommunicatie een instrument om op een duidelijke manier grenzen te stellen: tot welk niveau is de overheid in staat veiligheid te garanderen? Absolute veiligheid kan immers nooit worden gegarandeerd. Ook de maatschappelijke kosten in verhouding tot de zeer kleine kans dat de ramp of crisis zich daadwerkelijk voordoet, spelen hierbij een rol.

Inwoners moeten zich bewust zijn van de veiligheidsrisico's die zij lopen in het dagelijkse leven en de mogelijkheden die zij hebben om daar zelf invloed op uit te oefenen. Op grond van verschillende wetten dragen de Colleges van burgemeester en wethouders er daarom zorg voor dat de bevolking op passende wijze informatie krijgt over crises en zware ongevallen die individuen en/of groepen personen en/of het milieu kunnen treffen. Daarnaast moet de overheid ook explicieter communiceren over de baten die bepaalde risicovolle activiteiten met zich meebrengen. Die kunnen dusdanig groot zijn, dat een bepaald risico gerechtvaardigd is.

Goede risicocommunicatie zorgt voor realistische wederzijdse verwachtingen tussen overheid en burgers. Daarbij hoort ook het expliciteren van de eigen verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven. De zelfredzaamheid van burgers en bedrijven blijkt groter als zij beter geïnformeerd en voorbereid zijn op de crises die hen kunnen overkomen. Uiteindelijk gaat het ook bij risicocommunicatie om het bevorderen van een veilige samenleving.

De VRR heeft met gemeenten en DCMR een Actieplan Risicocommunicatie opgesteld. Aan de hand van dit actieplan ontvangen burgers informatie over risico's. Hierbij is gekeken naar doelgroep en risicolocatie. De komende jaren wordt dit actieplan nader uitgewerkt zodat de burgers weten:

- aan welke risico's zij bloot staan;
- welke maatregelen getroffen zijn;
- wat zij moeten doen als er toch iets mis gaat.

De gemeenten moeten de doelgroepen en risico's in kaart brengen. Ze worden door de VRR ondersteund bij hun inzet om burgers te informeren. De VRR doet dit onder andere door het organiseren van bijeenkomsten en bezoeken aan risicobedrijven. Samen met de DCMR wordt gewerkt aan informatie die zal worden verspreid onder burgers die rond risicolocaties wonen. Personeel van bijvoorbeeld woon- en zorgcentra worden geïnformeerd over handelingsperspectieven bij rampen en incidenten. De VRR biedt gemeenten ook ondersteuning door planvorming, onderzoek naar de wensen van de doelgroep en het gezamenlijk ontwikkelen van middelen. De handelingsperspectieven voor mensen met een beperking dienen landelijk, regionaal en lokaal verder te worden uitgewerkt. Naast de doelgroepenbenadering wordt ook jaarlijks gekozen voor specifieke thema's. 2008 Staat bijvoorbeeld in het teken van overstromingen en in 2009 zal het thema transport centraal staan.

4.6 Actiepunten

Nr.	Actiepunt	Omschrijving	Verantwoordelijke dienst	'08	'09	'10	'11	'12
10.	**Implementatie multidisciplinaire Risicobeheersing binnen verschillende kolommen**	In het verlengde van de visie op multidisciplinaire risicobeheersing is SRC samen met een adviesbureau gestart met het ontwikkelen van een implementatieplan waarmee risicobeheersing inhoudelijk vorm wordt gegeven. Naar verwachting zal eind 2008 aan het Algemeen Bestuur van de VRR worden gevraagd een besluit te nemen over de uitkomsten van dit onderzoek.	SRC					
11.	**Implementatie Besluit Brandveilig Gebruik Bouwwerken en Omgevingsvergunning**	Landelijke uniformering van de voorschriften over brandveilig gebruik van bouwwerken waarbij een groot aantal gebruiksvergunningen komt te vervallen. Er komt in de plaats daarvan een meldingsplicht. Er moet een systematiek worden ontwikkeld waardoor meldingen gecontroleerd kunnen worden. Daarnaast komt er m.i.v. 1 januari 2009 een omgevings-vergunning.	RBRR en gemeenten					
12.	**Uitwerken multidisplinaire advisering in het kader van Wet aanvullende Regels voor wegtunnels**	Multidisciplinaire advisering geldt ook voor spoortunnels.	SRC in samenwerking met RBRR, GHOR en politie					
13.	**Uitwerking Model Opbouw Samenwerkingsproces Omgevingsvergunning**	Als gevolg van de Wet Algemene Bepaling Omgevingsrecht zullen werkprocessen t.a.v. preventie moeten worden aangepast.	RBRR en gemeenten					
14.	**Integraal Handhavingsprogramma**	Opstellen van handhavingsprogramma ten aanzien van milieu, bouwen en gebruiksvergunning.	RBRR, DCMR en gemeenten					
15.	**Ontwikkelen beleid zelfredzaamheid**	In 2008 start een project waarin VRR en gemeenten aangeven wat de overheid verwacht van de burger en wat de burger mag verwachten van de overheid (het vergroten van het risico-bewustzijn van burgers en bedrijven).	SRC i.s.m. communicatie- en beleidsmede-werkers van: • RBRR • GHOR • Politie • DHMR • DCMR • OM • Gemeenten • Waterschappen					
16.	**Uitwerken Actieprogramma Risicocommunicatie**	Het Actieprogramma Risicocommunicatie is in mei 2007 vastgesteld door het AB. In 2007 is gestart met de uitwerking. Gemeenten zullen doelgroepen in kaart moeten brengen, gekoppeld aan risico's.	SRC i.s.m. voorlichters van DCMR, DHMR, RBRR, GHOR politie, RWS, waterschappen en gemeenten					

5 Incidentbeheersing

Incidentbeheersing is het afhandelen van incidenten. Hierbij wordt het begrip 'incident' breed opgevat. Veel incidenten kennen in potentie elementen van een ramp of elementen van een crisis. Bovendien hebben kleine incidenten door de media-aandacht soms een grote impact, waardoor snel en soepel opschalen van de overheid nodig is. Onder de term incident wordt ook de dreiging van een fysieke gebeurtenis geschaard, zoals een dreigende aanslag, overstroming e.d.

In dit hoofdstuk wordt uiteengezet hoe de VRR zich voorbereidt op een eventuele crisis. Daarbij hoort ook een verdeling en toewijzing van de verantwoordelijkheden, bevoegdheden en taken aan de operationele en gemeentelijke diensten en het bestuur. Meer nadruk op crisisbeheersing betekent in dit beleidsveld ook meer aandacht voor partners. Dit geldt zowel tijdens een incident als in de voorbereiding. Ieders participatie in activiteiten zoals planvorming en opleiden, toetsen, oefenen en communicatie is noodzakelijk.

5.1 Verantwoordelijkheid en taken voorbereiding

Crisisbeheersing vraagt meer en meer om een generieke voorbereiding. Dit stelt hogere eisen aan de professionaliteit, flexibiliteit en veerkracht van de organisatie die verantwoordelijk is voor de incidentbeheersing. Het vereist een verbreding van het blikveld van de leidinggevende medewerkers. De norm is niet alleen het technisch oplossen van een probleem vanuit de eigen professionaliteit, maar ook de inschatting van de maatschappelijke invloed van de gebeurtenis.

Het College van burgemeester en wethouders houdt zich bezig met het voorkomen, beperken en bestrijden van brand en ongevallen en wordt uitgevoerd door de regionale brandweerorganisatie, waarbij de gemeentelijke verordening behouden blijft. Ook is het College van burgemeester en wethouders bestuurlijk verantwoordelijk voor de voorbereiding van de crisisbeheersingsorganisatie. In geval van een daadwerkelijke crisis is er sprake van een eenhoofdige leiding en berust het opperbevel bij de burgemeester.

De veiligheidsregio heeft op basis van het wetsvoorstel van de Wet op de veiligheidsregio's de zorg voor het inventariseren van de risico's, het adviseren van College van burgemeester en wethouders op het terrein van rampen en crises en het voorbereiden op de bestrijding van een ramp of crisis.

In de Handleiding Rampenbestrijding van het ministerie van BZK zijn de taken van de overheid in geval van een crisis onderverdeeld in processen. De processen variëren van het alarmeren van de betrokkenen aan het begin van een (mogelijke) crisis tot de nazorg van de getroffenen en de hulpverleners in de fase na een daadwerkelijke crisis. In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de huidige 32 processen die bij de voorbereiding op crises, maar ook in de fase van herstel, in de regio Rotterdam-Rijnmond gehanteerd worden. De processen worden in 2008 en 2009 uitgewerkt in regionale deelplannen. Daarbij is een onderscheid gemaakt in operationele en gemeentelijke deelplannen. Deze plannen beschrijven samen een groot scala aan taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van betrokken overheidsorganisaties. Door de omvang en de complexiteit van de meeste processen is er geen proces dat slechts door één organisatie of gemeente wordt voorbereid en uitgevoerd. Concreet betekent dit dat niet alleen de eerstverantwoordelijke dienst per proces wordt aangewezen, maar dat ook andere organisaties een rol wordt toebedeeld. Deze ondersteunende organisaties zijn medeverantwoordelijk voor een adequate voorbereiding en uitvoering van de processen. Multidisciplinaire samenwerking tussen de diensten staat hierbij voorop. Een nadere uitwerking wordt opgenomen in het Regionaal Crisisplan dat in 2008 wordt ontwikkeld (zie paragraaf 5.2).

Alle betrokken partijen hebben bij de voorbereiding op en tijdens de crisisbestrijding in ieder geval de volgende algemene taken:

- het opstellen en actueel houden van de draaiboeken waarin hun taak – afgeleid uit de regionale deelplannen – per proces beschreven staat;
- de uitvoering van de deelplannen en draaiboeken en het testen van de voorzieningen;

- het opleiden, oefenen en toetsen van de medewerkers;
- het bij de burgemeester aanvragen van bijstand, voor zover die valt buiten het mandaat van de eigen gemeente;
- het adviseren van de burgemeester;
- het regelmatig gevraagd en ongevraagd informeren van het Regionaal Operationeel Team, de (Regionale) Veiligheidsstaf en/of het Gemeentelijk Actiecentrum;
- het meewerken aan de vorming van en de taakvervulling door het Commando Plaats Incident, het Regionaal Operationeel Team, het Gemeentelijke Actiecentrum en de Gemeentelijke en/of Regionale Veiligheidsstaven;
- het organiseren van een eigen actiecentrum;
- het regelen van de logistieke verzorging van de eenheden.

5.2 Visie op planvorming

Vanuit het concept Wet op de veiligheidsregio's wordt gesteld dat elke regio drie soorten plannen heeft, te weten:

I het beleidsplan;
II het Regionaal Crisisplan;
III de rampbestrijdingsplannen.

Elk van deze drie planvormen valt uiteen in een groot aantal plannen, handboeken en procedures. Binnen de VRR zijn er veel mono- en multidisciplinaire plannen en procedures. Het is dan ook de kunst om een volledig overzicht te behouden en te zorgen dat de plannen en procedures zo goed mogelijk op elkaar zijn afgestemd. De systematiek die de VRR voor ogen staat lijkt op een piramide. De (operationele) basis van de piramide bestaat uit uitgewerkte plannen, procedures en protocollen. Met deze brede basis kan een groot deel van de incidenten worden afgehandeld. Voor planvorming bij grotere calamiteiten wordt gebruik gemaakt van de bestaande basisprocedures waaraan eventuele nieuwe procedures worden toegevoegd.

Naar verwachting leidt de nieuwe aanpak op termijn tot minder (omvangrijke) plannen. Daar staat tegenover dat er meer aandacht en capaciteit nodig is voor het aanbrengen en onderhouden van de basiskennis en elektronische informatiesystemen. Vanuit deze optiek is een visie op planvorming ontwikkeld, waarbij het operationele nut van het plan voorop staat. Deze visie is op 11 juni 2007 door de Veiligheidsdirectie omarmd en op 2 juli 2007 gepresenteerd aan het Algemeen Bestuur van de VRR.

Alle regelingen, plannen en procedures (inclusief eventuele wijzigingen) die betrekking hebben op de organisatie van de crisisbeheersing, worden getoetst en vastgesteld door de Veiligheidsdirectie. Op die manier wordt de regionale samenhang gewaarborgd. Het beleidsplan en het Regionaal Crisisplan moeten bovendien worden vastgesteld door het Algemeen Bestuur. De rampbestrijdingsplannen worden door de burgemeesters van de brongemeenten vastgesteld. Bijlage 5 bevat een overzicht van alle relevante wetten, plannen en procedures.

I Regionaal Beleidsplan

Zoals in hoofdstuk 1 staat beschreven, stelt elke regio een Beleidsplan op.

II Regionaal Crisisplan

Door de concept Wet op de Veiligheidsregio treedt er een verschuiving op van het 'Gemeentelijk Rampenplan'[21] naar een 'Regionaal Crisisplan'. Feitelijk is in 2003 door het opzetten van een Regionaal Model Crisisbeheersingsplan deze verschuiving al ingezet. Iedere gemeente in de regio Rotterdam-Rijnmond was – volgens dit model – verplicht te beschikken over een eigen crisisbeheersingsplan. De gemeentelijke (praktische) uitwerking van dit plan bestond uit het vastleggen van gemeentelijke processen in concrete draaiboeken met werkinstructies.

In 2008 wordt in de regio Rotterdam-Rijnmond een Regionaal Crisisplan opgesteld dat het Gemeentelijk Crisisbeheersingsplan vervangt. In dit crisisplan wordt de organisatie van de crisisbeheersing beschreven. Aangezien bij crisisbeheersing vele organisaties betrokken zijn, is het van groot belang dat er 'eenheid van opvatting' heerst. Het crisisplan heeft mede tot doel deze eenheid te bewerkstelligen en de

[21] In de regio Rotterdam-Rijnmond wordt sinds enkele jaren niet meer gesproken van het Gemeentelijk Rampenplan, maar van het Gemeentelijk Crisisbeheersingsplan.

rollen en taken van de verschillende betrokken organisaties op elkaar af te stemmen. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat de rollen en taken zoveel mogelijk aansluiten op de dagelijkse praktijk van de betrokken organisaties. Bij de voorbereiding op een crisis bestaan geen processen die door slechts één organisatie ter hand genomen worden. Binnen de VRR is dan ook nadrukkelijk gekozen voor een multidisciplinaire opzet.

Een aantal onderdelen van het huidige Regionaal Model Crisisbeheersplan komt niet meer terug in het Regionaal Crisisplan. De beleidsmatige onderdelen van het Regionaal Crisisplan zijn namelijk in dit beleidsplan verwerkt. Ook de GRIP-regeling wordt niet meer opgenomen in het Regionaal Crisisplan. Het Algemeen Bestuur van de VRR heeft deze regeling als een apart document vastgesteld.

Het denken in basisprocessen is in de regio Rotterdam-Rijnmond al een aantal jaren geleden ingezet. Zoals het er nu naar uitziet, gaat een aantal basisprocessen (en daarmee naamgeving en inhoud van die processen) veranderen. Nu zijn er nog 32 deelprocessen, in de nabije toekomst worden dat er minder. Hier wordt momenteel aan gewerkt. Hoe dit er allemaal uit gaat zien, is nog onduidelijk. Maar het denken in basisprocessen – het doel van het Regionaal Crisisplan – is voor onze regio dus niet nieuw.

Het Regionaal Operationaal Basisplan (ROB) is door het opstellen van de deelplannen en de introductie van Cedric feitelijk overbodig geworden en komt formeel te vervallen. In plaats hiervan wordt een Multidisciplinair Operationeel Handboek (MOB) opgesteld, waarin alle relevante multidisciplinaire procedures staan. Dit Multidisciplinair Operationeel Handboek gaat ook onderdeel uitmaken van de nieuwe opzet van de rampbestrijdingsplannen.

III Rampbestrijdingsplannen

Voor een toenemend aantal risicovolle locaties in de regio Rotterdam-Rijnmond worden rampbestrijdingsplannen opgesteld. Het uitgebreide industrie- en havengebied brengt een verhoogde kans op grote incidenten en mogelijke crises met zich mee. In deze omgeving is alleen al op grond van het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo) en het Besluit rampbestrijdingsplannen inrichtingen (Bri) een zeer groot aantal rampbestrijdingsplannen vereist. Door de toename van het aantal VR-plichtige[22] bedrijven, neemt het aantal rampbestrijdingsplannen op grond van de Brzo ook toe. Naast deze plannen is op basis van het Besluit rampbestrijdingsplannen luchtvaartterreinen een plan voor Rotterdam-Airport opgesteld. Voorts zijn er ook plannen opgesteld voor voetbalstadion De Kuip, infectieziekten en de nucleair aangedreven zeeschepen, die de Rotterdamse haven aandoen. In totaal gaat het om circa 80 rampbestrijdingsplannen die eenmaal per drie of vier jaar moeten worden geactualiseerd. Daarnaast zijn er voor diverse andere objecten en/of type crises specifieke multidisciplinaire plannen. Deze plannen krijgen niet het stempel rampbestrijdingsplan, maar worden in grote lijnen wel volgens hetzelfde format opgesteld. Voor deze plannen gelden dezelfde uitgangspunten als voor de rampbestrijdingsplannen zoals in deze paragraaf is beschreven. Het gaat hier bijvoorbeeld om het Incidentbestrijdingsplan Railplan, het Operationeel Plan Stroomuitval en het Regionaal Coördinatieplan Overstromingen, maar ook voor de overige maatramptypen (zie hoofdstuk 3) worden de komende jaren plannen opgesteld.

Het grote aantal plannen brengt de bruikbaarheid en de beheersbaarheid in gevaar. Voor operationele diensten is het namelijk ondoenlijk geworden alle rampbestrijdingsplannen inhoudelijk te kennen. Ten tweede werkt het rampbestrijdingsplan met gegevens, zoals het aantal omwonenden, die sterk aan verandering onderhevig zijn. Vaak moet uit de originele bronnen ad hoc de juiste informatie verkregen worden. Verschillende ontwikkelingen geven aanleiding om op zoek te gaan naar een nieuwe 'best fit' tussen gewenste informatie en bruikbaarheid in de operationele uitvoering. Voorbeelden zijn de ontwikkeling van nieuwe informatietechnieken (bijvoorbeeld mobiele datasystemen) en berekeningsmethoden (bijvoorbeeld voor slachtofferverwachtingen), eenvoudiger toegang tot basisbronnen (zoals de GBA) en de bereidheid van de crisispartners om in geval van calamiteiten snel informatie beschikbaar te stellen.

[22] Bedrijven die onder het Brzo 1999 vallen, zijn verplicht om informatie te leveren dan wel beschikbaar te hebben.

In de visie op planvorming staat de operationele bruikbaarheid voorop. Dit houdt in dat het plan moet voldoen aan eisen die op verschillende operationele niveaus worden gesteld. Er wordt onderscheid gemaakt tussen:

- het eerste operationele optreden ter plaatse (monodisciplinaire aanpak, sturing door de Gemeenschappelijke Meldkamer en het motorkapoverleg);
- CoPI (multidisciplinaire aanpak ter plaatse);
- RegOT (multidisciplinaire aanpak in het effectgebied).

Verschillende niveaus stellen verschillende eisen aan het plan. Hier moet de inhoud van de plannen op worden afgestemd en dit moet in de vormgeving duidelijk herkenbaar zijn. Uitgangspunt is de benadering van onderop. Op dit punt is het wenselijk de operationele bruikbaarheid van de rampbestrijdingsplannen in de huidige vormgeving te herzien.

Bezwaren met betrekking tot de beheersbaarheid stellen ons voor organisatorische dilemma's. Zowel in de huidige als in de nieuwe visie vergt het actueel houden van de plannen logistiek en organisatorisch veel inzet. Nu ligt de nadruk op de verificatie en actualisatie van de gegevens die in de plannen zijn opgenomen. In de nieuwe visie is een belangrijke taak weggelegd voor de borging van de dynamische informatiestromen en het monitoren van gegevenswijzigingen. Het inzichtelijk maken van het totale proces van opstellen en actualiseren van de rampbestrijdingsplannen is hierbij een eerste vereiste. Er moet duidelijk omschreven worden wie op welk moment voor welke informatie en/of beheerstaken verantwoordelijk is. Dit vraagt om een continue alertheid van alle betrokken diensten.

In 2008 wordt intensief gewerkt aan de doorontwikkeling van de visie. De visie wordt operationeel gemaakt in een nieuw format voor het opstellen van de rampbestrijdingsplannen. Hierbij wordt uitgegaan van de noodzakelijke en gewenste informatie, nieuwe methodieken waarmee noodzakelijke gegevens kunnen worden gegenereerd en de technische mogelijkheden om deze informatie ad hoc beschikbaar te maken. De rampbestrijdingsplannen in het kader van de Brzo gaan uit van een aantal generieke scenario's. Deze zijn mede gebaseerd op de bestaande scenario's binnen de operationele diensten en sluiten aan bij bestaande handboeken, inzetprotocollen en procedures.

Vanaf 2009 worden de rampbestrijdingsplannen opgesteld of geactualiseerd volgens het nieuw opgestelde format. Voorwaarde is wel dat het nieuwe format draagvlak heeft bij de betrokken diensten en past binnen het wettelijke toetsingskader. Daarnaast moeten de randvoorwaarden voor de informatievoorziening zijn geborgd. Het is bovendien belangrijk dat de rampbestrijdingsplannen in de toekomst een meer centrale rol krijgen in het programma van opleiden, toetsen en oefenen (OTO). Door in trainingssituaties te werken met de plannen, groeit de kans dat een rampbestrijdingsplan tijdens een incident effectief wordt gebruikt. Oefeningen en praktijksituaties leveren ook feedback op over de bruikbaarheid van de rampbestrijdingsplannen en andere operationele plannen. Alle betrokkenen moeten ervan leren. Dit vergt een doorlopend proces van afstemming, waaraan in de komende jaren actief gewerkt zal worden.

5.3 Voorbereiding op grootschalige evenementen

Evenementen in Rotterdam-Rijnmond trekken jaarlijks vele honderdduizenden bezoekers. De afgelopen jaren is niet alleen een toename van het aantal bezoekers per evenement geconstateerd, maar tevens is het aantal evenementen aanzienlijk uitgebreid. Hierdoor neemt de kans op problemen met het handhaven van de openbare orde en de veiligheid toe. Tevens is crisisbestrijding van een geheel andere orde als er een ramp gebeurt in een gemeente als daar tegelijkertijd ook vele duizenden bezoekers zijn voor een evenement. Daarbij wordt meegewogen dat in het verleden grootschalige evenementen zijn uitgelopen op crisissituaties, denk bijvoorbeeld aan het Heizeldrama (1985), de vliegtuigshow in Ramstein/Duitsland (1988) en de gebeurtenissen bij Dance Valley in 2001. Door een koppeling te maken tussen de

organisatie van evenementen en de organisatie van crisisbeheersing, kunnen gemeenten in de regio Rotterdam-Rijnmond én als attractieve én als veilige gemeenten gelden.

Vanuit de wettelijke taak is de burgemeester eindverantwoordelijk op het gebied van openbare orde en veiligheid. Daarnaast heeft het College van burgemeester en wethouders op onderdelen een taak op het gebied van het beheer van de openbare ruimte. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het al dan niet opstellen van een evenementenbeleid[23] en het opstellen van criteria waaraan evenementen moeten voldoen. Het organiseren van een evenement is dus niet alleen een aangelegenheid van de organisator, maar ook van verschillende gemeentelijke afdelingen en de operationele diensten. Ieder evenement vereist samenwerking en onderlinge afstemming tussen de organisator, de gemeente en de hulpdiensten.

Tijdens een evenement is de organisator verantwoordelijk voor een beheersbaar, veilig en ordelijk verloop van het evenement. De burgemeester is bestuurlijk verantwoordelijk voor het afgeven van een vergunning. Aan het verlenen van een vergunning zijn duidelijke voorwaarden verbonden. Aan de hulpdiensten wordt voorafgaand aan de vergunningverlening om advies gevraagd over de voorwaarden. Deze voorwaarden worden door de gezamenlijke operationele diensten en de betreffende gemeente getoetst. Daarbij wordt vooral gekeken of – in geval van een eventuele crisis – vanuit oogpunt van openbare orde en veiligheid nadere regelingen nodig zijn voor de beschikbaarheid en voorbereiding van de operationele diensten.

In het Beheersplan 2005-2008 is destijds door het bestuur van de RHRR gesteld dat het in de regio ontbreekt aan een uniform, regionaal evenementenbeleid. Uit bovenstaande blijkt dat de gemeente verantwoordelijk is voor het evenementenbeleid. Ter voorbereiding op risicovolle evenementen is er de Rotterdamse Veiligheidswijzer bij Evenementen. Deze Veiligheidswijzer is opgesteld door de gemeente Rotterdam in samenwerking met de hulpdiensten als onderdeel van het gemeentelijke crisisbeheersingsplan. Het doel van de Veiligheidswijzer is het minimaliseren van de risico's tijdens een evenement en het scheppen van kaders waarbinnen de hulpdiensten kunnen optreden.

In 2008 wordt de Rotterdamse Veiligheidswijzer omgezet in een Regionale Veiligheidswijzer bij Evenementen die – na bestuurlijke vaststelling – in alle 20 gemeenten kan worden toegepast.
De Regionale Veiligheidswijzer leidt enerzijds tot een eenduidig optreden van de hulpdiensten in alle gemeenten, uiteraard afgestemd op het lokale evenementenbeleid. Anderzijds schept deze veiligheidswijzer ook een eenduidig kader voor de organisatoren van evenementen, zodat zij weten wat in onze regio van hen verwacht wordt. Een gemeente moet deze veiligheidswijzer aan de organisator verstrekken en hem erop attenderen dat hij aan de gestelde voorwaarden in de vergunning moet voldoen, zodat de hulpdiensten in geval van nood niet gehinderd worden in hun optreden en zij bekend zijn met (de randvoorwaarden van) het evenement. In de veiligheidswijzer staan onder andere afspraken over de veiligheids- en beveiligingsmaatregelen die de organisator en de hulpverleningsdiensten moeten treffen, zoals de bereikbaarheid van de gemeente voor de hulpverlenende diensten, 'crowd control' en eventueel extra toezicht.

5.4 Opleiden, toetsen en oefenen

In het Rijnmondgebied wordt regelmatig multidisciplinair opgeschaald. Dit blijkt onder meer uit het toenemende aantal GRIP-incidenten. Een gedegen preparatie op de crisisbeheersing, waaronder opleiden, toetsen en oefenen (OTO) is dan ook noodzakelijk. De VRR is verantwoordelijk voor een gedegen multidisciplinair OTO-beleid. Binnen de VRR geeft het Team Opleiden, Toetsen en Oefenen op bestuurlijk, tactisch en uitvoerend niveau uitvoering aan het Multidisciplinair Meerjarenbeleidsplan Opleiden, Trainen, Oefenen Rotterdam-Rijnmond 2007-2010 (MMOTORR). Het team OTO is ook verantwoordelijk voor het evalueren van oefeningen en opleidingactiviteiten.

Elke hulpdienst heeft de verantwoordelijkheid en wettelijke verplichting om haar OTO-beleid vorm te geven en haar

[23] Het evenementenbeleid zal veelal in de APV van een gemeente zijn opgenomen.

eigen personeel te faciliteren en op niveau te brengen en te houden. Om aan multidisciplinaire trainingen en oefeningen mee te kunnen doen, moeten functionarissen van gemeenten en hulpdiensten een basisniveau hebben. Op termijn is ook het bezit van de benodigde certificaten een vereiste.

Tot enkele jaren geleden was multidisciplinair oefenen voorbehouden aan vooral brandweer, politie, GHOR, DCMR en DHMR. Maar steeds meer organisaties zijn bij de crisisbeheersing betrokken, zoals Rijkswaterstaat, de sector openbaar vervoer, waterschappen, nutsbedrijven en defensie. Nu worden deze organisaties ad hoc betrokken bij OTO, als het gaat om de ontwikkeling van scenario's bij oefeningen. De komende jaren wordt de inbreng van deze partijen structureel in kaart gebracht. Gemeenten krijgen speciale aandacht in verband met de doorontwikkeling van de oranje kolom.

Daarnaast is het aantal verplichte oefeningen de laatste jaren flink toegenomen, waardoor de oefencapaciteit en de beschikbaarheid van personeel om beoefend te worden onder druk staat. Hiervoor moeten we de komende jaren creatieve oplossingen zoeken.

Ontwikkeling VRR leerportaal

Opleidingen vinden op dit moment klassikaal plaats. Ze duren één à twee volle dagen. Dat is lastig te organiseren en ook nog eens kwalitatief en inhoudelijk moeilijk te monitoren. Het afnemen van toetsen, de registratie daarvan en individuele ontwikkelingen op het gebied van competentiemanagement staan nog in de kinderschoenen. Afgelopen jaren is steeds meer geëxperimenteerd met en gebruik gemaakt van e-learning en een digitaal leerportaal (Railplan, virtueel oefenen, ISIS, etc.). Daarnaast wordt binnen onder andere de brandweerkolom al gebruik gemaakt van het digitaal afnemen van toetsen (NBBE-toetsen en certificering voor de brandweerexamens).

Binnen de VRR worden de bestaande initiatieven in een nieuwe digitale leeromgeving (leerportaal) gebundeld en met de partners nader uitgewerkt en ontwikkeld. De verschillende werkgroepen brengen verschillende 'producten' onder in een dergelijk leerportaal. In eerste instantie wordt gedacht aan het ontwikkelen van een e-learningmodule voor de basisopleiding crisisbeheersing. Deze opleiding kan worden gezien als multidisciplinaire opleiding, dé kennisstart voor een nieuwe functionaris binnen de crisisbeheersing. Hieronder kunnen functiespecifieke modules komen. We willen voorkomen, dat we het wiel opnieuw uitvinden en werknemers 'dubbel' toetsen op vakbekwaamheid. Daarom is het belangrijk dat de VRR afstemt met de ketenpartners en de manier waarop een werknemer, die ook een functie heeft in het CoPI of RegOT, wordt beoordeeld in de eigen organisatie. Voor de Werkgroep Oefenen kan een digitaal leerportaal extra voordelen opleveren op het gebied van digitalisering en efficiënter werken.

Competenties in kaart

Bij alle OTO-onderdelen wordt aandacht besteed aan teamcompetenties en persoonlijke competenties. Hieruit kan naar voren komen dat bepaalde kennis en vaardigheden door middel van opleiding bij de medewerker of het team geactualiseerd of aangevuld moeten worden. De komende jaren wordt dit nader uitgewerkt binnen de Werkgroep Toetsen. Naast kwaliteitsborging op individueel niveau (zoals het portfolio) is er ook borging nodig op organisatorisch niveau. Dit betekent dat niet alleen het doel (kwaliteitsborging functionarissen) maar ook de middelen (OTO-producten) beoordeeld moeten worden. Er is een systematiek vereist om de organisatie van team OTO inzichtelijker en transparanter te maken, beter te kunnen beoordelen en meer ruimte te creëren voor aanpassingen en verbeteringen. Hierbij gaat het om zaken als het borgen en gebruiken van leerpunten uit evaluaties, scenariotechnische zaken en het verbeteren van organisatorische efficiency, kortom, het groeien naar een lerende OTO organisatie. Dit komt aan de orde in de werkgroep evalueren en binnen het kwaliteitsbeleid van de VRR.

5.5 Crisiscommunicatie

Crisiscommunicatie heeft een belangrijke plaats in de incidentbeheersing. De maatschappelijke component van een incident wordt nadrukkelijker op de kaart gezet. Dit vergt naast technisch-rationele oplossingen meer bestuurlijke betrokkenheid bij incidenten. De emotionele beleving van een incident door betrokkenen en het omgaan daarmee door hulpverleningsdiensten en bestuur, zijn van grote invloed op de maat en de intensiteit van een crisis. De 'mediasering' van incidenten is hierbij een niet te onderschatten ontwikkeling die bijdraagt aan het ontstaan van collectieve stress. Crisiscommunicatie dient een meer vooraanstaande rol te krijgen. Er moet meer aandacht komen voor publieksinformatie. Aanvullend op het Regionaal Deelplan Crisiscommunicatie als onderdeel van het Regionaal Crisisplan, is een draaiboek opgesteld om RegOT-voorlichters en voorlichters van gemeentelijke veiligheidsstaven duidelijkheid te bieden over hun taken en verantwoordelijkheden. Scholing, competentieprofielen en taakkaarten worden uitgewerkt en vastgesteld.

Er komt een duidelijke taakverdeling zodat in GRIP-situaties voorlichters RegOT en voorlichters Veiligheidsstaf onderling beter kunnen afstemmen. Daarom worden waarschijnlijk twee gemeentevoorlichters aan de sectie Voorlichting toegevoegd. Ook maken we afspraken met de voorlichters van bedrijven en organisaties (DCMR, DHMR, waterschappen, ProRail, RET, Eneco, Evides etc.) over werkwijze, scholing en poolvorming.

De komende jaren kijken wij naar nieuwe technologieën die kunnen helpen om burgers tijdig te alarmeren. Te denken valt aan alarmering en informatie door middel van cell broadcast en sms-ondersteuning, meer gebruik van websites, uitgebreidere geschakelde alarmering voor de GMK, enzovoort. De VRR treedt hierover in contact met bedrijven, universiteiten en onderzoeksbureaus.

Binnen het complexe netwerk van de vele betrokken actoren is het belangrijk dat men van elkaar weet wat men doet en wie waarvoor verantwoordelijk is. Intensieve communicatie vergroot de betrokkenheid bij de complexe netwerkorganisatie die in feite alleen in geval van een crisis in actie komt. Om kennis en ervaring te delen zijn er diverse overlegstructuren, zowel voor de operationele als gemeentelijke diensten. De diensten en organisaties zijn zelf verantwoordelijk voor de interne voorlichting en verspreiding van informatie aan het eigen personeel.

5.6 Actiepunten

Nr.	Actiepunt	Omschrijving	Verantwoordelijke dienst	'08	'09	'10	'11	'12
17.	**Opstellen Regionaal Crisisplan**	Alle crisisbeheersingsplannen van de 20 gemeenten worden vervangen door één plan.	SRC i.o.m. gemeenten, RBRR, GHOR, politie, OM, DCMR, HbR, waterschappen e.a.					
18.	**Opstellen 32 Regionale Deelplannen**	Alle gemeenten hebben de gemeentelijke deelprocessen uitgewerkt in eigen deelplannen. De gemeentelijke deelplannen worden vervangen door regionale deelplannen.	SRC i.o.m. gemeenten, RBRR, GHOR, politie, OM, DCMR, HbR, waterschappen					
19.	**Opstellen lokale draaiboeken**	Het Regionaal Crisisplan en de regionale deelplannen worden uitgewerkt in onderliggende draaiboeken per dienst of proces.	gemeenten i.s.m. SRC					
20.	**Multidisciplinair Operationeel Handboek**	Er wordt een Multidisciplinair Operationeel Handboek opgesteld, waarin alle relevante multidisciplinaire procedures worden opgenomen.	SRC i.o.m. gemeenten, RBRR, GHOR, politie, OM, DCMR, HbR, waterschappen e.a.					
21.	**Uitwerken nieuwe opzet Rampbestrijdingsplannen**	Er wordt een nieuwe opzet voor de rampbestrijdingsplannen uitgewerkt. Het doel is om vier thema's per jaar uit te werken.	SRC i.o.m. RBRR, GHOR, politie, DCMR, HbR.					
22.	**Opstellen Regionale Veiligheidswijzer Evenementen**	In 2008 wordt de Rotterdamse Veiligheidswijzer omgezet in een Regionale Veiligheidswijzer.	SRC i.o.m. de gemeenten, politie, GHOR, RBRR, HbR, DCMR.					
23.	**Digitaal leerportaal**	Ontwikkelen digitaal leerportaal te beginnen met module Basisopleiding Crisisbeheersing.	SRC i.s.m. politie, RBRR, GHOR, HbR, DCMR en gemeenten					
24.	**Toetsingskader**	Ontwikkelen toetsingskader multidisciplinaire teams: CoPI, RegOT en Veiligheidsstaven.	SRC i.s.m. politie, RBRR, GHOR, HbR, DCMR en gemeenten					
25.	**Competentieprofielen**	Integreren competentieprofielen CoPI, RegOT, Veiligheidsstaven in alle OTO-onderdelen.	SRC i.s.m. politie, RBRR, GHOR, HbR, DCMR en gemeenten					
26.	**Crisiscommunicatie**	Ontwikkeling afspraken t.a.v. crisiscommunicatie in geval van incidenten.	SRC i.s.m. politie, RBRR, GHOR, HbR, DCMR en gemeenten					

6 Herstel

Het doel van incidentbeheersing is het creëren van een stabiele situatie, het doel van herstel is het creëren van een normale situatie. Met de term 'herstel' wordt duidelijk dat het gaat om meer dan alleen 'zorg'. Het gaat om een zelfstandige fase, volgend op een incident: een fase met nieuwe processen, met een eigen dynamiek en vaak een daarop aangepaste organisatievorm.

- het eerste cluster is het organiseren van de herstelfase, bijvoorbeeld het verlenen van psychosociale nazorg aan slachtoffers. Deze activiteiten staan naast de nazorg voor het eigen personeel. Ook zaken als herstel van de fysieke en/of sociale infrastructuur van een getroffen gebied maken hiervan deel uit;
- het tweede cluster is gericht op het ondersteunen van het bestuur. Inspecties en onderzoeken maken onlosmakelijk deel uit van de herstelfase. Deze onderzoeken leggen een groot beslag op de bestaande capaciteit en vragen om specifieke competenties. Professionele ondersteuning van het bestuur en de organisatie is noodzakelijk;
- het derde cluster betreft de aandacht voor beleidsbijstelling die voortkomt uit externe en interne evaluaties en onderzoek. Aanbevelingen moeten daadwerkelijk worden geïmplementeerd.

Het eerste cluster bevat activiteiten die worden uitgewerkt in de deelprocessen nazorg en IAC van de gemeenten en geneeskundige hulpverlening psychosociaal van de GHOR (zie hoofdstuk 5). In paragraaf 6.1 wordt ingegaan op het tweede en het derde cluster.

6.1 Evaluatie en analyse van de crisis

Na afloop van elke GRIP 1 en 2 situatie vraagt de leider CoPI en/of leider RegOT of een evaluatie gewenst is. Vanaf een GRIP 3 of 4 situatie zal op grond van artikel 10, lid 1 van de Wet rampen en zware ongevallen in opdracht van het betreffende College van burgemeester en wethouders een volledige analyse van de crisis plaatsvinden.

In het kader van de herstelfase wordt een besluit genomen over de aanpak en procedure voor de analyse en evaluatie van de crisis. Ook wordt een begeleidingsstructuur opgesteld. De begeleidingsstructuur zorgt voor de coördinatie tussen de verschillende diensten, is ondersteunend in de informatieverstrekking aan de verschillende onderzoeksinstanties en draagt zorg voor de begeleiding van eigen medewerkers die onderworpen worden aan de verschillende onderzoeken. Voor de kwalitatieve analyse is het essentieel dat zorgvuldig wordt omgegaan met de bescheiden met betrekking tot de crisis (logboeken, bandopnamen, foto- en filmmateriaal, cassettes, e-mail etc.).

In het geval van een crisis geeft de gemeentesecretaris aan alle gemeentelijke diensten de opdracht de archiefbescheiden van de crisis en de voorbereiding daarop te lokaliseren en de bewaring daarvan zeker te stellen. Ook vraagt hij/zij de VRR om alle operationele informatie te overleggen. De diensten en organisaties die betrokken zijn bij de voorbereiding en uitvoering van de crisisbestrijding, moeten de bescheiden voor de archivering zeker stellen en volgens nadere regels aan de gemeentesecretaris overdragen. Om te voorkomen dat belangrijke documenten verdwijnen, moeten dossierverantwoordelijken worden aangewezen. Tot nader bericht van de burgemeester (of gemeentesecretaris) verlenen de operationele en gemeentelijke diensten geen medewerking aan onderzoeken, anders dan het strafrechtelijk onderzoek. Dossiers mogen niet zonder overleg met het college ter beschikking worden gesteld aan inspecties en media. De afspraken hierover zijn terug te vinden in de Deelplannen Verslagleggen en Archiveren.

De Onderzoeksraad voor Veiligheid beschikt over autonome wettelijke bevoegdheden voor onderzoek naar een crisis. Het onderzoek naar de crisis wordt gecoördineerd door de Onderzoeksraad voor Veiligheid. Deze Raad is in staat om direct met het onderzoek te beginnen. De Raad is een onafhankelijke onderzoeksinstantie die ook de onderzoeken van de verschillende Inspecties coördineert. Het werkgebied van de Onderzoeksraad omvat de volgende sectoren: transport, defensie, industrie, natuurrampen, milieu en gezondheid, explosies, grote branden en instortingen.

6.2 Actiepunten

Nr.	Actiepunt	Omschrijving	Verantwoordelijke dienst	'08	'09	'10	'11	'12
27.	**Protocol evaluatie**	In 2008 wordt een multidisciplinaire werkgroep evalueren ingesteld; deze werkgroep stelt een protocol op over het evalueren van GRIP-situaties.	SRC i.o.m. gemeenten, RBRR, GHOR, politie, OM, DCMR, HbR					

7 Informatiemanagement

De VRR wil de komende jaren informatiemanagement zowel in de koude als warme fase op een hoger niveau brengen. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op een aantal belangrijke ontwikkelingen op het terrein van informatiemanagement en de consequenties hiervan voor de organisatie van de VRR en haar partners.

7.1 Ontwikkelingen en uitgangspunten

De thematiek rondom crisisbeheersing wordt steeds complexer. Door de verbreding van rampenbestrijding naar crisisbeheersing komen veel nieuwe thema's aan de orde zoals infectieziektebestrijding, dreigingen van hoogwater, stroomuitval etc. Dit gegeven brengt met zich mee dat er ook steeds meer nieuwe partners deel uit gaan maken van de multidisciplinaire voorbereiding en bestrijding van incidenten en crises. Het toenemende aantal crisistypen vereist een grotere samenwerking tussen een steeds groter aantal partijen op zowel lokaal, regionaal, nationaal als internationaal niveau.

Meer partners betekent niet dat verantwoordelijkheden en bevoegdheden veranderen. Wel maakt het professionalisering van informatiemanagement noodzakelijk. De ervaring leert dat nieuwe partners beschikken over eigen informatiesystemen. Het is belangrijk dat partners snel informatie met elkaar kunnen delen en dat specifieke expertise voor en tijdens een crisis snel beschikbaar komt. Er is in toenemende mate behoefte aan een systeem waarin alles samenkomt, maar wel met behoud van eigen systemen. In feite moet een verkeersplein voor informatiemanagement voor, tijdens en na crises worden ingericht. Veiligheidsregio's kunnen hierin een belangrijke rol spelen. Dit vereist van de VRR dat zij haar organisatie hierop aanpast. De onderdelen van de VRR moeten, op het juiste moment, op de juiste plaats, in de juiste vorm en tegen zo laag mogelijke kosten over de juiste informatie kunnen beschikken.

Er zijn hiervoor twee belangrijke redenen:

- het maatschappelijke beroep op de hulpdiensten binnen de veiligheidsketen neemt toe, waardoor ook een groter beroep wordt gedaan op multidisciplinair optreden. Dit vereist multidisciplinaire samenwerking en dus ook het delen van gegevens. Informatievoorziening moet ondersteuning bieden aan zowel de processen van staande organisaties als de (tijdelijke) crisisorganisatie;
- de huidige samenleving wordt steeds complexer. Steeds meer processen spelen zich af op hetzelfde beperkte gebied en interacteren met elkaar. Multidisciplinaire incidentbeheersing en -bestrijding wordt dus steeds meer het snel kunnen opbouwen, aanpassen en benutten van netwerken. Al gauw zijn veel (niet-klassieke) partijen betrokken bij een incident en wordt van de VRR gevraagd dat zij elke partij snel van de juiste informatie kan voorzien.

De VRR wil concrete stappen zetten om dit te bereiken. Eén zo'n stap is het stroomlijnen van de informatievoorziening binnen de VRR. Enkele initiatieven zijn:

- het inrichten van een VRR aanbod- en vraagorganisatie, een centraal projectenbureau met bijbehorend centraal projectbudget;
- het clusteren van applicatie- en gegevensbeheer binnen een centrale beheersorganisatie;
- het inrichten van VRR interne basisregistraties met actuele en eenduidige gegevens waarvan in alle processen gebruik gemaakt kan worden;
- het aansluiten op landelijke basisregistraties;
- het standaardiseren van het uitwisselingsformaat;
- het optimaal inzetten van geografische informatiesystemen om deze gegevens te visualiseren en analyseren.

Daarnaast wil de VRR de informatieoverdracht bevorderen tussen de staande VRR organisatie en haar ketenpartners in zowel reguliere als crisissituaties. Immers, het afstemmen op afstand wordt steeds belangrijker. Regionale samenwerking betekent dat informatie van allerlei lokale partners moet worden gebundeld om operationele en bestuurlijke sturing mogelijk te maken. Hiervoor is uniformiteit van systemen van

belang en zijn informatiefiltering en –management cruciale onderdelen van de crisisbeheersing. De VRR streeft, naar voorbeeld van defensie, de netcentrische werkwijze na. In het verlengde van de Adviescommissie Coördinatie ICT Rampenbestrijding (ACIR) onderneemt de VRR hiertoe enkele initiatieven, zoals:

- het inzetten van de VRR berichtenmakelaar voor de gegevensuitwisseling met zowel de ketenpartners als externe gegevensbronnen (zoals: KNMI, GDI en IPO);
- het onderzoeken van de mogelijkheden om in geval van GRIP-situaties een informatiemanager paraat te hebben op de GMK voor informatievoorziening in het zogenaamde 'gouden uur':
- het bevorderen dat een landelijk crisiscommunicatienetwerk beschikbaar komt;
- het breder beschikbaar krijgen van gegevens in het meldkamerdomein;
- het inrichten van een centraal informatiecentrum voor GEO-gegevens.

De VRR hanteert hierbij, eveneens in navolging van ACIR, de volgende uitgangspunten en principes:

- het procesbelang bepaalt de toegang tot informatie;
- het gebruik van open standaarden om uitwisselbaarheid van gegevens en koppelbaarheid van processen te vergroten;
- het maximaal (her)gebruiken van gegevens en aansluiting op basisregistraties;
- voor programma's of projecten met mogelijke interregionale of landelijke bruikbaarheid worden op basis van competentiebehoefte andere regio's betrokken;
- de VRR sluit daar waar mogelijk aan op landelijke voorzieningen die haar kunnen voorzien van informatie die de prestatiekwaliteit van de VRR-processen verbeteren;
- specialistische systemen worden gebruikt door specialisten;
- de VRR gebruikt zoveel mogelijk dezelfde gegevensbronnen, in reguliere en bijzondere omstandigheden.

7.2 Crisisbesluitvorming en informatiemanagement

Crises kenmerken zich door een explosieve toename van informatie die, paradoxaal genoeg, gepaard gaat met een informatietekort. Autoriteiten krijgen na een crisis veel informatie, maar vaak niet de juiste. Zij verkeren daarom vaak lange tijd in onzekerheid over de precieze toedracht, de omvang en het crisisdomein. Daarnaast is vaak sprake van geruchtenvorming: de collectieve stress. Dit manifesteert zich in een enorme informatiebehoefte. Mensen willen alle details weten, zodat ze bijvoorbeeld kunnen concluderen dat dit wel een bijzonder geval was en ze dus niet bedreigd worden in hun normale bestaan. Als de crisisorganisatie niet snel en adequaat aan de informatievraag voldoet, ontstaat geruchtvorming en verkeerde beeldvorming, met alle negatieve gevolgen van dien. De mediasering speelt hierbij ook een rol. De snelheid en beweeglijkheid van de moderne media overtreffen die van vrijwel alle andere actoren die actief zijn bij een crisis. Verder blijkt dat bestuurders zich in belangrijke mate door de media laten leiden.

Toch zullen bestuurders, ondanks onvoldoende informatie, een juiste interpretatie van de crisis moeten kunnen geven. Volgens onderzoek[24] blijkt dat de volgende zeven informatie- en communicatieprocessen het meest problematisch zijn tijdens een crisis:

- onvolledige dataverzameling op de incidentlocatie;
- onmogelijkheid om de gebruikelijke communicatiekanalen te gebruiken;
- incomplete en conflicterende interpretatie van verzamelde informatie;
- medewerkers die onvoldoende ervaring hebben met crises;
- onvoldoende evaluaties van alternatieven door tijdsdruk;
- conflicten tussen bronnen die nodig zijn voor besluitvorming en informatieverspreiding;
- onvoldoende aansluiting tussen inhoud boodschappen en behoefte publiek.

Om informatievoorziening in Nederland effectiever en efficiënter te organiseren is de Raad voor Multidisciplinaire Informatie Voorziening (MIV) opgericht. Deze raad moet

[24] Manzi, Powers en Zetterlunc 2006, p. 37.

een basis leggen voor keuzes voor de ontwikkeling van een samenhangende informatiehuishouding en de uniformiteit van informatievoorziening en communicatie op landelijk niveau. Ook publiceerde het ministerie van BZK landelijke Basisvereisten Crisismanagement. Daarin wordt informatiemanagement genoemd als één van de noodzakelijke randvoorwaarden voor het effectief functioneren van rampenbestrijding en crisisbeheersing. De VRR gaat de komende jaren over tot de implementatie van deze basisvereisten.

7.3 Actiepunten

Nr.	Actiepunt	Omschrijving	Verantwoordelijke dienst	'08	'09	'10	'11	'12
28.	**Het stroomlijnen van de informatievoorziening**	In zowel de koude als warme fase dient de VRR haar informatiehuishouding op orde te hebben.	Directie Middelen					
29.	**Implementatie Netcentrische werkwijze m.b.v. Cedric en Isis**	Het inrichten van een werkomgeving waarbinnen maximaal kan worden gewerkt aan verbetering van de informatievoorziening tijdens incidenten en rampen.	SRC, Directie Middelen, GMK i.s.m. - politie - GHOR - RBRR - DCMR - DHMR - waterschappen - gemeenten					
30.	**Instellen informatie-manager GMK**	Het onderzoeken van de mogelijkheden om in geval van GRIP-situaties een informatiemanager paraat te hebben op de GMK voor informatievoorziening in het zogenaamde 'gouden uur'	GMK i.s.m. - RBRR - politie - RAD - SRC					
31.	**Implementatie Landelijke Basis vereisten Crisis-beheersing**	Het bouwen van een informatieorganisatie die kan voldoen aan de eisen zoals deze in de basisvereisten voor informatiemanagement gesteld worden.	SRC, Directie Middelen, GMK i.s.m. - politie - GHOR - RBRR - DCMR - DHMR - waterschappen - gemeenten					

8 Kennismanagement en kwaliteitszorg

Kennismanagement draait om de vraag hoe kennis wordt gegenereerd en ingezet ter vergroting van de effectiviteit van de organisatie. Kennis wordt ontwikkeld door bijvoorbeeld het evalueren van operationeel optreden en oefeningen, inspecties, klachten, audits en scenario-ontwikkeling. Ook komt kennis beschikbaar in de vorm van meer algemene rapporten van inspecties, de ministeries of kennisinstituten. Bovendien kan de veiligheidsregio besluiten zelf onderzoek te laten uitvoeren door het team Audit, Kwaliteit en Onderzoek.

In juli 2007 stemde het Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio in met het beleidsplan kwaliteitszorg 'Duurzame organisatieontwikkeling VRR 2007-2010'. Dit plan is het richtinggevende beleidskader voor de komende periode. Kennisontwikkeling is vaak verbonden met personen en hun functioneren in netwerken. Het is de uitdaging die kennisontwikkeling beter te formaliseren en te borgen in de organisatie. Dit hoofdstuk geeft in het kort de visie op kwaliteitszorg binnen de VRR weer en de wijze waarop de uitvoering hiervan in gang wordt gezet.

8.1 Visie op kwaliteit

Het bestaansrecht van de organisatie is het verzorgen van veiligheid en zorg – vanuit verschillende disciplines – voor burgers, patiënten en bedrijven. Om dat goed te kunnen doen zal de VRR de verschillende disciplines bundelen en integraal aansturen op basis van effectieve en efficiënte resultaten. Dat betekent dat de VRR-breed de volgende kernkwaliteiten nastreeft:

- het sturen op samenwerking;
- het aansturen van complexe organisatieprocessen;
- het sturen op de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid om de processen af te stemmen op de missie van de VRR.

De definitie voor het werken aan kwaliteit is: *het optimaliseren van de prestaties van de organisatie om te kunnen voldoen aan de verwachtingen van de klant en aan de eigen professionele standaarden*. Dit betekent dat we niet alleen kijken naar de verwachtingen van de klant (zowel intern als extern), maar ook dat we vanuit de eigen professionaliteit kijken naar mogelijke verbeteringen. Zo opgevat is kwaliteitszorg een complex van waarden, opvattingen, methoden, activiteiten en technieken, dat erop gericht is om prestaties te optimaliseren.

Op dit moment verschillen de organisatieonderdelen binnen de veiligheidsregio in ontwikkelingsniveau. Dit is aanvaardbaar en mogelijk zelfs wenselijk, omdat er sprake is van verschillende karakters. De klant verwacht van het ene organisatieonderdeel bijvoorbeeld veel meer ketenoriëntatie dan van het andere. Los daarvan moet er wel sprake zijn van een gemeenschappelijk basisniveau waar alle organisatieonderdelen aan moeten voldoen. Het ontwikkelingsniveau wordt nader aangescherpt door het nog in te voeren VRR-brede kwaliteitssysteem. De verwachting is dat dit systeem input levert voor visie, ambitieniveau, organisatiedoelen en daarvan afgeleid kwaliteitsdoelen. Daarbij sluiten we zoveel mogelijk aan op landelijke ontwikkelingen.

8.2 Bereik en doelen van het kwaliteitsbeleid

Het beleidsplan Kwaliteitszorg omvat VRR-brede doelstellingen en specifieke doelstellingen per organisatieonderdeel. Die organisatieonderdelen zijn Stafdirectie Risico- en Crisisbeheersing (SRC), RAD (Regionale AmbulanceDienst/VRR), GHOR, GMK, RBRR en tevens de directie Middelen en de stafafdeling BMO. In het voorliggende Beleidsplan VRR zijn alleen de VRR-brede kwaliteitsdoelen opgenomen. VRR-breed zijn de volgende voorlopige kwaliteitsdoelen geformuleerd:

- waar het de missie en visie betreft, wordt gestuurd op het algemeen belang van de VRR in plaats van op de individuele organisatieonderdelen;
- borgen en verbeteren van de kwaliteit van samenwerking tussen de organisatieonderdelen;
- borgen en verbeteren van de besturing van de processen, vooral waar er sprake is van zogenaamde interfaces: dit

betekent dat in processen op samenhang gestuurd wordt;
- transparant maken van de eisen en normen van de dienstverlening;
- op efficiënte wijze incidenten bestrijden en zoveel mogelijk voorkomen;
- in de dienstverlening aansluiten op de beleving van de klant;
- flexibel en goed inspelen op de wensen van het bestuur;
- kwaliteit van de medewerkers optimaal ontwikkelen en benutten;
- inzicht in de kwaliteit van de producten en diensten vergroten.

Deze doelen komen terug in het kwaliteitssysteem en in de planning- en controlcyclus van de VRR. We willen deze kwaliteitszorg VRR-breed verder ontwikkelen, naar hetzelfde niveau brengen en zorgen voor transparantie, eenheid en afstemming. Om dat te realiseren, onderscheiden we drie trajecten:

- kwaliteitssysteem VRR-breed;
- afstemming kwaliteitszorg VRR-breed;
- kwaliteitszorg per organisatieonderdeel.

Kwaliteitssysteem VRR-breed

Het proces om te komen tot nader kwaliteitsbeleid (een nadere aanscherping van doelen en ambitieniveau) vindt plaats in het VRR-brede kwaliteitssysteem. Het INK-managementmodel dient als basis voor de opzet hiervan. Naar voorbeeld van de Politie Rotterdam-Rijnmond wordt een vierjarige cyclus ingericht om te komen tot duurzame ontwikkeling van de VRR-organisatie. De cyclus bestaat uit de fasen bewustwording, diagnose en verbetering. Het doorlopen van de cyclus zorgt ervoor dat organisatiebreed en in samenhang met elkaar, verbeterpunten geconstateerd en aangepakt worden, wat leidt tot een hoger ontwikkelniveau.

Afstemming kwaliteitszorg VRR-breed

Om samenwerking tussen de organisatieonderdelen te bevorderen en efficiencywinst te behalen, wordt de kwaliteitszorg afgestemd binnen de hele organisatie. Daarnaast vindt afstemming op het technische vlak plaats. Hierbij wordt de vraag gesteld aan welke normen de kwaliteit van te leveren producten, diensten en dienstverlening moet voldoen. Ook op het sociale vlak is afstemming van kwaliteitszorg belangrijk: medewerkers worden geïnspireerd en gestimuleerd om een bijdrage over kwaliteit en kwaliteitsverbetering te leveren.

Kwaliteitszorg per organisatieonderdeel

De ontwikkelstadia van de organisatieonderdelen verschillen van elkaar. Om de organisaties dichter bij elkaar te brengen, is een aantal kaders geformuleerd. Ieder organisatieonderdeel moet ervoor zorgen dat deze kaders worden uitgevoerd. Dat gebeurt door het opstellen van een plan van aanpak. Het plan beschrijft in hoeverre een organisatieonderdeel voldoet aan de gestelde beleidskaders en hoe de beleidskaders, waarvoor dat nog niet het geval is, worden ingevuld.

8.3 Actiepunten

Nr.	Actiepunt	Omschrijving	Verantwoordelijke dienst	'08	'09	'10	'11	'12
32.	**Implementeren kwaliteitsdoelen VRR- breed**	Er wordt een kwaliteitssysteem ingevoerd; per kolom wordt een plan van aanpak opgesteld waarin specifieke doelen zijn beschreven.	A & K i.s.m. RBRR, GHOR, RAD, GMK, SRC en directie middelen					
33.	**Invoeren INK model**	Er wordt een vierjarige cyclus ingericht waarin de fasen bewustwording, diagnose en verbetering worden doorlopen om te komen tot duurzame ontwikkeling van de VRR-organisatie.	A & K i.s.m. RBRR, GHOR, RAD, GMK, SRC en directie middelen					

9 Programma's en organisatie

De VRR geeft haar ambities verder vorm en inhoud door middel van programma's per organisatieonderdeel. Deze programma's zijn opgenomen in dit hoofdstuk. De programma's zijn overgenomen uit het visiedocument van de VRR en worden de komende jaren uitgewerkt in de programmabegroting, de productbegroting, de activiteitenplanningen van de verschillende onderdelen, managementcontracten en de individuele werkafspraken met medewerkers (planning & control cyclus).

Schematisch ziet dit er als volgt uit:

Samenhang der dingen

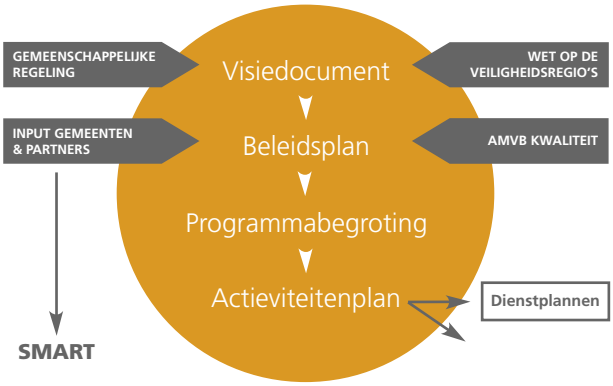

Niet alle acties uit de programma's zijn overgenomen in de actielijst. Immers, een groot aantal acties valt onder 'going concern' van de betreffende directies. Om de ambities te verwezenlijken, wordt de komende jaren ook de wijze van financiering van de Veiligheidsregio onder de loep genomen worden. De initiatieven daartoe zijn beschreven in paragraaf 9.2. In de paragrafen 9.3 en 9.4 wordt respectievelijk ingegaan op de te vormen kenniscentra binnen de VRR en het personeelsbeleid.

9.1 Programma's

Op basis van de inrichtingsplannen van de diverse organisatieonderdelen van de VRR zijn voor het visiedocument Eenheid in verscheidenheid programma's voor de komende jaren opgesteld. In deze paragraaf zijn de programma's in willekeurige volgorde opgenomen.

Programma Gemeenschappelijke Meldkamer

Met de inzet van de Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK) wordt de hulpverlening geoptimaliseerd. Dat gebeurt met behulp van moderne communicatiemiddelen. Daarmee worden politie, ambulance en brandweereenheden gealarmeerd, begeleid en ondersteund. De GMK vormt het kloppende hart van de VRR. Alle verbindingen komen in de GMK samen.

Bij dit proces gelden de volgende uitgangspunten:

- er moet voortdurend aandacht zijn voor een goede balans tussen indicatiestelling van de melding en de verwerkingstijd van de meldkamer;
- op de vraag om spoedeisende hulp moet binnen 15 seconden actie worden ondernomen;
- met de diensten die bediend worden door de meldkamer, worden 'service level agreements' afgesloten;
- bij de inrichting van de operationele werkprocessen zijn de geaccordeerde opvattingen van de operationele diensten leidend;
- in de planperiode wordt, als dit aantoonbare voordelen biedt, het proces van verdere integratie voortgezet.

Het is belangrijk om de verbinding tussen 'het operationele proces op straat' en de meldkamer te versterken. Daarom onderzoeken we in de komende periode of het mogelijk is om in de Gemeenschappelijke Meldkamer voor bepaalde operationele medewerkers stageplaatsen te realiseren. Daarbij gaat het om stages van drie tot vijf jaar die passen binnen een personeelsontwikkelingsplan.

Tevens is de Gemeenschappelijke Meldkamer verantwoordelijk voor het regionale beheer van C2000. De buitenhuis-

dekking is nog niet optimaal in de gehele regio. Door het bijplaatsen van extra masten wordt dit probleem op termijn opgelost.

Programma Regionale Ambulancedienst

De Regionale Ambulancedienst (RAD) levert verantwoorde ambulancezorg. Ze doet dat vanuit een mensgerichte, transparante en proactieve organisatie in goede samenwerking met ketenpartners. Daarbij worden medewerkers en beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk ingezet. Doel is het vervoer van patiënten (zowel bij spoedeisend als bij besteld vervoer) op een ordentelijke en efficiënte wijze met inachtneming van de wettelijke regelgeving. Bij de uitvoering van het programma RAD gelden de volgende uitgangspunten:

- de patiënt behoort op een zo doelmatig mogelijke manier verantwoorde zorg te krijgen;
- de publieke en de private ambulancedienst vormen samen een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie onder de naam Regionale Ambulancedienst Rotterdam-Rijnmond (RAD). Zij werken samen op die onderdelen die nuttig zijn voor beide organisaties in het belang van de patiënt. Beide ambulancediensten hebben afspraken gemaakt over de verhouding in productie;
- de kwaliteit van de ambulancezorg wordt met name bepaald door de mate waarin en de wijze waarop ketenpartners (centralisten, ambulancemedewerkers, huisartsen, mobiel medisch team, specialisten en ziekenhuizen) samenwerken. De Regionale Ambulancedienst Rotterdam-Rijnmond (RAD), onderdeel van de VRR, vormt de spil in de beleidsformulering en -evaluatie van de ambulancezorg in ketenverband;
- de Meldkamer Ambulancezorg (MKA), als onderdeel van de Gemeenschappelijke Meldkamer, verleent diensten voor de samenwerkende ambulancediensten op basis van een ‘servicelevelagreement’ en nadere operationele aanwijzingen.

Programma Stafdirectie Risico- en Crisisbeheersing

Risico- en crisisbeheersing is gericht op het verbeteren van de efficiency en effectiviteit bij zowel de dagelijkse hulpverlening als bij de bestrijding van calamiteiten en rampen. Multidisciplinaire samenwerking staat hierbij voorop. De Stafdirectie Risico- en Crisisbeheersing (SRC) is verantwoordelijk voor de multidisciplinaire voorbereiding op ramp- en crisissituaties binnen de regio Rotterdam-Rijnmond. Het doel van SRC is het verbinden van een groot aantal partijen die een rol hebben bij het verhogen van het veiligheidsniveau van de burger. De kracht van de stafdirectie ligt in haar vermogen om de verschillende belangen van de vele partners optimaal te behartigen en hierin samenhang aan te brengen. Zij doet dit door een scherp inzicht te verkrijgen in de risico’s binnen het gebied van de twintig gemeenten in de regio Rotterdam-Rijnmond. De directie vertaalt deze risico’s in realistische scenario’s en biedt hiervoor samen met haar partners oplossingen die zijn verwerkt in regionale plannen en procedures. Tevens communiceert zij hierover met de burgers.

De SRC heeft de volgende kerntaken:

- het ondersteunen van de Veiligheidsdirectie bij de multidisciplinaire voorbereiding en afstemming in de breedste zin van het woord. SRC doet dit door de besluiten van het Bestuur en de Veiligheidsdirectie uit te voeren. Deze besluiten komen voort uit politiek-bestuurlijke prioriteiten die iedere vier jaar worden vastgelegd in het beleidsplan Crisisbeheersing;
- het onderkennen, inventariseren, analyseren en beheersen van risico’s door alle betrokken partijen. Doel daarvan is het bestuurlijk vaststellen van het risicoprofiel van de regio en de ontwikkeling van een op dat profiel afgestemd, breed gedragen risicobeleid. Ook het inzichtelijk maken van de operationele prestaties van de vier kolommen en de advisering over de implementatie ervan, hoort bij deze doelstelling;
- het ontwikkelen en coördineren van beleid en beheer met betrekking tot de voorbereiding op de crisisbeheersing en rampenbestrijding. Dit geldt voor zowel operationele partners als gemeenten. Het ontwikkelen van beleid gebeurt volgens de cyclus van planvorming, opleiding, oefening en

evaluatie en omvat eveneens het leren van incidenten en multidisciplinair grootschalig optreden. SRC heeft hierin vaak een regisserende en coördinerende, maar soms ook uitvoerende rol;
- het stimuleren en ondersteunen van de verdere ontwikkeling van de oranje kolom door gezamenlijk met de gemeenten beleid te formuleren en uit te voeren.

Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- SRC zorgt voor de ontwikkeling van crisisscenario's, adviezen over externe veiligheid, gemeentelijke crisisbeheersingsplannen, rampbestrijdingsplannen, alarmeringsprocedures e.d.;
- SRC is verantwoordelijk voor de coördinatie en ondersteuning van de gemeenten bij de voorbereiding op de gemeentelijke taken op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Zij zorgt ervoor dat de activiteiten van alle gemeenten in de regio op elkaar worden afgestemd;
- SRC is verantwoordelijk voor het functioneren van het Regionaal Operationeel Centrum inclusief het opleiden, toetsen en oefenen van de verschillende multidisciplinaire teams en de coördinatie van de opleidingen voor de gemeenten;
- SRC is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het beleid ten aanzien van risico- en crisiscommunicatie. Dat wil zeggen: het informeren van de bevolking over veiligheidsrisico's in de omgeving en het geven van adequate en actuele informatie in daadwerkelijke ramp- en crisissituaties. Hiervoor wordt onder meer gebruik gemaakt van RTV Rijnmond, die in zo'n situatie als 'regionale calamiteitenzender' (rampenzender) fungeert;
- SRC werkt, om de afstemming met de primaire samenwerkingspartners te versterken, met detacheringconstructies en stageplaatsen.

Programma Regionale Brandweer

De visie van de RBRR laat zich in het volgende mission statement samenvatten:

De Regionale Brandweer Rotterdam-Rijnmond heeft tot doel het beschermen van mensen, dieren en goederen tegen brand, ongevallen, terreur en natuurgeweld, in een werkomgeving waarin klantgerichtheid en professionaliteit centraal staan.

De RBRR heeft haar visie op de ontwikkeling van de brandweer verwoord in het document Bewust veilig, de nieuwe organisatie van de RBRR (juli 2006) en het visiedocument Toekomst in beeld (dec. 2007). In 2008 zal de RBRR een meerjarenbeleidsplan voor de periode 2009–2012 opstellen.

Ontleend aan de doelstelling van de regionale brandweer geldt een aantal uitgangspunten:

- streven naar een kwalitatief hoogstaande, repressieve organisatie. Als het mis gaat, moet de burger erop kunnen vertrouwen dat er een adequaat vangnet is om de problemen op te lossen;
- versterken van de spoedeisende hulpverlening door met de andere operationele diensten een goed integraal product aan te bieden aan de burger; er wordt bijvoorbeeld hard gewerkt aan het oprichten van zogenaamde quick response teams, gezamenlijke teams van hulpverleningsdiensten die bij een eventuele dreiging of calamiteit snel en coördinerend kunnen optreden;
- versterken van het veiligheidsbewustzijn van burgers, bedrijven en instellingen. Centrale vraag: hoe kan de brandweer het brandveiligheidsbewustzijn van de gemeente vergroten? In Engeland kent men 'communitiy safety': de brandweer zoekt burgers en bedrijven op om rookmelders uit te delen, onveilige situaties op te sporen en adviezen te geven. Een goed Nederlands woord hiervoor is 'wijkveiligheid'. Het is één van de speerpunten waarmee brandveiligheid en risicobewustzijn de komende jaren dichter bij de burger worden gebracht;
- de brandweer voldoet aan de afgesproken normen, zowel op het gebied van het repressief optreden als ook ten aanzien van advisering en vergunningverlening. Als onderdeel van de P&C-cyclus worden deze normen ook getoetst;
- het leveren van goede kwaliteit tegen een aanvaardbare prijs. Dat wil zeggen dat de organisatie is gebaseerd op

een genormeerde 'output en outcome', waarbij doeleffectiviteit centraal staat. Onderdeel van de kwaliteitsborging is het gefaseerd invoeren van individuele toetsing en certificering;
- op basis van het aanwezige risicoprofiel worden specialismen evenwichtig verspreid over de organisatie. Uit overwegingen van doeleffectiviteit kunnen voor bepaalde specialismen afzonderlijke steunpunten worden ingericht die bepaalde taken uitvoeren voor de gehele regio. Zo is het district Haven verantwoordelijk voor het in stand houden van het Centrum Industriële Veiligheid dat ook functioneert als landelijk expertisecentrum in het kader van het Brzo;
- een groot deel van de brandweertaak wordt verzorgd door vrijwilligers. De korpsen kennen daardoor een sterke lokale binding. De eigen identiteit van de verschillende blusgroepen verdient bijzondere aandacht. De schaalvergroting door de ontwikkeling van een regionale brandweer mag niet leiden tot een technocratische verzakelijking, maar moet juist bijdragen aan de ondersteuning van het functioneren van de vrijwilligers. De vrijwilligheid bij de brandweer heeft een grote maatschappelijke waarde die maximaal gefaciliteerd moet worden;
- in de komende periode besteden we veel aandacht aan de verdere vermaatschappelijking en flexibilisering van de (beroeps)brandweer en de ontwikkeling van een tweede loopbaan voor beroepsbrandweerpersoneel.

Programma Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen

Onder het motto 'Veiligheid met Zorg geregeld', zorgt de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR) ervoor dat iedereen binnen de gezondheidskundige sector in de regio goed is voorbereid op crises en dat slachtoffers adequaat geholpen worden op het moment dat er echt een groot incident plaatsvindt. De GHOR is namens de gemeenten bij daadwerkelijke grootschalige inzet verantwoordelijk voor drie hoofdprocessen:

- geneeskundige hulpverlening;
- psychosociale hulpverlening;
- preventieve openbare gezondheidszorg.

Voor de GHOR zijn de volgende uitgangspunten van toepassing:

- de GHOR zorgt voor de operationele organisatie - bestaande uit circa 350 medewerkers - die vanuit het reguliere werk naadloos kan opschalen. Opleiding, training, oefening en operationele voorbereiding spelen hierbij een belangrijke rol;
- de GHOR adviseert de burgemeester op geneeskundig gebied bij het verlenen van de vergunningen voor evenementen;
- de GHOR levert onderzoek en evaluatie op het gebied van geneeskundige aspecten bij de bestrijding van incidenten met gevaarlijke stoffen;
- de GHOR adviseert bij vraagstukken op het gebied van ruimtelijke ordening (aanleg van tunnels of andere grote bouwprojecten);
- de GHOR is belast met de voorbereiding op een grootschalige uitbraak van infectieziekten, zoals griep, vogelpest, pokken of SARS.

Er wordt naar gestreefd om per 1 januari 2009 te fuseren met de Regionale Ambulancedienst tot één operationele 'witte kolom'.

Programma Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering van de VRR moet bedrijfsprocessen zo doel- en kosteneffectief mogelijk sturen en beheersen. Het gaat daarbij om zowel de primaire als de ondersteunende processen. Het organiseren en in stand houden van zogenoemde 'shared services', waaronder competentiecentra, vormen daarbij een belangrijk instrument. Bedrijfsvoering in de VRR is primair gericht op het ondersteunen van de organisaties die deel uitmaken van de VRR. Dat gebeurt door middel van:

- leveren van adviezen;
- bieden van ondersteuning;
- leveren van faciliteiten (shared services);
- uitvoeren van de controletaak voor de dienstleiding;
- borgen en ontwikkelen van kennis.

De organisatiebrede bedrijfsvoering is ondergebracht in de Directie Middelen. Uitgangspunt is dat het initiëren van specifiek beleid gericht op het primaire proces van de directies en het stellen van kaders gericht op dat specifieke beleid, taken zijn die binnen de verschillende directies zelf worden uitgevoerd.
Om zo effectief mogelijk te werken, wordt een deel van de uitvoerende taken op het gebied van de bedrijfsvoering binnen de verschillende directies uitgevoerd. Hierbij zijn verschillende uitwerkingen mogelijk: geheel gedecentraliseerd binnen VRR-brede kaders, gedecentraliseerd met een bindende functionele aansturing en gedeconcentreerd. In de inrichtingsplannen van de verschillende afdelingen (districten) worden deze mogelijkheden nader uitgewerkt.

De (facilitaire) 'shared services', zoals hiervoor al beschreven, maken deel uit van de Directie Middelen. Dit geldt eveneens voor het taakveld informatiemanagement en ICT.

Uitgangspunten voor de bedrijfsvoering zijn:

- de directeuren, operationeel managers en districtscommandanten zijn belast met integraal management. Dit impliceert beschikkingsbevoegdheid over personeel en middelen voor wat betreft de aan hen opgedragen taken;
- integraal management is niet identiek aan 'zelf doen'. Op basis van criteria zoals kwaliteit, continuïteit, efficiency en doeleffectiviteit kan de uitvoering van bepaalde taken of functies worden opgedragen aan gedeelde diensten (shared services) of competentiecentra. Daarbij berust vanuit de beginselen van integraal management het opdrachtgeverschap nadrukkelijk bij de manager. Wat betreft de beheerstaken die organisatorisch worden ondergebracht bij de verschillende onderdelen, berust de hiërarchische aansturing van betrokken medewerkers bij de betreffende lijnmanager;
- bij het beoordelen van taken die worden uitgevoerd door gedeelde diensten en competentiecentra, vormen kwaliteit en doeleffectiviteit belangrijk uitgangspunten;
- beheerondersteunende applicaties worden zoveel mogelijk 'web based' georganiseerd en ontwikkeld.

Programma Beleid- & Management Ondersteuning

Het doel van ondersteuning van bestuur en management is het zorgdragen voor en het optimaliseren van het besluitvormingsproces van de veiligheidsregio. Dit wordt nagestreefd door het efficiënt en effectief opereren van de diverse taakgebieden die onder de afdeling Beleid- en Managementondersteuning (BMO) vallen. Dit zijn:

- beleids- en bestuursondersteuning;
- in- en externe communicatie;
- juridische zaken;
- audit, kwaliteitszorg en onderzoek;
- beleid ten aanzien van de documentaire en digitale informatievoorziening (DIV/VRR portal).

Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- de beleids- en bestuursondersteuning heeft betrekking op de bestuursorganen van de VRR en het Directieteam VRR. Het omvat:
    - de coördinatie van de voorbereiding van de vergaderingen;
    - de voortgangsbewaking van de genomen besluiten en de daarmee verbonden acties;
    - de strategische beleidsadvisering en de voorbereiding van vergaderingen van de Algemeen Directeur.
- de taken op het gebied van juridische zaken, voor zover deze externe effecten hebben, worden gecentraliseerd naar het concernniveau. Het team Juridische Zaken vervult ook een belangrijke adviserende en signalerende rol voor de verschillende onderdelen;
- in- en externe communicatie beslaat een breed spectrum aan handelingen en overwegingen. De communicatie heeft zowel betrekking op de activiteiten van directies als op de organisatie als geheel en richt zich op tal van relatie-

groepen van de organisatie[25].
- audit en kwaliteitszorg vormen instrumenten van de dienstleiding om VRR-breed thematisch onderzoek te doen en de kwaliteitsontwikkeling te ondersteunen;
- het beleid ten aanzien van de documentaire en digitale informatievoorziening wordt centraal neergelegd bij BMO. De uitvoerende taken ten aanzien van postdistributie en –registratie zijn onderbracht bij de facilitaire dienstverlening.

Programma Projecten

De taakstelling van de VRR vereist flexibiliteit en een voortdurende aanpassing aan ontwikkelingen in de externe omgeving. Om dergelijke ontwikkelingsimpulsen te kunnen realiseren moeten we afzonderlijke (en tijdelijke) projecten en programma's uitvoeren. Pas dan zijn we in staat dergelijke veranderingen te borgen in de staande organisatie. Hiertoe wordt – mede als onderdeel van het MD-beleid - een zogenoemde projectenpool opgericht waarvoor zeven formatieplaatsen worden vrijgemaakt. Plaatsing in de projectenpool vindt plaats als onderdeel van het persoonlijk MD-beleid. Onderdeel daarvan is opleiding en training op het gebied van projectmanagement en adviesvaardigheden. Voor de uitvoering van het Programma Projecten worden – naast de dekking voor projectleiders – afzonderlijke project- en programmagelden toegewezen. De vulling van het programmabudget Projecten vindt plaats vanuit de reguliere begroting en incidentele projectsubsidies.

Programma Gemeenten

De oranje kolom heeft de taak om zich de komende jaren tot een volwaardige partner in de crisisbeheersing te ontwikkelen. Hierbij moet rekening gehouden worden met de diversiteit van de gemeenten in de regio, zonder dat we concessies doen aan het vereiste kwaliteitsniveau. Dit kan alleen als er een intensieve samenwerking is tussen de gemeenten, gebaseerd op het besef dat een sterke en slagvaardige oranje kolom bijdraagt aan een veiliger woon-, leef- en werkomgeving in de gehele regio.

Veel gemeenten investeerden de afgelopen jaren fors in voorbereiding op een mogelijke crisis. Dit is echter slechts in beperkte mate in gezamenlijkheid gebeurd. Ook al is iedere gemeente afzonderlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van haar taken, geen enkele gemeente is bij een incident van enige omvang in staat om zowel in kwantitatief als in kwalitatief opzicht haar taken zelfstandig uit te voeren. Door de gemeenten is aangegeven dat zij hun slagkracht substantieel willen vergroten. Om dit te bereiken zal de samenwerking in zowel de koude (voorbereidende) als in de warme (operationele) fase verbeterd moeten worden. De wijze waarop deze samenwerking wordt vorm gegeven, wordt vastgelegd in een organisatieplan voor de oranje kolom. Voor de invoering van het organisatieplan zal een implementatieplan worden opgesteld, waarin de financiële en personele consequenties worden beschreven. Tevens zal hierin het tijdspad worden beschreven.

Het doel is dat iedere gemeente een volwaardige partner in de crisisbeheersing is. Om dit te bereiken moet een aantal basisvoorwaarden worden gecreëerd.

Deze basisvoorwaarden zijn:

- de werkzaamheden ten behoeve van crisisbeheersing zijn ingebed in alle onderdelen van de gemeentelijke organisatie;
- een heldere besluitvormingsstructuur;
- opzetten van een intergemeentelijke samenwerkingsstructuur;
- kwaliteitsverbetering door het opleiden en oefenen van betrokken personeel;

Onder de huidige wetgeving is iedere gemeente verplicht een crisisbeheersingsplan op te stellen. De regio heeft daarbij een coördinerende taak als het gaat om de onderlinge afstemming. Het is de verwachting dat de veiligheidsregio in de toekomst, naast de coördinerende en ondersteunende rol, ook een sturende en beleidsinitiërende rol krijgt. Dit komt tot uiting in het Regionaal Crisisplan dat in 2008 wordt opgesteld, waarbij de gemeenten niet langer verplicht zijn een 'lokaal' crisisbeheersingsplan vast te stellen, maar slechts

[25] Inmiddels is besloten om m

lokale draaiboeken. Het Regionaal Crisisplan beschrijft de gemeentelijke taken, legt de basis voor de organisatie en dus ook de inhoud van de voorbereiding en hoe deze moet worden opgezet. Dit houdt onder andere in dat onderwerpen als poolvorming[26], opleiden en oefenen en certificering van de ambtenaar rampenbestrijding centraal worden georganiseerd.

Door intensievere samenwerking wordt met name het tekort aan capaciteit van de individuele gemeente aangepakt. Om daarnaast te komen tot een substantiële kwaliteitsverbetering is het noodzakelijk dat er wordt geïnvesteerd in het opleiden en oefenen van betroken personeel.

9.2 Plancyclus

Het adequaat sturen en managen van de organisatie is onlosmakelijk verbonden met een effectieve planning en control. Binnen het taakveld (bedrijfs-)control liggen directe relaties met informatiemanagement en audit en control. De vastlegging van financiële gegevens, centraal en decentraal, moet vanuit wettelijk en fiscaal oogpunt op orde zijn en kan als instrument en informatiebron van de integrale manager dienen. Om beheersrisico's zoveel mogelijk uit te sluiten, zijn een goede interne controle en het uitvoeren van themagerichte audits van essentieel belang. De uitkomsten van de interne controle en audits worden rechtstreeks gerapporteerd aan de dienstleiding. Voor wat betreft het taakveld financieel beheer en control ligt de komende planperiode het zwaartepunt op:

- het vergroten van de effectiviteit van het VRR-beleid door een goed opgezette P&C-cyclus;
- het vergroten van het ontwikkelvermogen van de organisatie door het verbeteren van de interne (kosten)beheersing;
- het verhogen van de transparantie door het afleggen van interne, bestuurlijke en publieke verantwoording. De managementcontracten en resultaatafspraken met medewerkers vervullen hierbij een belangrijke functie;

Synergie

Door binnen de VRR zowel beheers- als beleidsmatig samen te werken, zorgen we voor synergie-effecten op het gebied van veiligheid en zorg. Om toegevoegde waarde aan de samenleving te bieden, dient een juiste verhouding van kwaliteit en prijs van de aangeboden mono- en multidisciplinaire producten te worden bepaald. Tot op heden ging de brandweerkolom voor het vaststellen van de primaire personele en materiële sterkte uit van lokale context en gemeentelijke autonomie. Het organiseren van de brandweerzorg op schaal van de veiligheidsregio biedt perspectieven om, uitgaande van 'zorg op maat', overeenkomstig het gemeentelijk vastgesteld basiszorgniveau doelmatigheidswinst te boeken. Deze 'winst' wordt ingezet voor de verdere ontwikkeling en kwaliteitsverbetering van de organisatie.

Financieringssystematiek

In de komende periode krijgt het ontwikkelen van een nieuwe financieringssystematiek voor de brandweer prioriteit. De huidige wijze van financiering en de daaraan gekoppelde dienstverleningsovereenkomsten per gemeente zijn in overwegende mate gebaseerd op inputfinanciering (dus op basis van het huidige personeel en materieel). Dit werkt verlammend op het realiseren van synergiewinst ten behoeve van toekomstige ontwikkelingen. Bovendien is het opstellen van de overeenkomsten een bijzonder arbeidsintensief proces waarmee hoge kosten gepaard gaan. De vigerende werkwijze moet worden omgezet in het vaststellen van prestatienormen en een hierop gebaseerde output financiering. De recente onderzoeken van Cebeon[27] op basis van objectieve fysieke kenmerken van gemeenten, kunnen hierbij een belangrijke leidraad vormen.

Verder zal de noodzakelijke omvang van de doeluitkering van het Rijk (BDUR) nader onderzocht worden. Het rijk is systeemverantwoordelijk voor de crisisbeheersing en rampenbestrijding en overstijgt daarmee de verantwoordelijkheid van de afzonderlijke gemeenten. Het lijkt dan ook logisch dat het rijk een groot deel van de taken die zij de veiligheidsregio opdraagt, financiert. Dat geldt ook voor de informatietechnische en technologische ontwikke-

[26] Zie hiervoor ook actiepunten 11 en 12 van het Regionaal Beheersplan 2005 – 2008.
[27] Centrum Beleidsadviserend Onderzoek (Cebeon) houdt zich bezig met beleidsgerichtonderzoek voor overheids- en non- profitorganisaties.

ling (C-2000, meldkamers, informatiemanagement, ACIR). Op dergelijke terreinen, waaronder enkele van nationaal belang, kan alleen dan voortgang worden geboekt wanneer deze ontwikkeling in belangrijke mate wordt gebaseerd op lokale afwegingen ten aanzien van het beschikbaar stellen van noodzakelijke budgetten. In nauwe samenwerking met het ministerie van BZK zal in de komende periode invulling gegeven worden aan een herontwerp van de financieringsstructuur.

9.3 Kenniscentra

Gezien de omvang en schaal van de VRR is de organisatie in staat toonaangevende kenniscentra te vormen en in stand te houden die ook nationaal van betekenis kunnen zijn. De VRR kent centrale Competentie Centra (kenniscentra) voor:

- risico- en crisisbeheersing;
- industriële veiligheid;
- geneeskundige hulpverlening en ambulancezorg;
- meldkamer;
- brandweerzorg;
- gevaarlijke stoffen.

De kenniscentra zijn verantwoordelijk voor:

- het volgen van (inter-)nationale ontwikkelingen op het gebied van veiligheid en het bevorderen van kennisuitwisseling;
- het ontwikkelen en uitwisselen van kennis en het toegankelijk maken van oplossingen, technologie, producten, diensten en materieel etc. als antwoord op en als vertaling van (inter)nationale ontwikkelingen;
- het adviseren van directie, districten en overige onderdelen over de vakinhoudelijke aspecten;
- het scheppen van kaders voor de districten en overige onderdelen met betrekking tot kwaliteit, kostprijs etc.;
- de specialismen van de districten;
- het voor en namens andere onderdelen uitvoeren van specifieke taken.

9.4 Klantgericht P&O-beleid

Het personeel is één van de belangrijkste productiefactoren binnen de VRR. De komende periode neemt de personele formatie door overdracht van de verschillende onderdelen met een factor 4 toe. Daarom zetten we in de komende periode met voorrang in op ‘beheer op orde’. Dit zal gelijke tred moeten houden met ontwikkeling en vernieuwing. In het bijzonder geldt dat voor het MD-beleid, maar het heeft evenzeer betrekking op de ontwikkeling van een tweede loopbaan voor repressief brandweerpersoneel.

Een ander belangrijk speerpunt is de ontwikkeling van de informatievoorziening op personeelsgebied voor management en medewerkers. Vooral de ICT-technologie biedt hier vernieuwende mogelijkheden. Zo zou een ‘web based’ zelfservice op P&O-gebied kunnen worden gerealiseerd met interactieve gebruiksmogelijkheden voor de manager en de medewerkers. Implementatie van dergelijke toepassingsmogelijkheden kan op termijn aanleiding geven de inrichting van een deel van de P&O-functie opnieuw te bezien. De lijnen tussen P-centraal en P-decentraal kunnen door zo’n technologie aanzienlijk korter worden, waardoor het vastleggen van dubbele informatie wordt voorkomen. In de komende periode zullen substantieel (incidentele) middelen vrijgemaakt moeten worden voor deze ontwikkeling. Uitgangspunt is dat de structurele beheerskosten gevonden moeten kunnen worden in besparingen op de interne kosten voor het personeelsbeheer.

Voor de P&O-functie gelden daarbij de volgende uitgangspunten:

- de medewerker is kapitaal waarin geïnvesteerd wordt. Hij of zij moet optimaal kunnen renderen, waarbij een concurrerende marktpositie ten opzichte van de niet-overheidsmarkt essentieel is om kwaliteit te kunnen waarborgen;
- P&O-beleid is onderdeel van en geïntegreerd in het organisatiebeleid;
- de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het beleid ligt bij de managers;

- een arbeidsrelatie is contractueel tweerichtingsverkeer. Beide partijen gaan inspannings- en resultaatverplichtingen aan;
- alle medewerkers zijn aangesteld in algemene dienst van de VRR en kunnen daarom binnen de gehele VRR te werk worden gesteld, vanzelfsprekend overeenkomstig hun persoonlijke competenties. Daarnaast streeft het P&O-beleid naar uniformiteit, optimaal rendement, zorgvuldigheid en een klantgericht P&O-team.

9.5 Actiepunten

Nr.	Actiepunt	Omschrijving	Verantwoordelijke dienst	'08	'09	'10	'11	'12
34.	**Versterken verbinding operationele diensten en GMK**	Om de verbinding tussen 'het operationele proces op straat' en de meldkamer te versterken wordt onderzocht of het realiseren van stage-plaatsen in de Gemeenschappelijke Meldkamer voor bepaalde operationele medewerkers mogelijk is.	GMK					
35.	**Versterking witte kolom**	Onderzoek naar mogelijkheden fusie GHOR en RAD	RAD en GHOR					
36.	**Oprichten projectenpool**	De taakstelling van de VRR vereist flexibiliteit en een voortdurende aanpassing aan ontwikkelingen in de externe omgeving. Om dit te kunnen realiseren worden afzonderlijke (en tijdelijke) projecten en programma's uitgevoerd om veranderingen te borgen in de staande organisatie. Hiertoe wordt een projectenpool opgericht.	Algemeen Directeur					
37.	**Digitale informatie Voorziening en postdistributie**	Er komt een onderzoek naar de plaats en positie van de taken t.a.v. digitale informatievoorziening en postdistributie en postregistratie.	BMO en Directie Middelen					
38.	**Inrichten expertise centra**	Er worden toonaangevende kenniscentra gevormd die ook nationaal van betekenis kunnen zijn.	- RBRR - GHOR - SRC					
39.	**Creëren egalisatiefonds**	Vanwege de ingewikkelde financieringsstructuur, het feit dat de VRR budgettair neutraal dient te opereren (t.o.v. RHRR situatie) en de hoge ambities is het noodzakelijk om middelen te vinden voor innovaties en tegenvallers. Hiervoor wordt een egalisatiefonds opgezet.	Algemeen Directeur i.s.m. de Directie Middelen					
40.	**Ontwikkelen MD beleid**	Om de voortrekkersrol te kunnen waarmaken zal de veiligheidsregio volop investeren in management development en persoonlijke ontwikkeling.	Directie Middelen VRR, in het bijzonder de afdeling P&O					
41.	**Onderzoek naar financieringsstructuur**	De wijze van financieren van de VRR via inwonerbijdragen, subsidies, BDUR, verzekeringsgelden en dienstverlenings-overeenkomsten is erg omslachtig en ondoorzichtig. Het vraagt bovendien een grote administratieve ondersteuning die extra kosten met zich meebrengt. Alternatieve financieringsmodellen moeten worden onderzocht.	Algemeen Directeur					

1 Besluit Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond,
gelezen het voorstel van het Dagelijks Bestuur van de VRR d.d. 26 maart en 6 oktober 2008,
overwegende en/of gelet op artikel 12 van de concept Wet op de veiligheidsregio's;

Besluit:
Het Beleidsplan Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond 2008-2011
voor de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de vergadering 3 november 2008 (AB)

De Secretaris,

J.D. Berghuijs

De Voorzitter,

I.W. Opstelten

2 De 32 deelprocessen

In onderstaand schema zijn alle 32 processen beschreven. Deze processen zijn momenteel uitgewerkt in gemeentelijke deelplannen en worden in 2008/2009 verwerkt in Regionale Deelplannen. Per proces is aangegeven wie de procesverantwoordelijke instantie is. Ten behoeve van het inschakelen van derden (particuliere bedrijven of instellingen) is de richtlijn dat zoveel mogelijk zaken wordt gedaan met bedrijven/instellingen die onder normale omstandigheden ook al zaken doen met de gemeente. In onderstaand schema zijn de belangrijkste taken per proces weergegeven. Deze taken zijn in de deelplannen verder uitgewerkt.

	Proces	Verantwoordelijke instantie
1.	Alarmering	Gemeente en GMK
2.	Bron- en effectbestrijding	RBRR
3.	Crisiscommunicatie	Gemeente
4.	Waarschuwing bevolking	RBRR
5.	Ontruiming en evacuatie	Politie
6.	Afzetten en afschermen rampterrein	Politie
7.	Regelen verkeer	Politie
8.	Handhaven rechtsorde	Politie
9.	Ontsmetten van mens en dier	RBRR
10.	Ontsmetten van voertuigen en infrastructuur	RBRR
11.	Inzamelen van besmette waren	Gemeente
12.	Preventieve openbare gezondheidszorg	GHOR
13.	Geneeskundige hulpverlening	GHOR
14.	Opvang en verzorging	Gemeente
15.	Registreren van slachtoffers (CRIB)	Gemeente
16.	Identificatie overleden slachtoffers	Politie
17.	Uitvaartverzorging	Gemeente
18.	Waarnemen en meten	RBRR
19.	Begidsen	Politie
20.	Toegankelijk/begaanbaar maken en opruimen	RBRR
21.	Logistiek rampbestrijdingspotentieel	RBRR
22.	Voorzien in primaire levensbehoeften slachtoffers	Gemeente
23.	Strafrechtelijk onderzoek	Politie
24.	Geneeskundige hulpverlening psychosociaal	GHOR
25.	Centrale registratie gerichte schade (CRAS)	Gemeente
26.	Milieuzorg	DCMR
27.	Verbindingen	RBRR
28.	Verslaglegging	Gemeente
29.	Nazorg	Gemeente
30.	Archiveren	Gemeente
31.	Opvang dieren	Gemeente
32.	Informatie- en adviescentrum (IAC)	Gemeente

3 Overzicht overleggremia VRR

Van de onderstaande overleggremia bestaat een reglement van orde en/of instellingsbesluit

Nr.	Naam overleg	
1.	Algemeen en Dagelijks Bestuur	Reglement van Orde
2.	Veiligheidsdirectie	Reglement van Orde
3.	Port Security Policy Board	Instellingsbesluit
4.	Directieteam VRR	
5.	Directieteam GMK	
6.	Commissie van Advies Gemeenten	Reglement van Orde
7.	Regionaal Managementteam Brandweer	
8.	Commissie van Advies GHOR	Statuten
9.	Adviesraad Risico- en Crisisbeheersing	Instellingsbesluit
10.	Kerngroep Ambtenaren Rampenbestrijding	Reglement van Orde
11.	Werkgroep OTO	Instellingsbesluit
12.	Werkgroep Rampbestrijdingsplannen	Instellingsbesluit
13.	Werkgroep Alarmeren	Instellingsbesluit
14.	Multidisciplinair Preparatieteam Terrorisme	Instellingsbesluit
15.	Werkgroep Evaluatie van GRIP-incidenten	Instellingsbesluit
16.	Werkgroep Centraal Incidenten Nummer	Instellingsbesluit
17.	Regionaal Integraal Infrastructuur Overleg (RIIO)	Instellingsbesluit
18.	Werkgroep Rekenmethodieken	Instellingsbesluit
19.	Werkgroep Risico- en Crisiscommunicatie	Instellingsbesluit
20.	Projectgroep Maasvlakte II	Instellingsbesluit

4 Organogram Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

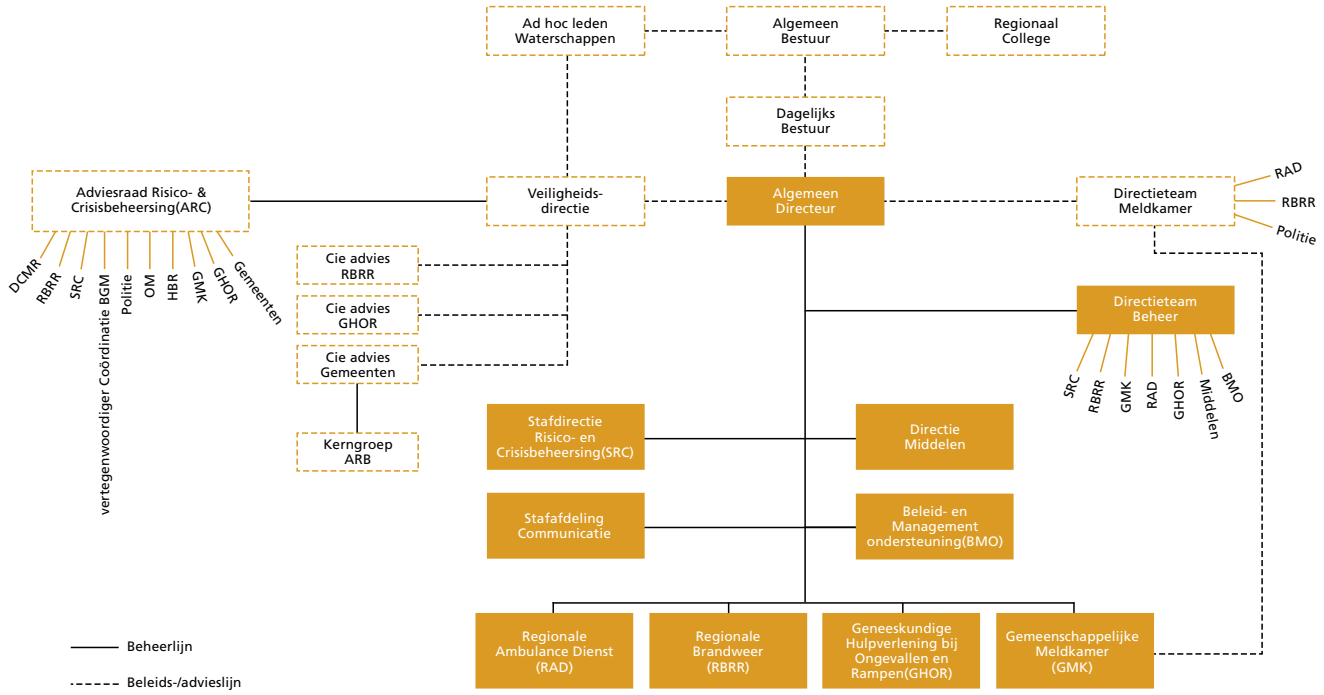

5 Multidiciplinaire planvorming VRR

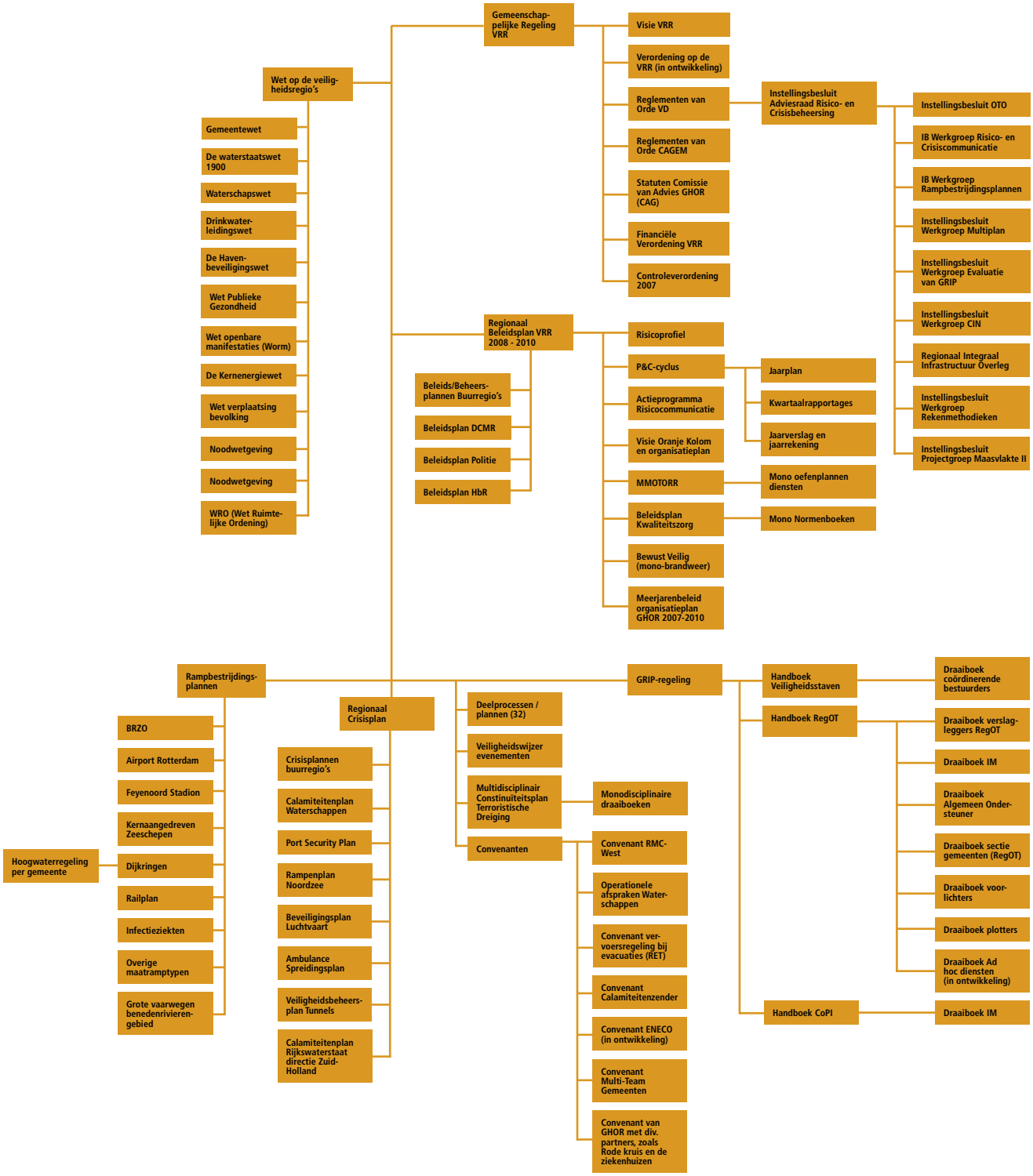

6 Overgebleven acties Beheersplan 2005-2008

	Actiepunt	Verantwoordelijke dienst	Status	Planning
42	**Er dient één uniforme regionale standaard te komen voor kaartgebruik**	Directie Middelen	I.s.m. SRC en de RBRR worden mogelijkheden geïnventariseerd en afspraken gemaakt.	2008
43	**Het ontwikkelen van checklists met aandachtspunten aan de hand van de maatramptypen**	SRC	Zie ook bij actiepunt 30 (wordt meegenomen in project planvorming). Stroom is thans ontwikkeld.	2009-2012
44	**Inzicht verkrijgen in de beeld-bepalende tekorten van gemeentelijke functionarissen. Duidelijk moet worden welke pools er moeten komen, hoe groot deze pools moeten zijn en wie er verantwoordelijk is voor het beheer en de vulling van deze pools.**	CAGEM	Zie ook bij actiepunt 22. RegOT bestuursdesk-pool sinds 1 juli 2007 gereed Voorlichters hebben in april 2007 startbijeenkomst gehad.	2009-2010
45	**Voor de vulling van de gemeentelijke pools dienen competentieprofielen te worden opgesteld. Werving en selectie van functionarissen dient te worden gedaan aan de hand van deze competentieprofielen.**	Ontwikkelen competentieprofielen door werkgroep OTO / crisisbeheersing, onder toezicht van de stuurgroep crisisbeheersing.	Voorstel certificering ambtenaren rampenbestrijding akkoord bevonden. Concept handboek GVS opgesteld.	Dit punt wordt meegenomen naar beleidsperiode 2008-2011
46	**Inventariseren in hoeverre de verschillende disciplines en gemeenten in de regio daadwerkelijk zijn voorbereid op maatscenario III en eventuele actiepunten in kaart brengen.**	Multidisciplinair, onder regie van de afdeling Openbare Veiligheid van de VRR	Moet nog worden gestart. Vanuit SRC zal een projectvoorstel moeten worden uitgewerkt.	Dit punt wordt meegenomen naar beleidsperiode 2008-2011
47	**Het gezamenlijk inkopen van professionele ondersteuning voor BOT-teams bij gespecia-liseerde bureaus.**	Facilitair bedrijf politie in samenwerking met Regionaal Facilitair Bedrijf van de brandweer, na toestemming van het Algemeen Bestuur / Regionaal College	Moet nog worden gestart. Is volgend op actiepunt 32.	Dit punt wordt meegenomen naar beleidsperiode 2008-2011

7 Geraadpleegde documenten

- **Concept Wet op de veiligheidsregio's.**
- **Gemeenschappelijke Regeling, Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond.** Vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de VRR, 27 maart 2006.
- **Eenheid in Verscheidenheid, Visiedocument Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond.** J. Don Berghuijs, 17 december 2007.
- **Regionaal Beheersplan Crisisbeheersing, 2005 – 2008.** Vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de RHRR, 22 juni 2005.
- **Bewust Veilig, Regionale Brandweer Rotterdam-Rijnmond 2006.**
- **Toekomst in Beeld; Meerjarenbeleidsplan Regionale Brandweer Rotterdam-Rijnmond 2009 – 2012.**
- **Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdingsprocedure Rotterdam-Rijnmond.** Versie 4.2, 13 december 2006. Vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond, 11 december 2006.
- **Beleidsplan Kwaliteitzorg, Duurzame organisatieontwikkeling VRR 2007-2010.** Vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de VRR, 2 juli 2007.
- **Notitie 'Besluitvormingsstructuur VRR'.** 7 september 2006.
- **Alle kleuren gaan voor goud; inrichtingsplan SRC december 2006.**
- **Multidisciplinair Meerjaren Opleiding- Training- en Oefenbeleidsplan 2007 – 2010, Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond, 2007 – 2010.** Vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de VRR, 11 december 2006.
- **Crisisbeheersingsplan gemeente Rotterdam.** Vastgesteld door het College van burgemeester en wethouders van Rotterdam, 22 november 2005.
- **Calamiteitenplannen Waterschappen.**
- **Handreiking Beleidsplan Veiligheidsregio.** Versie 2.2, 24 april 2007.
- **Duurzame organisatieontwikkeling VRR 2007 – 2010, Onze manier van werken.** Versie 1.0, 7 maart 2007.
- **Visiedocument Oranje Kolom.** 26 juli 2007.
- **Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de Kerngroep Ambtenaren Rampenbestrijding Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond.** Vastgesteld in de vergadering van 5 juli 2007.
- **Notitie Visievorming Multidisciplinaire Risicobeheering Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond; Samen werken aan een veilige samenleving.** 9 mei 2007. Vastgesteld in de vergadering van de Veiligheidsdirectie van 11 juni 2007.

8 Verzendlijst

- de burgemeesters en loco-burgemeesters van de VRR
- de gemeentesecretarissen van de VRR
- de gemeenteraden van de VRR
- de ambtenaren rampenbestrijding van de VRR
- de algemeen directeur van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
- de regionaal commandant Brandweer
- de korpschef van de regiopolitie
- de hoofdofficier van justitie arrondissement Rotterdam
- de regionaal geneeskundig functionaris/directeur GHOR
- de (Rijks-)Havenmeester van de Divisie Havenmeester tevens Port Security Officer
- de directeur van de DCMR Milieudienst Rijnmond
- de directeur van de Directie Veiligheid van de gemeente Rotterdam
- de directeur van het Havenbedrijf Rotterdam N.V.
- de dijkgraven van de Waterschappen in de regio Rotterdam-Rijnmond
- de directeuren van de Waterschappen in de regio Rotterdam-Rijnmond
- de calamiteitencoördinatoren van de Waterschappen in de regio Rotterdam-Rijnmond
- de directeur Gemeenschappelijke Meldkamer
- de directeur Regionale Ambulancedienst
- de directeur van de GGD Rotterdam-Rijnmond
- de directeur van de GGD Zuid-Hollandse eilanden
- de leden van de Adviesraad Risico- en Crisisbeheersing
- de leden van de Werkgroep Oefenen
- de Ondernemingsraad van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
- de commandanten van de Brandweersamenwerkingsgebieden in de regio Rotterdam-Rijnmond
- de districtschefs van de regiopolitie Rotterdam-Rijnmond
- de directeur van de Gezamenlijke Brandweer in het haven- en industriegebied
- de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- de directeur-generaal Veiligheid van het ministerie van BZK
- de directeur Crisisbeheersing van het ministerie van BZK
- de directeur Brandweer en GHOR van het ministerie van BZK
- Hoofd Inspectie Openbare Orde en Veiligheid van het ministerie van BZK
- de Regionaal Inspecteur VROM
- de Commandant van RMC-West
- de Hoofdingenieur-Directeur Rijkswaterstaat Zuid-Holland
- HID RWS Noordzee en Kustwacht
- de Regionaal Inspecteur van voor de Gezondheidszorg
- de Directeur van de Kamer van Koophandel (als Economisch Commissaris voor de minister van EZ)
- de Regionale Directeur van LNV
- het hoofd Belastingdienst douane district Rotterdam
- de directeuren van de aangrenzende veiligheidsregio's
- de voorzitter van het bestuur van de Stichting Deltalinqs
- de directeuren van de (Brzo-)bedrijven met rampbestrijdingsplan
- de directie van het Feijenoord Stadion
- de directie van Rotterdam Airport
- de Commissaris van de Koningin in Zuid-Holland
- Gedeputeerde Staten Zuid-Holland
- de directie van de RET
- de directie van de NS
- de directie van ProRail
- de directie van Arriva
- de directie van Connexxion
- de directie van Eneco
- de directie van Evides
- de directie van Duinwaterbedrijf Zuid-Holland
- de directie van RTV-Rijnmond
- de KNRM Hoek van Holland
- het Rode Kruis
- Directie AmbulanceZorg Rotterdam-Rijnmond/BIOS-groep
- Raden van bestuur van ziekenhuizen in de regio Rotterdam-Rijnmond

9 Afkortingenlijst

AB	Algemeen Bestuur
ACIR	Adviescommissie Coördinatie Informatievoorzienig Rampenbestrijding
ADR	Algemene Doorlichting Rampenbestrijding
ARB	Ambtenaar Rampenbestrijding
ARC	Adviesraad Risico- en Crisisbeheersing
AZRR	AmbulanceZorg Rotterdam-Rijnmond
Bevi	Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen
BIR	Besluit Informatie inzake Rampen en zware ongevallen
BMO	Beleid- en Managementondersteuning
Bri	Besluit Rampbestrijdingsplannen Inrichtingen
Brzo	Besluit Risico's Zware Ongevallen
BZK	Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAB	Commissie Advies Brandweeraangelegenheden
CAG	Commissie van Advies GHOR
CAGEM	Commissie Advies Gemeente
CdK	Commissaris der koningin
CMBA	Civiel Militair Bestuurlijke Afspraken
CMS	Crisis Management Studio
CoPI	Commando Plaats Incident
cRNVGS	Circulaire Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen
CRP	Centraal Registratiepunt gevaarlijke stoffen
DB	Dagelijks Bestuur
DCMR	Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond
DHMR	Divisie Havenmeester
DIV	Documentaire Informatie Voorziening
ERC	Expertisecentrum Risico- en Crisiscommunicatie
EZ	Het ministerie van Economische Zaken
GBO	Grootschalig Bijzonder optreden
GDI	Geo Data Infrastructuur
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen
GMK	Gemeenschappelijke Meldkamer
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdings Procedure
GS	Gedeputeerde Staten
ICMS	Intensivering Civiel-Militaire Samenwerking
ISGO	Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Goeree-Overflakkee
IOOV	Inspectie Openbare Orde en Veiligheid
IPO	Interprovinciaal Overleg
IRI	Interfacultair Reactor Instituut
LOCC	Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum
MIV	De Raad voor Multidisciplinaire Informatie Voorziening
MKA	Meldkamer Ambulancezorg
MOB	Multidisciplinair Operationeel Handboek
NCC	Nationaal Crisiscentrum
NCTb	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding
NS	Nationale Spoorwegen
OM	Openbaar Ministerie
OSP	Operationele Staf Parket
OTO	Opleiden, Toetsen en Oefenen
PBZO	Preventie Beleid Zware Ongevallen
PSPB	Port Security Policy Board
RAD	Regionale Ambulance Dienst
RAV	Regionale Ambulance Voorziening
RCC	Nationale Maritieme- en Aeronautische Redding Coördinatie Centrum
RegOT	Regionaal Operationeel Team
RET	Rotterdamse Elektrische Tram
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RMC-west	Regionaal Militair Commando-west
RMT	Regionaal Management Team (Brandweer)
ROB	Regionaal Operationaal Basisplan
RRGS	Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen
RWS	Rijkswaterstaat
SAR	Search and Rescue
SRC	Stafdirectie Risico- en Crisisbeheersing
USAR	Urban Search And Rescue
VD	Veiligheidsdirectie
VenW	Het ministerie van Verkeer en Waterstaat
VR	Veiligheidsrapport
VROM	Het ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieu
VRR	Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
WABO	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WARVW	Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels
WAZ	Wet ambulancezorg

Colofon

Beleidsplan 2008 · 2012
Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Versie november 2008

Dit document is tot stand gekomen onder regie van de Stafdirectie Risico- en Crisisbeheersing.

Auteurs en eindredactie
Jolanda Trijselaar, SRC
Sandra Sikking, SRC
Cisca Vroom, stafafdeling Communicatie
Elke Beekman, Bureau Binnenwerk

Met medewerking van
Regionale Brandweer Rotterdam-Rijnmond/VRR
GHOR/VRR
Regionale Ambulancedienst/VRR
BMO/VRR
Politie Rotterdam-Rijnmond
Gemeenschappelijke Meldkamer
Divisie Havenmeester/Havenbedrijf Rotterdam N.V.
Openbaar Ministerie
DCMR Milieudienst Rotterdam-Rijnmond
De Regiogemeenten
De Waterschappen
RMC-West
Rijkswaterstaat

Fotografie
Roel Dijkstra

Ontwerp, DTP en druk
Trichis, www.trichis.nl

© 2008 Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
Postbus 9154
3007 AD Rotterdam

Wilhelminakade 947
3072 AP Rotterdam

T (010) 446 89 00
F (010) 446 89 99

www.veiligheidsregio-rr.nl
info@veiligheidsregio-rr.nl